UYGUN

TÜRKÇE YAZILI KİTABI 7

KOORDİNATÖR
Sadık UYGUN

HAZIRLAYAN
Deniz TAŞKIRAN

AR-GE	: Deniz DAĞLI - Nesrin KURT Elif BULUT
Editör	: Dr. Özgür AYDIN
Prg. Gel. Uzm.	: Özden TAŞAR
Pedagog	: Hilâl GENÇAY
Danışman	: Psikiyatr Agâh AYDIN
Dizgi	: Sadık Uygun Eğitim Yayınları
Baskı	: Yazın Matbaası / İstanbul

SADIK UYGUN EĞİTİM YAYINLARI
Karadolap Mah. Neşeli Sk. Nu.:14 Yeşilpınar/Eyüp - İSTANBUL
Tel.: (0212) 625 35 35 www.sadikuygun.com.tr

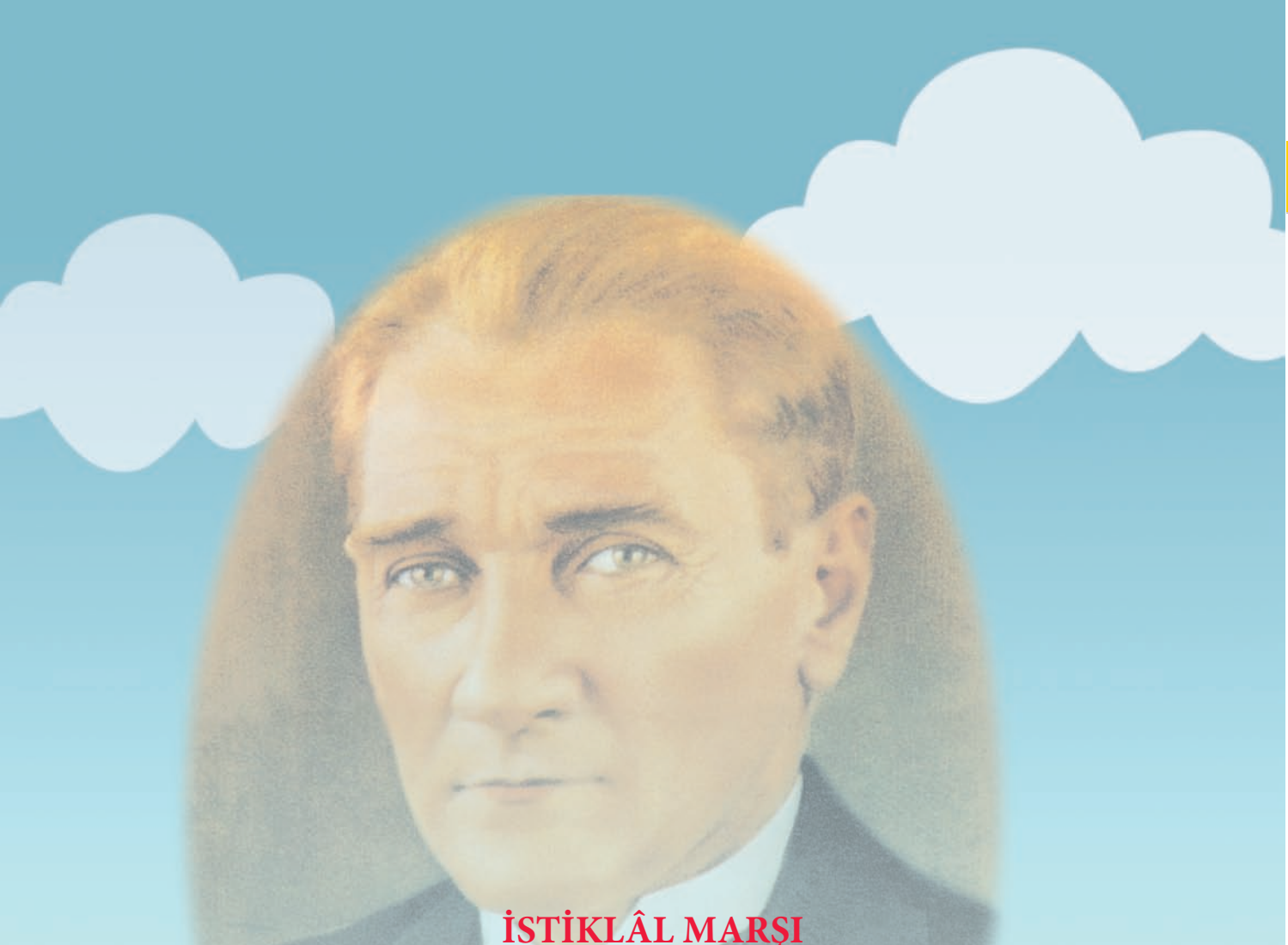

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir îmânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâ-mahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan, İlâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Akif ERSOY

İÇİNDEKİLER

1. Dönem 1. Yazılı Konuları

Yazılılar	Sayfa	Konular
1. Dönem 1. Yazılı (1)	5 - 10	1. Metinle İlgili Sorular 2. Fiil Çekimleri 3. Düşünceyi Geliştirme Yöntemleri 4. Anlatım Biçimleri 5. Atasözleri ve Deyimler 6. Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri 7. Metin Türleri 8. Metnin Ana Fikri 9. Fiil Türleri (İş, Oluş, Durum) 10. Kompozisyon
1. Dönem 1. Yazılı (2)	11 - 16	
1. Dönem 1. Yazılı (3)	17 - 22	

1. Dönem 2. Yazılı Konuları

Yazılılar	Sayfa	Konular
1. Dönem 2. Yazılı (1)	23 - 28	1. Sözcükte Yapı 2. Fiil Türleri 3. Metinle İlgili Sorular 4. Fiil Çekimleri 5. Fiilde Yapı (Basit, Türemiş, Birleşik) 6. Noktalama İşaretleri 7. Anlatım Biçimi ve Düşünceyi Geliştirme Yolları 8. Söz Sanatları 9. Amaç - Sonuç, Neden - Sonuç Cümleleri 10. Cümlede Anlam 11. Kompozisyon
1. Dönem 2. Yazılı (2)	29 - 34	
1. Dönem 2. Yazılı (3)	35 - 40	

1. Dönem 3. Yazılı Konuları

Yazılılar	Sayfa	Konular
1. Dönem 3. Yazılı (1)	41 - 48	1. Metinle İlgili Sorular - Metnin Ana Fikri ve Konusu 2. Fiilde Yapı 3. Fiil Çekimleri 4. Cümlede Anlam 5. Yazım ve Noktalama Yanlışları 6. Belirteç (Zarf) 7. Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları 8. Atasözü ve Deyimler 9. Söz Sanatları 10. Kompozisyon
1. Dönem 3. Yazılı (2)	49 - 54	
1. Dönem 3. Yazılı (3)	55 - 60	

2. Dönem 1. Yazılı Konuları

Yazılılar	Sayfa	Konular
2. Dönem 1. Yazılı (1)	61 - 68	1. Metinle İlgili Sorular 2. Ana Fikir, Yardımcı Fikir- Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri 3. Zaman (Kip / Anlam) Kayması 4. Fiilde Yapı (Basit, Türemiş, Birleşik) 5. Fiil Türleri 6. Ek Fiil 7. Cümlede Anlam 8. Atasözü ve Deyimler 9. Metin Türleri 10. Bibliyografik Künye 11. Kompozisyon
2. Dönem 1. Yazılı (2)	69 - 74	
2. Dönem 1. Yazılı (3)	75 - 82	

2. Dönem 2. Yazılı Konuları

Yazılılar	Sayfa	Konular
2. Dönem 2. Yazılı (1)	83 - 90	1. Metinle İlgili Sorular 2. Cümlede Anlam 3. Atasözü ve Deyimler 4. Ek Fiil 5. Fiilde Yapı 6. Fiilde Türleri 7. Fiil Çekimleri 8. Düşünceyi Geliştirme Yolları 9. Ana Fikir 10. Zarflar (Belirteçler) 11. Metin Türleri 12. Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri 13. Söz Sanatları 14. Kompozisyon
2. Dönem 2. Yazılı (2)	91 - 98	
2. Dönem 2. Yazılı (3)	99 - 106	

2. Dönem 3. Yazılı Konuları

Yazılılar	Sayfa	Konular
2. Dönem 3. Yazılı (1)	107 - 114	1. Metinle İlgili Sorular 2. Fiil Türleri 3. Fiil Çekimleri 4. Ek Fiil 5. Düşünceyi Geliştirme Yolları 6. Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri 7. Fiilde Anlam (Zaman / Kip) Kayması 8. Metin Türleri 9. Cümlede Anlam 10. Söz Sanatları 11. Kompozisyon
2. Dönem 3. Yazılı (2)	115 - 120	
2. Dönem 3. Yazılı (3)	121 - 128	

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Toplam
Puan																

1. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI (1)

İmza Günü

Sevdiği yazarın kasabaya geleceğini duyunca kulaklarına inanamadı.

Son iki yıldır sanat şenlikleri düzenleniyordu kasabalarında. Bu yıl bazı yazarlar da çağrılmıştı. Okurlarına söyleşi yapacaklar, kitaplarını imzalayacaklardı.

İmza günü ne demekti? Nasıl, nerede yapılırdı? Bunlar kafasına takılmakla birlikte, en çok da sevdiği yazarı merak etmeye başladı.

Bir iki gece düşünde bile gördü onu. Uyanıp gördüğü düşü yorumlamaya başladı. O da kendileri gibi bir insan mıydı? Yer, içer, güler, akşam olunca da yatıp uyur muydu?...

Kafasını kurcalayan bu tür soruların gereksizliğini düşündü. Saçmalıyordu herhâlde... Kendi kendine güldü. Adı kitaplara yazılmış, ünlenmiş de olsalar onlar da kendileri gibi insanlar değiller miydi? Kaldı ki böyle ünlü kişilerden birkaçını görmüştü de. Hemen her gün televizyon ekranlarına çıkan bir politikacı kasabalarının meydanında konuşmuştu. Tanınmış artistlerden birkaçı film yapmak için günlerce burada kalmıştı.

Mehmet Güler

İlk 3 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Yazarlar niçin kasabaya gelecektir? (5P)**

Son iki yıldır sanat şenlikleri düzenleniyordu. Bu yıl bazı yazarlar da çağrılmıştı. Yazarlar, okurlarıyla söyleşi yapacaklar, kitaplarını imzalayacaklardı.

2 **Hikâyedeki çocuğun imza günü hakkındaki düşünceleri nelerdir? (5P)**

İmza günü ne demekti? Nasıl, nerede yapılırdı? Bunlar kafasına takılmakla birlikte, en çok da sevdiği yazarı merak etmeye başladı.

3 **Hikâyede çok ünlenmiş kişiler hakkında neler düşünülmektedir? (5P)**

O da kendileri gibi bir insan mıydı? Yer, içer, güler, akşam olunca da yatıp uyur muydu? Kafasını kurcalayan bu tür soruların gereksizliğini düşündü. Saçmalıyordu herhâlde... Kendi kendine güldü. Adı kitaplara yazılmış, ünlenmiş de olsalar onlar da kendileri gibi insanlar değiller miydi?

4 **Aşağıdaki şiire göre Mehmetçik niçin can vermiştir? (5P)**

Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın,
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın,
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda,
Gördüğüm bu tümsek, Anadolu'nda,
İstiklal uğrunda, namus yolunda,
Can veren Mehmed'in yattığı yerdir.

Necmettin Halil Onan

Mehmetçik, istiklal uğrunda, namus yolunda can vermiştir.

5 **Verilen fiillerin kiplerini ve şahıslarını altlarına yazın. (5P)**

bekliyor	gitmişler	göreceğim	durayım	bakın
Şimdiki zaman 3. tekil şahıs	Duyulan geçmiş zaman 3. çoğul şahıs	Gelecek zaman 1. tekil şahıs	İstek kipi 1. tekil şahıs	Emir kipi 2. çoğul şahıs

6 **Aşağıdaki şiirde geçen çekimli fiilleri bularak altlarını çizin ve kutuya yazın. (4P)**

Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mıh gibi aklımda tutuyorum
Büyüdükçe büyüyor gözlerin
Ben sana mecburum bilemezsin
İçimi seninle ısıtıyorum.

Attila İlhan

bilemezsin
tutuyorum
büyüyor
ısıtıyorum

7 **Verilen cümlelerde zaman ve dilek anlamı veren fiilleri bularak tablodaki uygun yerlere yazın. (3P)**

- Büyük bir ihtimalle o da yarın bizimle gelecek
- Keşke abim de üniversite sınavını kazansa.
- Sinemaya ve tiyatroya bilet aldık.
- On dakika içinde tekrar buraya dön.
- Yağmur yağarsa dışarı çıkamazsın.

Dilek	Zaman
kazansa	gelecek
dön	aldık
yağarsa	çıkamazsın

8 **Aşağıda yanlış yazılmış sözcükleri bulup doğru şekillerini kutuya yazın. (5P)**

- Hiçkimse bana inanmadı. → hiç kimse
- Bu konuyu herkezin anladığı dilden anlatmalısın. → herkes
- Sınavda toplam seksenbeş soru vardı. → seksen beş
- Bir çok şey istemediğim hâlde ters gitti. → birçok
- Bana yalan söylediğini farkettin mi? → fark ettin mi?

9 **Aşağıda numaralandırılmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulursa sıralama nasıl olmalıdır? (5P)**

1. İnsanların böyle düşünmesinin bir nedeni gözlemlerin bu doğrultuda olmasıydı.
2. Dünya ise size ayaklarınızın altında kıpırdanıp dönüyormuş gibi gelmiyor.
3. En eski çağlardan yakın diyebileceğimiz zamanlara kadar insanoğlu, Dünya'nın evrenin merkezinde olduğunu ve her şeyin onun çevresinde döndüğünü düşünüyordu.
4. Eğer her şeyin merkezinde olduğunuzu hissederseniz, böyle hisseden ilk kişi siz olmayacaksınız.
5. Düşünün bir kere. Güneş doğudan doğup tepemizden geçip batıda batarken Dünya, çevresinde dönüyormuş gibi görünüyor.

Billy Aronson - Bilimsel Gaflar

4 3 1 5 2

10 **Aşağıdaki atasözlerini verilen konularla eşleştirin. (6P)**

1	Her işte bir hayır vardır.	2	Yalnızlık
2	Çocuğum yok ağlayacak, çorbam yok taşacak.	4	Güç
3	Damlaya damlaya göl olur.	5	Nankörlük
4	Büyük balık küçük balığı yer.	6	Zaman
5	Besledik büyüttük danayı, tanımaz oldu anayı.	1	İyimserlik
6	Terazi tartıyla her şey vaktiyle.	3	Tasarruf

11 **Verilen metinde altı çizili söz grubuyla anlatılmak istenen nedir? (6P)**

"Han Duvarları," Faruk Nafiz Çamlıbel'in şiirde memleket edebiyatı yaptığı yıllarda yazdığı şiirlerden derlenmiş bir kitaptır. Bu kitapta Faruk Nafiz Çamlıbel hem aruz hem de heceyle yazabildiğini göstermek için iki vezne ait şiirlere yer vermiştir. Kitapta memleket edebiyatıyla ilgisi olmayan şiirler de vardı. Fakat bu şiirleri okuyanlar onlarda da yine bir memleket şairinin özlemini, Anadolu'nun kokusunu bulurlar.

Anadolu'ya değinen, Anadolu'yu anlatan, Anadolu özlemini dile getiren demektir.

12 **Aşağıdaki metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (6P)**

"Hemen yapma" alışkanlığı, gelecekte ilgili projelerinize hemen başlamanızı sağlar. Epiktetos şöyle diyor: "Yarın bambaşka bir insan olacağım diyorsan niye bugünden başlamıyorsun?" Boğuştuğumuz sorunların biteceği günü beklersek, ömrümüz bir kelebeğin ömrü misali göz açıp kapayıncaya kadar tükenir. Değişmenin yolu, kolay zamanı beklemek değil; zor zamanda doğru davranmaktadır.

Muhammed Bozdağ

Anlatım biçimi: Tartışma

Düşünceyi geliştirme yolu: Tanık gösterme

13 **Verilen cümlelerin yazımı doğruysa (D), yanlışsa (Y) yazın. Yanlış yazılan sözcüklerin altlarını çizerek doğrularını yay ayraç içinde belirtin. (10P)**

Y Hiç bir şey çalışmadan olmaz. (hiçbir şey)

Y Herşey birkaç gün önce başladı. (her şey)

Y Sınava girmemize onbir gün kaldı. (on bir)

D Beştaş, beş tane taşla oynanan bir oyundur.

D TDK'ye 5 Aralık 2005'te dilekçe yazmıştım.

Y Yazarın 2.'nci kitabı çok eleştirildi. (2. / 2'inci)

D Bizim Cingöz Recai yine dükkânı birbirine katmış.

Y Merdivenin başında "4 kat" levhasını görünce rahatladım. (4.kat)

Y Dün Avukat Gökay bey davayı kazandı. (Avukat Gökay Bey)

D Bugün bize Selma teyzemler gelecek.

14 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiilleri uygun kip ve kişi ile eşleştirin. (5P)**

a	Teyzemin bana verdiği nasihatleri hiç unutmadım.	e	İstek kipi, 1. çoğul kişi
b	Ah şu sınavı bir kazansa!	g	Geniş zaman, 1. çoğul kişi
c	Bunu ona en kısa zamanda söylemeliler.	i	Gelecek zaman, 3. çoğul kişi
d	Sokağa çıkmak için odasında hazırlanıyor.	c	Gereklilik kipi, 3. çoğul kişi
e	Bu konuyu en kısa zamanda görüşelim.	a	Görülen geçmiş zaman, 1. tekil kişi
f	Mustafa Kemal 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkar.	f	Geniş zaman, 3. tekil kişi
g	Bu hediyeyi babama veririz.	b	Dilek-şart kipi, 3. tekil kişi
h	Hemen o kapıyı kapar.	ı	Duyulan geçmiş zaman, 3. tekil kişi
ı	Nasreddin Hoca "Eşek burada değil." demiş.	d	Şimdiki zaman, 3. tekil kişi
i	Bu soruyu bu gece çözecekler.	h	Emir kipi, 2. tekil kişi

15 **Aile büyüklerinizin size karşı olan davranışlarını ve hissettiğiniz duyguları anlatan bir mektup yazın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Toplam
Puan																					

1. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI (2)

Zamanı İyi Kullanmak

"Ne zeki gençler var ki zamanında işlerinin başında bulunmadıklarından çok zarar görmüşlerdir. Devamsızlıkları onların yeteneklerini sıfıra indirmiştir. Sizlere en büyük öğüdüm şudur: Üzerinize aldığınız bir işi zamanında yapınız. Bugünün işini yarına değil, biraz sonraya bile bırakmayınız. Biliniz ki zamanında işini yapmayan bir insan, başarı yolunu kaybetmiş demektir.

İşlerinde başarı kazanmış olanlara bakınız. Bu adamların süreölçer (kronometre) gibi hareket ettiklerini görürsünüz. Her şeyi zamanında yapacağınıza dair kendi kendinize söz veriniz. Sonra da verilen sözü tutmanın dürüstlüğün baş şartı olduğunu aklınızdan çıkarmayınız. Sözünü tutanlara karakterli insan derler. Göreyim sizi karakter sahibi olunuz.

Selim Sırrı Tarcan

İlk 5 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Yazara göre başarılı insanların özellikleri nelerdir? (5P)**

İşlerinde başarı kazanmış olanların süreölçer (kronometre) gibi hareket ettikleri görülür. Başarılı olanlar işlerini zamanında yaparlar.

2 **Yazarın gençlere verdiği öğüt nedir? (5P)**

Üzerinize aldığınız işi zamanında yapınız. Bugünün işini yarına değil sonraya bile bırakmayınız. Zamanında işini yapmayan insan, başarı yolunu kaybetmiş demektir.

3 **Metne göre sözünü tutan insanlar hakkında toplumun görüşü nasıldır? (5P)**

Topluma göre sözünü tutan insanlar karakterli insanlardır.

4 **Metnin ana fikri nedir? (5P)**

Her şeyi zamanında yapmalı, bugünün işini yarına bırakmamalıyız.

5 **Zamanınızı değerlendirirken nelere dikkat ediyorsunuz? (4P)**

Öğrenci yorumu.

6 **Aşağıdaki cümlelerin yüklemlerini bulun. Hangi zaman ve kişiye göre çekimlendiğini tabloya yazın. (5P)**

1. İşinden başını kaldırıp yüzüme baktı.
2. Yarın akşam son dileğin gerçekleşecek.
3. Senin gelmeni beklemeden giderim.
4. Kim görmüş, akşamki konsere gittiğimi.
5. Ödevlerini zamanında yapmıyorsun.

	Kişi	Zaman
1.	3. tekil kişi	Görülen geçmiş zaman
2.	3. tekil kişi	Gelecek zaman
3.	1. tekil kişi	Geniş zaman
4.	3. tekil kişi	Duyulan geçmiş zaman
5.	2. tekil kişi	Şimdiki zaman

7 **Aşağıda mastar hâlinde verilmiş fiilleri çekimli fiil hâline getirin. (5P)**

Fiiller	Kipi ve Kişisi	Fiilin Çekimli Hâli
bırakmak	İstek kipi - 1. çoğul şahıs	bırakalım
gitmek	Geniş zaman kipi - 2. tekil şahıs	gidersin
sevmek	Görülen geçmiş zaman kipi - 1. çoğul şahıs	sevdik
konuşmak	Gereklilik kipi - 2. çoğul şahıs	konuşmalısınız
dinlemek	Dilek - şart kipi - 3. çoğul şahıs	dinleseler

8 **Verilen dörtlükte farklı kip ekiyle çekimlenmiş fiilin altını çizip kipini ve kişisini belirtin. (2P)**

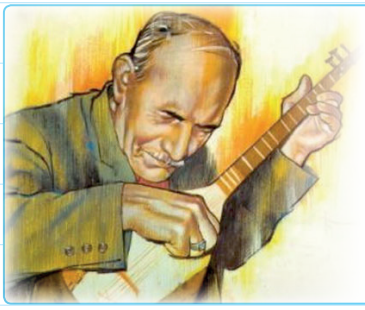

Can kafeste durmaz uçar,
Dünya bir han konan göçer,
Ay dolanır, yıllar geçer
Dostlar beni hatırlasın.

Âşık Veysel

3. çoğul kişi
emir kipi

9 **Aşağıdaki cümlelerde büyük harflerin yazımıyla ilgili yanlışlıklar yapılmıştır. Doğru kullanımlarını karşılarına yazın. (5P)**

Yılmaz Odabaşı'nın feride adlı eserinden bir şiir okudu.	Feride
Dün haberlerde yüzbaşı Mehmet'in ödül aldığını söylediler.	Yüzbaşı Mehmet
Mustafa Dayımın en yakın arkadaşı Ali, doktor olmuş.	dayımın
Hedefim Kernek anadolu lisesini kazanmak ve hukuk okumak.	Kernek Anadolu Lisesini
Üç gündür kedim kirazı arıyoruz ama bulamıyoruz.	Kiraz'ı

10 **Verilen deyimleri anlamlarıyla eşleştirin. (5P)**

a	Ağzı kulaklarına varmak	c	Öfkelenmek
b	İçi kan ağlamak	d	Başarmak
c	Küplere binmek	a	Sevinmek
d	Bir işin altından kalkmak	e	Eğitmek
e	Adam etmek	b	Üzülmek

11 **Aşağıdaki örnek cümlelere "mi"nin hangi anlamı kattığını yazın. (5P)**

Cümle	Anlamı
Sonbahar yaklaştı mı heyecanlanırım.	zaman
Bu kitap senin mi?	soru
Zil çaldı mı hemen kapıyı açarım.	zaman
Ablan sence sözünü tutar mı?	soru
Mavi mi mavi bir deniz.	pekiştirme

12 **Verilen cümlelerdeki fiilleri anlam özelliklerine göre uygun kutuya yerleştirin. (4P)**

1. Elindeki eşyaları masaya getirdi.
2. Diktiği güller sararıp solmuş.
3. Ali'nin amcası epeyce yaşlanmış.
4. Durakta onun gelmesini beklediler.
5. Gelen otobüse aceleyle bindi.
6. Bisikletinin tekerleri paslanmış.
7. Karşıki ağacın dibinde oturuyor.
8. Buğdayları harmana sereceğim.

İŞ	OLUŞ	DURUM
getirdi	solmuş	bindi
beklediler	yaşlanmış	oturuyor
sereceğim	paslanmış	

13 **Aşağıdaki nesnel yargılı cümleleri öznel yargılı yapın. (5P)**

Ürgüp, İç Anadolu bölgesinde bulunur. Ürgüp, İç Anadolu'nun en güzel yeridir.

"Annemin Cep Telefonu" Muzaffer İZGÜ'nün kitabıdır. "Annemin Cep Telefonu" Muzaffer İZGÜ'nün en sevdiğim kitabıdır.

Kiraz çekirdekli bir meyvedir. Kiraz çekirdekli, muhteşem bir meyvedir.

Televizyon iletişim araçlarından biridir. Televizyon en önemli iletişim aracıdır.

Dünya'nın uydusu Ay'dır. Dünya'nın uydusu olan Ay'ın manzarası şahanedir.

14 "İnsan dışındaki varlıklara insanlara ait özellikler yüklenmesine ..... denir."

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir? (3P)

A) masal B) özne C) kişileştirme D) mecaz

15 **Aşağıdaki metnin anlatım biçimi nedir? (3P)**

"Kendi Gök Kubbemiz," Yahya Kemal'in 1921-1957 yılları arasında yazdığı şiirlerinden derlenmiş bir kitaptır. Bu söz grubu "Süleymaniye'de Bayram Sabahı" adlı şiirde geçtiği için kitaba bu ad verilmiştir. Üç kitaba ayrılmış olan kitabın "Kendi Gök Kubbemiz" bölümünde Türk tarihi ve kültürü, "Yol Düşüncesi" bölümünde ölüm ve ihtiyarlık, "Vuslat" bölümünde ise aşk şiirleri vardır.

Açıklama

16 **Aşağıdaki cümlelerde düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır? Karşısına yazın. (5P)**

Sayısal verilerden yararlanma | Tanık gösterme | Benzetme | Karşılaştırma | Örnekleme

- Bu yıl yapılan şenlikler geçen yılınkinden daha fazla beğenildi. Karşılaştırma
- Sabahın o huzur veren serinliğinde, onun yüzü ay gibi parlıyordu. Benzetme
- İnsanlar için hayatta vazgeçilmez şeyler vardır. Aile, bunlardan biridir. Örnekleme
- Kitap okuma oranı maalesef % 30'larda kalmıştır ülkemizde. Sayısal verilerden yararlanma
- İnsanlar sevgi dolu olmalıdır. Yunus Emre: "Sevelim, sevilelim. Dünya kimseye kalmaz." diyerek nasıl yaşanması gerektiğini anlatmaya çalışmıştır. Tanık gösterme

17 **Aşağıdaki cümleleri verilen bilgilere göre inceleyin. Doğruysa (D), yanlışsa (Y) yazın. (4P)**

D "Hastaneye zamanında yetişebilmek için taksi tutmuş." cümlesi amaç - sonuç cümlesidir.

Y "Dün gece eve gelmediğinden ailesi çok telaşlandı." cümlesi koşul - sonuç cümlesidir.

D "En güzel duygu aile sevgisidir." cümlesinde karşılaştırma yapılmıştır.

Y "Temmuz sıcağında çalışan çiftçilerin alınlarından terler akmaktaydı." cümlesi özneldir.

18 **Aşağıdakilerden hangisi "-miş" eki başkasından duyma anlamı taşımaktadır? (2P)**

A) Kendini o olaydan sonra iyice salmışsın.

B) Sabah alarm çaldıktan sonra bir an dalmışım.

C) Müzik dinletisi sel felaketinden dolayı ertelenmiş.

D) Kurutulmuş gıdaları tüketmek çok faydalıdır.

19 **Aşağıdaki metnin türünü yazın. (3P)**

Benim bir dedem var.
Dedemin bir kürkü var.
Kürkünün kırk cebi var.
Kırk cebinin kırk bıçağı var.

Bilmece

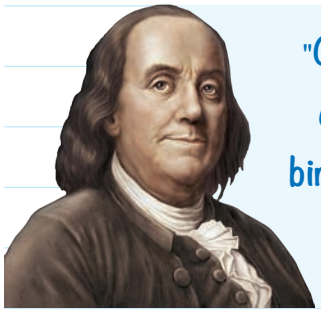

"Çok yaşamak elimizde değil fakat namınızı çok yaşatmak elinizdedir. Öldükten sonra unutulmak istemiyorsanız ya okunmaya değer bir kitap yazın ya da yazılmaya değer işler başarın."

Benjamin Franklin

20 **Siz öldükten sonra da dünyada adınızı yaşatacak bir eser bıraksaydınız, nasıl bir eser meydana getirirdiniz? Yazma kurallarına uyarak bir kompozisyon yazın. (20P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Toplam
Puan																					

1. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI (3)

Annemin Öğüdü

Ufacık yaşımdan beri, seksenlik anamın dilinden dinlediğim şu öğütleri buraya almayı kendime borç sayıyorum, övünüyorum da üstelik:

Öğüt verirlerse öksürüp geçme; iyi dinle sözlerimi, sonra çıralar yakar da koca anam nerede diye ararsın, taşlar alır da dövünürsün ama iş işten geçer, son pişmanlık fayda etmez.

Püfür püfür rüzgârlar ol; yelkenler şişir, kayalar düşür, dağlar devir; bir ocak söndürme, bir köklü ağaç kökleme.

Büyüklerin ulum ulum ulula, küçüklerini kolum kolum kolla. Elin ırzına, malına göz dikme, başın aşağıda olmasın; bir kulun canını yakma, can yakanın canı yanarmış. Elin pak, yüzün ak olsun. Ver okumana kendini.

İnsanın başına gelmedik hâl olmaz; eline geçen parayı tut, bir yana kıstır, düğüm üstüne bir düğüm daha vur; para adamı dardan alır.

Cahit BEGENÇ

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Yazara annesi neleri öğütlemiştir? (3P)**

Öğütleri iyi dinle, kulak ver. Ocak söndürme, ağacı yerinden sökme, büyüklerini say, küçüklerini sev. Hiçbir kulun canını yakma. Utanacak işler yapma. Kendini okumaya ver. Eline geçen parayı biriktir, sakla.

2 **Metne göre yazar annesinin öğütlerini dinlemezse neler olacaktır? (3P)**

Çıralar yakar, koca anam nerede diye ağlar, arar, taş alır dövünürsün; ama iş işten geçeceği için son pişmanlık fayda etmez.

3 **Yazarın "Büyüklerini ulum ulum ula, küçüklerini kolum kolum kolla." sözüyle anlatmak istediği nedir? (3P)**

Büyüklerine saygı duy, hürmet göster, sev; küçüklerini koru, kolla, sevgide, saygıda küçüğüne de kusur etme demek istemiştir.

4 **Metnin ana fikri nedir? (3P)**

Büyüklerimizin nasihatlerine gerekli değeri vermeliyiz.

5 **Aşağıdaki fiilleri anlam özelliklerine uygun kutulara yerleştirin. (5P)**

oyalamak	bükmek	büyümek	düşünmek	kollamak
kanmak	bırakmak	sormak	şişmanlamak	uyumak

İş	Oluş	Durum
bükmek / kollamak oyalamak / bırakmak sormak / düşünmek	büyümek şişmanlamak	kanmak uyumak

6 **"Bakmak" fiilini istek kipinin tüm kişilerine çekimleyin. (5P)**

1. Tekil Şahıs	bak-a-y-ım	1. Çoğul Şahıs	bak-a-lım
2. Tekil Şahıs	bak-a -sın	2. Çoğul Şahıs	bak-a -sınız
3. Tekil Şahıs	bak-a	3. Çoğul Şahıs	bak-a-lar

7 **Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlarına (D), yanlış olanlarına (Y) yazın. (5P)**

Y "Dedemle her pazar balık avlamaya gideriz." cümlesinde iş bildiren bir fiil vardır.

D "Erkenden yatağına uzanıp uyudu." cümlesinde durum bildiren bir fiil vardır.

D "Sonbaharla birlikte bütün ağaçların yaprakları sarardı." cümlesinde oluş bildiren bir fiil vardır.

Y "Bahçedeki bütün fidanları kesmişler." cümlesinde durum bildiren bir fiil vardır.

8 **Aşağıdaki şiirde geçen çekimli fiilleri bularak kip ve kişisini yazın. (5P)**

Yaşım ilerledikçe daha çok anlıyorum
Ne büyük nimet olduğunu ah ey güzel gün
Boş yere üzülmekte mana yok, anlıyorum
Değerini bilmek lazım artık her açan gülün

Cahit Sıtkı Tarancı

anlıyorum

anla (fiil kökü) - yor (şimdiki zaman eki) - um (1.tekil şahıs eki)

9 **Verilen dizelerdeki altı çizili fiiller için aşağıdakilerden hangisi doğrudur? (5P)**

Gitsin uzaklara durmadan yılmadan
1
Beklemez onu buralarda hiçbir şey
2

	1	2
A)	Emir kipi	Geniş zaman
	2. tekil kişi	3. tekil kişi
B)	Emir kipi	Geniş zaman
	3. tekil kişi	3. tekil kişi
C)	Emir kipi	Şimdiki zaman
	3. tekil kişi	3. tekil kişi
D)	İstek kipi	Geniş zaman
	2. tekil kişi	3. tekil kişi

10 **Aşağıdaki şiirin ana duygusu nedir? (3P)**

Uyandım baktım ki bir sabah
Güneş vurmuş içime
Kuşlara, yapraklara dönmüşüm
Pır pır eder durur bahar rüzgârında

Orhan Veli

mutluluk

11 **Verilen cümlelerin çeşitlerini tablo üzerinde işaretleyerek gösterin. (5P)**

Cümleler	Öznel	Nesnel
En güzel yazı türü denemedir.	✗	
Romanda olayların tamamı küçük bir kasabada geçiyor.		✗
Bu tiyatro eseri denemedir.		✗
Pastoral şiirlerin konusu doğa ve çoban hayatıdır.		✗
Okuması en zevkli şiirler lirik şiirlerdir.	✗	

12 **Aşağıdaki seçeneklerde büyük harflerin kullanılma nedenlerini yazın. (5P)**

- Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak — Şiir dizeleri büyük harfle başlar.
  Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak
- Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk Dil Kurumu, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
  Kurum, kuruluş adları büyük harfle başlar.
- 29 Ekim 1923 Cumhuriyet Bayramı — Resmi ve dinî bayram adları büyük harfle başlar.
- Kurtuluş Savaşı, Cilalı Taş Devri, İlk Çağ — Devir, çağ adları büyük harfle başlar.

13 **Aşağıdaki cümlede boş bırakılan yeri tamamlayın. (5P)**

"Halk arasında yüzyıllardan beri anlatılmakta olan ve içerisinde olağanüstü olayların bulunduğu "bir varmış, bir yokmuş" gibi sözlerle başlayıp "onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine" gibi sözlerle biten yazı türüne **masal** denir."

14 **Okuduğunuz metindeki olay, yer, zaman ve kişileri aşağıya yazın. (5P)**

Vakit öğleye yaklaşıyordu. Değirmenin koskoca, yuvarlak, iri taşının altında ezildik. Taş döne döne ezdi. Bembeyaz toz oluncaya dek. Çuvallara dolarken unduk. Bembeyaz önlüklü, beyaz takkeli fırıncıların adamları bizi yüklediler. Bir adam çuvalı yere döktü, aldırmadı, bastı gitti. Oysa dökülenleri de onu beslerdi.

Olay	Zaman	Yer	Kişiler
Buğday tanelerinin değirmende öğütülmesidir.	Öğleye doğru	Değirmen	Buğday taneleri, Fırıncıların adamları

15 **Verilen fiilleri, yanlarındaki kip ve kişileri kullanarak çekimli fiil hâline getirin. (5P)**

İncel - şimdiki zaman - 2. tekil kişi - soru	İnceliyor musun?
Gez - olumsuz şart kipi - 3. çoğul kişi	Gezmeseler.
Paylaş - gelecek zaman - 2. çoğul kişi	Paylaşacaksınız.
Bekle - gereklilik kipi - 1. tekil kişi	Beklemeliyim.
Çalış - geniş zaman - 3. tekil kişi - soru	Çalışır mı?

16 **Aşağıdaki deyimler ile anlamları karışık olarak verilmiştir. Deyim ile doğru anlamı eşleştirin. (5P)**

	Deyimler		Anlamları
A	Gönül almak	B	Kandırmak, inandırmak ya da yararlanmak için tatlı sözler söylemek.
B	Dil dökmek	D	Üstünkörü, özen gösterilmeden, gelişigüzel.
C	Kanat germek	E	Derin üzüntü uyandırmak.
D	Baştan savma	A	Kırılan, gücenen bir kimseyi güzel söz ve davranışlarla yeniden hoşnut etmek
E	Kalbine işlemek	C	Birini korumak, gözetimi altında tutmak.

17 **"Gül-" fiilini belirtilen şahıs ve zamanda çekimleyerek yazın. (5P)**

a) Şimdiki zaman 1. çoğul kişide: gülüyoruz

b) Duyulan geçmiş zaman 2. tekil kişide: gülmüşsün

c) Gelecek zaman 3. çoğul kişide: gülecekler

d) Geniş zaman 3. tekil kişide: güler

e) Görülen geçmiş zaman 2. tekil kişide: güldün

18 **Verilen metne uygun bir başlık yazın. (5P)**

NARIN ÖNEMİ

Halk kültüründe kendisine büyük önem atfedilen narın, mitolojide ve masallarda da önemli bir yeri vardır. Nar; destan, masal, halk hikâyesi ve efsane gibi anlatmaya dayalı türlerin dışında atasözlerine, bilmecelere, manilere, ninnilere de konu edilmiştir. Parlak ve kırmızı taneli yapısından dolayı sevgilinin dişi, gözyaşı, güzelliği narla tanımlanmıştır.

19 **Aşağıdaki paragrafta hangi düşünceyi geliştirme yolları kullanılmıştır? Yazın. (5P)**

Başarı, aynı ve doğru yönde sonuna kadar gitmektir. Star Jordan'ın da dediği gibi "Nereye gittiğini bilen kişiye yol vermek için dünya bir yana çekilir." Hangi yönde, nereye kadar gidiyoruz? Tam olarak ne istediğinizi bilirseniz, çevrenizdeki varlıklar size nasıl yardımcı olacaklarını bilirler. Zihninize yapmak istediğinizi söylerseniz, onu yapmak için çalışır.

Dr. Muhammet Bozdağ

Tanımlama, tanık gösterme

KOMPOZİSYON

20

Kendinizi yönetirken kafanızı, başkalarını yönetirken kalbinizi kullanın...

Eleanor Roosevelt

Verilen sözü örnekleyerek açıklayan bir yazı yazın. (15P)

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Toplam
Puan															

1. DÖNEM 2. YAZILI SORULARI (1)

Fransız General Garaud (Guro) bir anıt mezar açılışına katılır ve onlara der ki " Size hayatım boyunca unutamayacağım ve her aklıma geldiğinde göz pınarlarımı boşaltan bir anımı paylaşacağım. Hiç unutmam. Bir sabah günün ilk ışıklarıyla Türklerle süngü harbine girmiştik. Onlarla başa çıkmak mümkün görünmüyordu. Türkler çok mahir ve cesur dövüşüyorlardı. Akşamın geç saatlerine kadar sürdü çarpışma. Akşam olunca yaralıları toplamak için anlaşma yaptık.

Çarpışmanın yapıldığı alana geldiğimde gördüğüm bir manzara karşısında dilim tutuldu, nefesim kesildi. Sonra gözlerim doldu. Yaralı bir Türk askeri yerden aldığı bir avuç toprağı göğsündeki yaraya bastırıyordu ve göğsüne yasladığı başka bir yaralı askerin yarasını da gömleğinden yırttığı bir parça bezle sarmaya çalışıyordu. Efendiler! O oluk oluk kan akan göğsüne yaslı yaralı asker bir Fransız askeriydi evet bir Fransız! Dünya savaş tarihinde başka hiçbir milletin askeri böyle bir şey yapmamıştır ve bundan sonra da yapmayacaktır.

Tercüman vasıtasıyla Türk askerine sordum. "Niçin öldürmek istediğin askere şimdi yardım ediyorsun? Mecalsiz Türk askeri bana "Bu Fransız askeri yaralanınca yanıma düştü. Cebinden yaşlı bir kadın resmini çıkardı. Bir şeyler söyledi. Anlamadım. Ama herhâlde annesi olacaktı. Benimse kimsem yok. İstedim ki o kurtulsun, anasının yanına dönsün!"

Fransızlar! Türkler gibi mert bir milletle savaştıkları için çocuklarınızla daima iftihar edebilirsiniz. Ben böylesi asil bir milletle savaştığım için en büyük onur ödülünü aldım.

Henri Joseph Etienne Garaud

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Yapılan savaş sonrası Fransız General Garaud (Guro) nasıl bir olayla karşılaşmıştır?(6P)**

Türklerle yapılan akşama kadar süren süngü harbinden sonra iki taraf da yaralıları toplamak için anlaşmıştır. Çarpışmanın yapıldığı alana gelen general yaralı bir Türk askerinin yerden aldığı toprağı göğsündeki yaraya bastırırken, gömleğinden yırttığı bir bez parçasını ise yaralı bir Fransız askerinin yarasına bastırıp onu kurtarmaya çalıştığını görmüştür.

2 **Türk askeri niçin Fransız askerine yardım etmiştir? (6P)**

Yaralanan Fransız asker, Türk askerinin yanına düşünce cebinden çıkardığı yaşlı bir kadının resmini Türk askerine uzatıp bir şeyler söylemiştir. Ne dediğini anlamayan Türk askeri Fransız askerin annesinden söz ettiğini düşünmüştür. Kimsesiz olan Türk askeri "İstedim ki o kurtulsun anasına dönsün." diye yardım etmiştir.

3 **General Garaud (Guro) kendini ve Fransız halkını niçin şanslı saymaktadır? (6P)**

"Fransızlar! Türkler gibi mert bir milletle savaştıkları için çocuklarınızla daima iftihar edin. Ben böyle bir milletle savaşarak en büyük onur ödülünü aldım." diyerek kendini şanslı saydığını belirtmiştir.

4 **Metne uygun bir başlık bulun. (6P)**

Öğrenci yorumu.

5 **Aşağıdaki sözcüklerin aldığı ekleri inceleyip yapım eki mi çekim eki mi olduğunu işaretleyin. (5P)**

Sözcük	Sözcüğün kökü	Aldığı ek	Yapım eki	Çekim eki
sırdaş	sır	-daş	✓	
görmeli	gör-	-meli		✓
başla	baş	-la	✓	
garipse	garip	-se	✓	
sevmiş	sev-	-miş		✓
oltada	olta	-da		✓
sergi	ser-	-gi	✓	
bekleyiş	bekle-	-iş	✓	
asık	as-	ık	✓	
evim	ev	-im		✓

6 **Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazın. (5P)**

(Y) "Babam düzenli olarak kitap okumayı sever." cümlesinde dilek kipi vardır.

(D) "Tatile her zaman Antalya'ya gideriz." cümlesinde iş bildiren bir fiil yoktur.

(D) "Kerem de bizimle gelse." cümlesinde çekimli bir fiil vardır.

(D) "Okuldan çıktığı gibi eve gider." cümlesinde geniş zaman kipi kullanılmıştır.

(Y) "İnsanlara her zaman dürüst davranmalıyız." cümlesinde eylem haber kiplerindendir.

7 **Aşağıdaki tabloyu istenilen biçimde ikinci tekil kişiye (şahsa) göre doldurun. (5P)**

Fiil Kökü / Gövdesi	Gelecek Zaman Olumlu Soru	Şimdiki Zaman Olumlu	Geniş Zaman Olumsuz Soru	Gereklilik Kipi Olumsuz
bak-	bakacak mısın	bakıyorsun	bakmaz mısın	bakmamalısın
anla-	anlayacak mısın	anlıyorsun	anlamaz mısın	anlamamalısın
git-	gidecek misin	gidiyorsun	gitmez misin	gitmemelisin
dokun-	dokunacak mısın	dokunuyorsun	dokunmaz mısın	dokunmamalısın
izle-	izleyecek misin	izliyorsun	izlemez misin	izlememelisin

8 **Verilen cümlelerdeki fiilleri uygun kutulara yazın. (5P)**

- Sobanın üzerinde kestaneler pişirildi.
- Sayfalarca yazdığım ödevi beğenmedi.
- Çocuğun korkudan ödü patlamış.
- Sofra hazır olunca annem hepimizi yemeğe çağırdı.
- Mesleklerin imkânlarını araştırınca mühendislik okumaya meyletti.
- Sigaranın zararlarını okuyunca sigara içmekten vazgeçti.
- Yarın akşam sinemaya gidebiliriz.
- Otobüse yetişmek için erkenden durağa vardım.
- Çamaşırları balkona astırdı.
- Bebeğini yalnız başına büyüttü.

Basit fiil	Türemiş fiil	Birleşik fiil
beğenmedi	pişirildi	meyletti
çağırdı	astırdı	vazgeçti
vardım	büyüttü	gidebiliriz
	patlamış	

9 **"Taşımak" sözcüğünü cümlelerde kullanılan anlamlarıyla eşleştirin. (6P)**

Hastayı yakın kasabaya kadar sırtında taşıdı.	Duymak, hissetmek
Değirmenin üstünde değirmen kolu ile çarkı taşıyan bir çanak bulunur.	Üstünde bulundurmak
İçlerinde her şeye karşı bir suçluluk duygusu taşıyorlardı.	Giymek
Boynundan asılmış küçük bir köstek taşırdı.	Sahip olmak, özellik olarak bulundurmak
Devlet üniforması taşıyordu.	Bir yerden alıp başka bir yere götürmek
İnsanlar ortak tecrübeleri taşıdıkları zaman daha iyi anlaşırlar.	Bir nesnenin ağırlığını yüklenme

10 **"Anı, sohbet, şiir, makale" sözcüklerini uygun tanımlarla eşleştirin. (8P)**

Bir yazarın kendi yaşadığı ya da tanık olduğu olayları, üzerinden uzun zaman geçtikten sonra anlattığı yazılardır.	anı
Bir gerçeği açıklamak, bir konuda bilgi vermek için yazılan; kanıtlar sunan ve okuyucuyu inandırmak amacı taşıyan ciddi yazılardır.	makale
Yazarın, gündelik olaylarla ilgili düşündüklerini, okuyucu ile karşı karşıya oturup konuşuyormuş gibi içten bir hava içinde yazdığı yazılardır.	sohbet
Dizelerden oluşan ve ses benzerliğinin önemsendiği, daha çok duygularımızı etkili anlatmak için kullanılan yazın türüdür.	şiir

11 **Aşağıdaki metne göre tarihe yön veren kişilerin özellikleri nelerdir? (5P)**

Tarihten alınması gereken tek ders, tarihe bağlı olmamaktır. Kapatalım tarih kitaplarını demiyorum. Tam tersine dikkatle okuyalım tarihi. Kişioğlunun hep yenilikler arkasından koştuğunu, eskiyi kaldırıp yeniyi koymaya çalıştığını öğretir de onun için. Bakın bütün büyük adamlara, hepsi de yeni bir adamdır, atalarınız, dedeleriniz bilip yaptıklarıyla yetinmemiş, onlara bir şey katmak, onları değiştirmek istemişlerdir.

Özellikleri: Tarihe yön veren kişiler yenidir, yenilik peşinde koşmuştur. Atalarımızın dedelerimizin bilip yaptıklarıyla yetinmemiş, onlara bir şeyler katmak onları değiştirmek istemişlerdir.

12 **Verilen metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (6P)**

Marmara depremi, bir annenin kolunu, tonlarca ağırlıktaki beton yıkıntısı arasında kelepçelemişti. Anne, yıkıntılar altındaki çocuğunun çığlıklarını duyuyordu. Kurtarıcılar geldiklerinde anneyi gördüler ve onu kurtarmaya koştular. Anne, önce çocuğunu kurtarmaları için yalvardı. Anneyi dinlemediler; gürültü içerisinde anlamadılar. Kurtarıcıların kendisiyle ilgilenmeleri zaman kaybettirecek ve belki de bu arada çocuğunu kaybedecekti. İşte o kadın, güneşi hayran bırakan parlak ruhuyla, bez parçasını yırtar gibi kolunu çekip kopardı ve yavrusunun kurtarılmasına koştu.

Dr. Muhammet Bozdağ

Anlatım biçimi: Öyküleme **Düşünceyi geliştirme yolu:** Benzetme

13 **Verilen cümlelerde kullanılan noktalama işaretini ve görevini kutulara yazın. (6P)**

Uzun boylu, esmer, yeşil gözlü bir kızdı.

Kural: Eş görevli sözcük ve sözcük öbekleri arasına virgül konulmuştur.

Osmanlı'da IV. Murat ülkede asayişi sağlayabilmek için alkol ve tütün yasağı getirmiştir.

Kural: Sıra gösteren rakamlardan sonra nokta konulur.

Biri yer, biri bakar; kıyamet ondan kopar.

Kural: Ögelerin arasına virgül kullanılmış, sıralı cümleler arasına noktalı virgül konulur.

Ali Bey ...'ya bizimle beraber trenle gelmişti.

Kural: Yazı içinde açıklanmak istenmeyen özel adlar ya da yazılmak istenmeyen kaba sözcükler yerine üç nokta konulur.

Akdeniz Bölgesi'nde pek çok meyve yetişiyor: portakal, muz, mandalina...

Kural: Açıklama yapılacak ya da örnek verilecek cümlenin sonuna iki nokta konulur.

Ailen hangi mesleği tercih etmeni istiyor?

Kural: Soru cümlelerinin sonuna soru işareti konulur.

Dürüstlük Çiçeği

Bir Çin prensi tahta çıkacaktı ama yasalara göre daha önce evlenmesi gerekiyordu. Uygun bir aday bulmak için bölgedeki genç kızları huzuruna çağırdı. Saraydaki hizmetçilerden birinin kızı prensi çok seviyordu. O da prensin huzuruna çıkmak istedi. Annesinin uyarılarını dinlemedi, çünkü sevdiği adamı bir kere bile görmek onu mutlu edecekti.

Beklenen gece geldi. Genç ve güzel kızlar en güzel giysilerini giymişler, süslenmişler, kendilerini beğendirmek için her çareye başvurmuşlardı. Prens kızlara birer tohum verdi. Bunu saksılarına dikmelerini, altı ay sonra gelmelerini söyledi. En güzel çiçeği yetiştiren kızı kendine eş olarak seçecekti. Herkes tohumu alıp heyecanla evlerine geri döndü.

Genç kız da kendisine verilen tohumu alıp saksıya ekti. O kadar bakmasına, özenmesine karşılık toprakta tek bir filiz bile görünmedi. Her şeyi denedi, uzmanlara danıştı ama bir fayda göremedi. Altı ay dolmuştu ama saksı hâlâ bomboştu. Prense sunacağı bir çiçeği olmadığı hâlde yine de belirtilen gün ve saatte boş saksıyla saraya gitti. Oysa diğer kızlar güzel çiçekli saksılarla gelmişlerdi.

Sonunda beklenen an geldi. Prens salona girdi, kızların arasında dolaştı, saksıları birer birer inceledi. Hizmetçinin kızını kendine eş olarak seçtiğini duyurdu. Herkes şaşırmıştı. Diğer kızlar bu karara tepki gösterdiler, itiraz ettiler. Boş saksıyla gelen kız nasıl eş olarak seçilirdi? Prens durumu şöyle açıkladı:

"Bu genç hanım en değerli çiçeği yetiştirip bana sundu. O çiçeğin adı "dürüstlük çiçeğidir." Çünkü sizlere dağıttığım tohumların hepsi sahteydi ve çiçek açmaları olanaksızdı."

ANONİM

14 En kötü durumlarda bile doğruluk ve dürüstlükten şaşmamak gerekir. "Dürüstlük" hakkındaki düşüncelerinizi metne dönüştürün. (25P)

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Toplam
Puan																			

1. DÖNEM 2. YAZILI SORULARI (2)

Taş Atana Gül

Bir zamanlar iki arkadaş çölde yolculuk yapıyordu. Yolun bir yerinde aralarında tartışma çıktı ve arkadaşlardan biri diğerine tokat attı. Canı yanan arkadaş son derece üzülmüş, kalbi kırılmıştı. Hiç sesini çıkarmadı ve yere eğilerek kuma "Bugün yol arkadaşım, en güvendiğim dostum bana tokat attı." yazdı.

İki arkadaş tekrar yola koyuldular. Dağları, taşları aştılar. Suları çok az kalmıştı. Sonunda bir vahaya ulaştılar. Doya doya su içip mataralarını doldurdular. Sonra yıkanmaya karar verip suya daldılar. Tokat yiyen arkadaş, suyun balçıklı kısmına takıldı, gitgide batıyordu. Tam boğulmak üzereydi ki arkadaşı onu kurtardı. Bunun üzerine suda boğulmaktan son anda kurtulan arkadaş biraz ötedeki kayanın yanına gitti ve üzerine, "Bugün en iyi arkadaşım hayatımı kurtardı." yazdı.

Diğeri sordu: "Senin canını yaktığımda kumun üstüne yazmıştın şimdiyse bir kayaya yazıyorsun, neden?" dedi. Arkadaşı ona yanıt verdi. "Biri bizi incittiğinde kumun üzerine yazalım ki rüzgâr bütün kırgınlıkları alıp götürsün fakat biri bize iyilik yaptığında onu kayanın üstüne yazalım ki ne öfke ne intikam rüzgârları onu oradan silemesin." *Anonim*

İlk 5 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Yukarıdaki metinde yolculuk yapan iki arkadaşın hikâyesi anlatılmaktadır. İki arkadaşın yaşadığı tartışma nasıl sonuçlanmıştır? (5P)**

Tartışma sonunda arkadaşlardan biri diğerine tokat attı. Canı yanan arkadaş; üzüldü, onun kalbi kırıldı ama sesini çıkarmadı. Yere eğilerek kuma "Bugün yol arkadaşım, en güvendiğim dostum bana tokat attı." yazıyordu.

2 **Siz bir arkadaşınızla tartıştığınız zaman nasıl bir tavır takınıyorsunuz. (5P)**

Öğrenci yorumu.

3 **İki arkadaş tekrar yola koyulduğunda su kenarında nasıl bir olay yaşanmıştır? (5P)**

Suları çok azalan iki arkadaş bir vahaya ulaşıp doya doya su içerek mataralarını doldurdular. Sonra yıkanmaya karar verip suya dalınca tokat yiyen arkadaş suyun balçıklı kısmına takılıp gitgide batmaya başladı. Tam boğulmak üzereyken arkadaşı onu kurtardı. Bunun üzerine suda boğulmaktan son anda kurtulan arkadaş biraz ötedeki kayanın yanına giderek "Bugün en iyi arkadaşım hayatımı kurtardı." yazdı amacı yapılan iyiliği ölümsüzleştirmekti.

4 **Size yapılan iyiliklere ve kötülüklere nasıl karşılık verirsiniz? (5P)**

Öğrenci yorumu.

5 **Metnin ana fikri nedir? (5P)**

Kırgınlıklarımızı kuma yazalım ki rüzgâr onu alıp götürsün fakat bize iyilik yapıldığında kayanın üstüne yazalım ki ne öfke ne intikam rüzgârı onu oradan silemesin.

6 **Aşağıdaki sözcüklerin aldığı yapım eklerini yazarak türünü belirtin. (10P)**

Sözcük	Aldığı yapım eki	İsimden isim yapım eki	Fiilden isim yapım eki	İsimden fiil yapım eki	Fiilden fiil yapım eki
bencil	-cil	✓			
gözlük	-lük	✓			
baktır	-tır				✓
öğretmen	-men		✓		
yönet	-et			✓	
küçümse	-imse			✓	
taşıt	-t		✓		
çıkıntı	-inti		✓		
akın	-ın		✓		
yapışkan	-gan		✓		

7 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerin kipini uygun kutuya ✓ işareti ile işaretleyin. (5P)**

Cümleler	Görülen geçmiş zaman	Duyulan geçmiş zaman	Şimdiki zaman	Gelecek zaman	Geniş zaman	Dilek şart kipi	Gereklilik kipi	İstek kipi	Emir kipi
Sabahları yüzmeyi severim.					✓				
Sağlığına dikkat etmelisin.							✓		
Ah bir zengin olsam!						✓			
Sessizce kahvaltımızı yapalım.								✓	
Dün sinemaya gittik.	✓								
Annem mutfakta börek yapıyor.			✓						
Lütfen, şuraya oturun.									✓
Yarın güzel bir gün olacak.				✓					
Küçükken bize masallar anlatırmış.		✓							

8 **Aşağıdaki metinde geçen fiilleri bulun, fiillerin kip ve kişilerini tabloya yerleştirin. (4P)**

Nasrettin Hoca köyde eşeğinden düşmüş. Bunu gören çocuklar hemen Hoca'yla dalga geçmeye başlamışlar. Hoca: "Sizi gidi haylazlar! Ne gülüyorsunuz?" demiş.

Fiiller	Kipi	Kişisi
düşmüş	duyulan geçmiş zaman	3. tekil kişi
başlamışlar	duyulan geçmiş zaman	3. çoğul kişi
gülüyorsunuz	şimdiki zaman	2. çoğul kişi
demiş	duyulan geçmiş zaman	3. tekil kişi

9 **Aşağıdaki fiilleri, olumsuz soru olacak şekilde çekimleyin. (2P)**

Fiiller	Olumsuz Soru Çekimi
koşacaksın	Koşmayacak mısın?
gitmeli	Gitmemeli mi?
seviyorsunuz	Sevmiyor musunuz?
işlemişler	İşlememişler mi?

10 **Aşağıdaki cümlelerde neden - sonuç ilgisi olanların yanına "NS", amaç-sonuç ilgisi olanların yanına "AS" yazın. (5P)**

Seni ziyaret edemedim çünkü hastaydım. : NS

Öfkesini yenmek için dışarı çıktı. : AS

Kardeşi iyileşsin diye Allah'a dua ediyor. : NS

Çocukların susuzluktan dudakları çatlamıştı. : NS

Maddi imkânsızlık yüzünden okuyamamış. : NS

11 1. anlatamaz 2. düşünceyi 3. kusurlu 4. sözcükler 5. dil 6. olursa 7. iyi

Yukarıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulursa sıralama nasıl olur? (2P)

A) 3 - 7 - 5 - 4 - 6 - 1 - 2

B) 5 - 7 - 1 - 3 - 6 - 4 - 2

C) 5 - 3 - 6 - 4 - 2 - 7 - 1

D) 3 - 6 - 4 - 7 - 5 - 1 - 2

12 **"mi" soru edatının aşağıdaki cümlelere kattığı anlamları kutuya yazın. (5P)**

Valizi taşımamıza yardım eder misiniz?	Soru
Omuz omuza verdik mi her zorluğu yeneriz.	Zaman
Annem güzel mi güzel bir kek yaptı.	Pekiştirme
Bütün başıma gelenlerden ben mi sorumluyum?	Kabullenmeme
Sabah oldu mu dedem erkenden kalkar, bütün bahçeyi yıkar.	Zaman
Bizi aradı da hâlimizi, hatırımızı mı sordu?	Sitem

13 **Verilen dörtlükte kişileştirme sanatı nerelerde yapılmıştır? (4P)**

Derinden derine ırmaklar ağlar,
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi.
Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?

Faruk Nafiz Çamlıbel

"Bağların suyun sesinden anlaması ve çoban çeşmesinin dağa bir şeyler söylemesi" ile insana ait anlama, söyleme özellikleri cansız varlıklara yüklenmiştir.

14 **Aşağıdaki fiilleri yapısına göre uygun kutulara yazın. (7P)**

görebildim	gideyazmış	bırakamadı	geliversen	bakadur
öleyazdım	yazabiliyor	sevedurun	öpüversin	yemeyebilir
donakalmış	isteyiver	düşeyazdım	çıkagelmiş	alıversin

Yeterlik Birleşik Fiili	Tezlik Birleşik Fiili	Yaklaşma Birleşik Fiili	Sürerlik Birleşik Fiili
görebildim yazabiliyor bırakamadı yemeyebilir	isteyiver geliversen öpüversin alıversin	öleyazdım gideyazmış düşeyazdım	donakalmış sevedurun çıkagelmiş bakadur

15 **Verilen metnin türünü altına yazın. (3P)**

Ölüm ne kadar birdenbire olursa olsun, şaşırtmıyor insanı. Herhâlde beni şaşırtmıyor. "İnanmıyorum öldüğüne." diyenleri anlamıyorum, ölen kim olursa olsun, ne tür ölüm olursa olsun, ben inanıyorum öldüğüne. Ben asıl yaşamaya şaşıyorum, yaşamaya inanamıyorum.

Ciğerlerimizin, yüreğimizin işlemesi, bu güzelim yeryüzünü görmemiz, işitmemiz, koklamamız doyulmaz bir mucize değil mi? "Mucize" diye baktığımız bir hâlin kesilivermesine şaşılacak, inanmayacak ne var?

Deneme

16 **Aşağıdaki metinde vurgulanmak istenen düşünce nedir? (3P)**

Çaresiz kaldığım zamanlarda gider, bir taş ustası bulur, onu seyrederim. Adam belki yüz kere vurur taşa. Ama değil kırmak, küçücük bir çatlak bile oluşturamaz. Sonra birden, yüz birinci vuruşta taş ikiye ayrılıverir. İşte o zaman anlarım ki taşı ikiye bölen o son vuruş değil, ondan öncekilerdir.

Hayatta bazen ne kadar çabalarsak çabalayalım istediğimizi elde edemeyip karamsarlığa kapılabiliriz. Ancak bizi sonuca götüren son yaptığımız değil süreç içinde gösterdiğimiz bütün çabalardır.

17 **Aşağıdaki aynı anlama gelen atasözlerini numarasını taşıyarak eşleştirin. (5P)**

1 Atılan ok geri gelmez.	7 Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
2 Bin bilsen de bir bilene danış.	8 Yalnız taş duvar olmaz.
3 Öfkeyle kalkan zararla oturur.	6 Terzi kendi söküğünü dikemez.
4 Ak akçe kara gün içindir.	1 Son pişmanlık fayda etmez.
5 Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.	2 Akıl akıldan üstündür.
6 Mum dibine ışık vermez.	4 Sakla samanı gelir zamanı.
7 Ev alma komşu al.	9 Huylu huyundan vazgeçmez.
8 Bir elin nesi var iki elin sesi var.	10 Tembele iş buyur sana akıl öğretsin.
9 Can çıkmayınca huy çıkmaz.	3 Keskin sirke küpüne zarar.
10 Tembele dediler kapını ört, dedi yel eser örter.	5 Armut dibine düşer.

KOMPOZİSYON

Bir adama bir kitap sattığın zaman, ona yalnız yarım kilo kâğıt, mürekkep ve tutkal satmış olmazsın. Ona tamamıyla yeni bir yaşam satmış olursun. Sevgi, dostluk, mizah ve geceleyin denizde dolaşan gemiler... Eğer o kitap gerçekten benim anladığım anlamda bir kitapsa, onun içinde bütün gökler ve yer vardır.

Christopher Morley

Kitaptan daha iyi arkadaş yoktur. Zaman zaman insana dert ortaklığı eder, insanın gönlünü açar, yüreğine su serper. Gönlünün her muradına onunla erişirsin, böylesine güzel bir dost görülmemiştir; ne incitir, ne incinirsin.

Katip Çelebi

18 **Kitap okumanın önemini ve kitap okuma alışkanlığı kazanmanın size ve hayatınıza katkılarını yazma kurallarına uyarak bir kompozisyonla açıklayın. (20P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Toplam
Puan																

1. DÖNEM 2. YAZILI SORULARI (3)

Eğitim

İnsan, bütün varlıklar içinde işlenmeye ve gelişmeye en elverişli olanıdır. Yeter ki yetiştirilmesine gereken önem verilsin ve bu konuda titizlik gösterilsin. İnsanını ihmal eden bir ulusun ekonomisi de sosyal ve kültürel yaşamı da ihmal edilmiş olur.

Az gelişmiş ulusların geri kalış nedenleri incelendiğinde, insanların ulusal ve çağdaş ihtiyaçlara göre eğitilmemiş olduğu görülür. Kalkınmış ulusların gücü, ekonomi, endüstri ve ticaretteki başarılarından çok, eğitilmiş kadrolarından ileri gelir. Çünkü maddî güçler bir gün kaybedilebilir. Onun için bir ülkenin en sağlam yatırımı, eğitime yaptığı yatırımdır.

Prof. Dr. Cemal Yıldırım

İlk 5 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Yazar "insan" hakkında neler söylemektedir? (5P)**

Bütün varlıklar içinde işlenmeye ve gelişmeye en elverişli olanıdır. Yetiştirilmesine ve geliştirilmesine bu sebeple önem verilmiştir.

2 **Metne göre "az gelişmiş uluslar" niçin geri kalmıştır? (5P)**

İnsanı ihmal eden bir ulusun ekonomisi de sosyal ve kültürel yaşamı da ihmal edilmiştir. Az gelişmiş ulusların insanları ulusal ve çağdaş ihtiyaçlara göre eğitilmemiştir.

3 **Kalkınmış uluslar gücünü nelerden almaktadır? (5P)**

Ekonomi, endüstri ve ticaretteki başarılarından çok eğitilmiş kadrolarından gücünü alır. Maddi güçler bir gün kaybedilse de eğitimli nüfusu sayesinde toparlanabilir.

4 **Yazara göre bir toplumun en önemli yatırımı nedir? (5P)**

Bir toplumun en sağlam yatırımı eğitime yaptığı yatırımdır.

5 **Metinden hareketle doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazın. (10P)**

D Düşünce metnidir.

D 3. kişi ağzından anlatım tekniği kullanılmıştır.

Y Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.

Y Olay planı uygulanmıştır.

D Bir mesaj vermek için aktarılmıştır.

6 **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili fiillerin anlam özelliklerini belirleyin. (5P)**

1) Senin misafirlerine çay ve kuru pasta ikram ettiler.

2) Dedem son yıllarda iyice yaşlandı.

3) Gelecek bahara buralara hanginiz uğrayacak?

4) Teyzem bahçenin her yerine meyve fidanları dikmiş.

5) Alarmı kapattıktan sonra uyuyakalmış.

İŞ (KILIŞ) FİİLİ	DURUM FİİLİ	OLUŞ FİİLİ
dikmiş ikram ettiler	uyuyakalmış uğrayacak	yaşlandı

7 **"Ezberle-" fiilini aşağıdaki tabloya uygun olarak çekimleyin. (10P)**

Kipler / Şahıslar	Görülen Geçmiş Zaman (-di)	Gelecek Zaman (-ecek)	Geniş Zaman (-r)	Emir Kipi	Gereklilik Kipi (-meli)
Ben	ezberledim	ezberleyeceğim	ezberlerim	—	ezberlemeliyim
Sen	ezberledin	ezberleyeceksin	ezberlersin	ezberle	ezberlemelisin
O	ezberledi	ezberleyecek	ezberler	ezberlesin	ezberlemeli
Biz	ezberledik	ezberleyeceğiz	ezberleriz	—	ezberlemeliyiz
Siz	ezberlediniz	ezberleyeceksiniz	ezberlersiniz	ezberleyin	ezberlemelisiniz
Onlar	ezberlediler	ezberleyecekler	ezberlerler	ezberlesinler	ezberlemeliler

8 **"Geldim, bakacaksın, sevinirim" eylemleri sırasıyla hangi zamanda çekimlenmiştir? (3P)**

A) Duyulan geçmiş zaman - Şimdiki zaman - Geniş zaman

B) Görülen geçmiş zaman - Geniş zaman - Gelecek zaman

C) Şimdiki zaman - Gelecek zaman - Geniş zaman

D) Görülen geçmiş zaman - Gelecek zaman - Geniş zaman

9 **"Toplamak" sözcüğünü aşağıda istenilen anlamlarda birer cümlede kullanın. (5P)**

Bir araya getirmek	Şairin bütün eserlerini toplayacak.
Arttırıp, biriktirmek	Epey servet toplamış.
Dağınıklıktan kurtarmak	Bu odayı biraz toplamak gerek.
Bir araya getirmek, düzene sokmak	Uzun saçlarını elleriyle topladı.
Vergi veya bağışı verecek olanlardan almak	Yıllık gelir vergisi toplandı.

10

Dervişle Akrebin Hikâyesi

Derviş, suya düşen akrebi kurtarmak ister, elini uzatınca akrep sokar. Derviş tekrar dener akrep yine sokar. Bunu görenler dayanamaz dervişe iyilik yapmak istediği hâlde kendisine zarar verene niye hâlâ yardım ettiğini sorarlar ve dervişe hayretle bakarlar. Derviş'in yanıtı manidardır. "Akrebin fıtratında sokmak var, benim fıtratımda ise yaratılanı sevmek, merhamet etmek... O fıtratının gereğini yapıyor diye ben niye fıtratımı değiştireyim."

1 **Paragraftaki doğrudan anlatım cümlesini yazın. (2P)**

"Akrebin fıtratında sokmak var, benim fıtratımda ise yaratılanı sevip, merhamet etmek... O fıtratının gereğini yapıyor diye ben niye fıtratımı değiştireyim."

2 **Verilen paragraftaki dolaylı anlatım cümlesini yazın. (2P)**

Bunu görenler dayanamaz dervişe iyilik yapmak istediği hâlde kendisine zarar verene niye hâlâ yardım ettiğini sorarlar.

3 **Yukarıdaki olayda asıl anlatılmak istenen nedir? (2p)**

Her canlı fıtratının gereğini yapar. Karşımızdaki fıtratı gereği bize zarar verse de biz doğruluktan şaşmamalıyız.

11 **Verilen cümlelerdeki yazımı yanlış olan sözcükleri ve noktalama hatalarını düzeltin. (5P)**

Gelecek hafta Sevgi'lerle İzmir'e gidiyoruz.	Sevgilerle
Herkez onun yaptığı iyilikleri konuşuyordu.	Herkes
Yunus Emre [1238-1321] Türk şiirinin öncüsü olan bir halk şairidir.	(1238 - 1321)
Konuyla ilgili herşeyi bildiğini açıkça söyledi.	her şeyi
Bu akşam Beşiktaş / Galatasaray maçını izleyeceğiz.	Beşiktaş - Galatasaray
Hakan işe gelmeyince herkes farketmişti.	fark etmişti.
Hey, sen buraya gel (!)	gel!
Öğrenciler tek - tük okula giriyorlardı.	tek tük
Pekçok anne ve baba çocuklarına ilgi göstermiyor.	Pek çok
Tüh, yanıma cüzdanımı almayı unuttum.	unuttum!

12 **Aşağıdaki cümlelere hakim olan duyguları bulun ve eşleştirin. (5P)**

a	Bugünden sonra bir daha karşıma çıkmayacak gibi.	a	ihtimal
b	Mantıklıca bir sonuca varmışlar.	f	öneri
c	Kırmızı ışıkta yayaların geçişini beklememek çok tehlikelidir.	c	uyarı
d	Nerede köyümün mis gibi dağ havası.	g	endişe
e	Onun bu çalışmayla sınavı kazanması imkânsız.	e	ön yargı
f	Karşıdan karşıya geçerken sağına soluna bakarak geçersen iyi olur.	h	şaşırma
g	Sınavda bu konuda soru çıkarsa yandık.	b	beğenme
h	Sen bu olaya böyle tepki vermezdin.	d	özlem

13 **Verilen metnin özellikleriyle ilgili doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" yazın. (3P)**

Yağmur yağmaya başladığında köpeklerin havlama sesleri arttı. Yağmur damlaları pencerenin camında zikzaklar çizerek süzülüyordu. Evlerin damları yağmur suyuyla ıslandığından parlak bir görüntü almıştı. Gökyüzünün kurşuni, gri rengi, kasvetli havası insanın içini kararıyordu. Toprağın hüznü yağmurla beraber neşeye dönmüş, etrafı mis gibi bir toprak kokusu sarmıştı. Uzaklarda iç içe geçmiş bir sürü toprak yığını...

D Olay 3. kişi ağzıyla anlatılmıştır.

D Farklı duyu organlarıyla ilgili ayrıntılara yer verilmiştir.

Y Örneklemeye yer verilmiştir.

D Benzetme sanatı yapılmıştır.

Y Eksiltili cümle vardır.

D İnsana ait özellikler doğaya aktarılmıştır.

14 **Aşağıdaki cümleleri, verilen kurallı birleşik fiile göre tamamlayın. (3P)**

yaz - yeterlik	uyu - sürerlik
Ben, şiir ...yazabilirim...	Elimdeki romanı okurken ...uyuyakaldım...

devril - yaklaşma
Belediyenin kestiği ağaç, arabanın üstüne ...devrileyazdı...

yap - tezlik	anla - yeterlik
Annem eve gelir gelmez yemeği ..yapıverdi..	Artık seni daha iyi ...anlayabilirim...

KOMPOZİSYON

15 **Bir roman kahramanının yerine geçme fırsatınız olsaydı kim olmak isterdiniz, sebepleriyle beraber duygu ve düşüncelerinizi anlatan bir kompozisyon yazın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	Toplam
Puan																				

1. DÖNEM 3. YAZILI SORULARI (1)

Kozadaki Kelebek

Günlerden bir gün adamın biri ormanda dolaşırken bir kelebeğin kozasından çıkmaya çalıştığını fark eder. Kozasından çıkmaya çalışan kelebeği saatlerce izler ve sonunda yardım etmeye karar verir. Kozadaki deliği kelebek rahat çıksın diye büyütür. Bu sayede kelebek kozasından çıkar ancak minik bedeni kozasından çıkmaya hazır olmadığı için kanatları hâlâ kuru ve buruş buruştur. Adam kelebeğin gücünü kuvvetini toplayıp kanatlarını açıp uçacağını düşünürken minik kelebek ne kadar çabalarsa çabalasın uçamaz ve buruşmuş kanatlarıyla yerde sürünmeye devam eder.

Adam iyi niyetliydi. Kelebeğe yardım etmek istemişti. Ancak bilmediği bir şey vardı: Kelebeğin kozasından çıkmak için çırpınması, çabalaması bedenindeki sıvının kanatlarına gitmesini sağlayacaktı. Bunun sayesinde doğru zamanda kozasından çıkan kelebek ancak o zaman uçabilecekti. Adam sonunda anladı.

Hayatta gösterilen bütün çabalar bir sonraki adım içindir ve kendi kanatlarıyla uçmak isteyen emek vermek, mücadele etmek zorundadır. *Anonim*

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Ormanda dolaşırken kozanın içindeki kelebeği fark eden adam ne yapmıştır? (5P)**

Kozadan çıkmaya çalışan kelebeği saatlerce izler ve sonunda yardım etmeye karar verir. Kozadaki deliği kelebek rahat çıksın diye büyütür. Bu sayede kelebek kozasından çıkar.

2 **Kozadan çıkan minik kelebek neler yaşamıştır? (5P)**

Kozadan çıkan minik kelebek, bedeni kozadan çıkmaya hazır olmadığı için kanatları hâlâ kuru ve buruş buruştur. Adam kelebeğin uçmaya başlayacağını düşünürken minik kelebek ne kadar çabalarsa çabalasın uçamaz ve buruşmuş kanatlarıyla yerde sürünmeye devam eder.

3 **Kozadan çıkan minik kelebek niçin uçamamıştır? (5P)**

Kelebek kozadan çıkmak için çırpınmak, çabalamak zorundaydı. Böylece bedenindeki sıvı kanatlarına gidecek, doğru zamanda kozasından çıkabilen kelebek ancak o zaman uçabilecekti.

4 **Metnin ana fikri ve yardımcı fikirleri nelerdir? (5P)**

Ana fikir: Hayattaki bütün çabalar bir sonraki hedefimizi gerçekleştirmek içindir. Başarı için herkes kendi mücadelesini vermek zorundadır.

Yardımcı Fikir: Kozadan çıkmaya çalışan minik kelebeğe adamın yardım etmesi, adamın kelebeğin uçamadığını fark etmesi.

5 **Hedeflerinizi gerçekleştirirken birilerinin sizin için her şeyi yapmasını mı yoksa kendi çabalarınızla başarmayı mı tercih edersiniz? Nedenleriyle açıklayın. (5P)**

Öğrenci yorumu

6 **Verilen çekimli fiilleri inceleyin, numarasını uygun kutuya yazın. (5P)**

1	Derslerime çok çalışmalıyım.	6	Sabahları erkenden kalkar, işinin başına geçer.
2	Koliler deprem bölgesine gönderildi.	7	Çabuk, ders çalış odanda!
3	Bu işin yorucu olduğunu söylüyor.	8	Ona anlatmalıyım tüm olanları.
4	Küçükken anne ve babası trafik kazası geçirmiş.	9	Ameliyattan sonra spora başlayacak.
5	Ben de seninle sinemaya geleyim.	10	Keşke benim de bir köpeğim olsa.

KİPLER	Şimdiki Zaman	Gelecek Zaman	Görülen Geçmiş Zaman	Öğrenilen Geçmiş Zaman	Geniş Zaman	Gereklilik Kipi	İstek Kipi	Dilek Şart Kipi	Emir Kipi
	3	9	2	4	6	1, 8	5	10	7

7 **Aşağıdaki şiirde yer alan çekimli fiilleri bularak kiplerini karşısına yazın. (4P)**

Mecliste arif ol kelâmı dinle → dinle → emir kipi, 2. tekil kişi

El iki söylerse sen bir söyle → söyle → emir kipi, 2. tekil kişi

Elinden geldikçe sen iyilik eyle → eyle → emir kipi, 2. tekil kişi

Hatıra dokunup yıkıcı olma → olma → emir kipi, 2. tekil kişi

8 **Aşağıdaki şiirde farklı kip ekiyle çekimlenmiş fiili ve kipini kutuya yazın. (2P)**

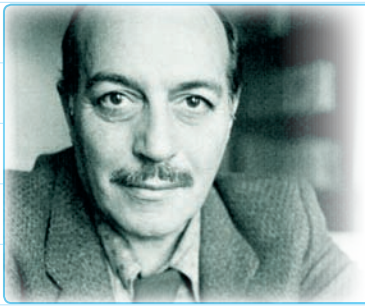

Şimdi açsam pencereyi de beklesem...
Sen gelsen...
Olmaz ya hani geliversen...
Hiçbir şey söylemesen...
Sussam... Sussan... Sussak...

Cemal Süreya

olmaz → geniş zamanın olumsuzu, 3. tekil kişi

9 **Tabloda verilen fiilleri yönergelere göre düzenleyin ve tabloyu doldurun. (4P)**

Fiiller	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
kork- (geniş zaman 2. Tekil kişi)	korkarsın	korkmazsın	korkar mısın?	korkmaz mısın?
yaz- (Dilek - şart kipi 1. çoğul kişi)	yazsak	yazmasak	yazsak mı?	yazmasak mı?

10 **Aşağıdaki fiilleri uygun kutulara yazın. (5P)**

topla-	beklet-	hisset-	hazır ol-	yürüyüver-
sevil-	göz at-	avcunu yala-	anlat-	uyu-
gör-	beğenil-	vazgeçebil-	gözden düş-	tedbirli ol-

Basit Fiil	Türemiş Fiil	Birleşik Fiil
gör- uyu-	topla- beklet- sevil- anlat- beğenil-	hisset- hazır ol- yürüyüver- göz at- avcunu yala- vazgeçebil- gözden düş- tedbirli ol-

11 **Verilen şiirin temasını yazın. (3P)**

Akan suyu severim ben,
Işıldayan karı severim.
Bir yeşil yaprak
Bir telli böcek,

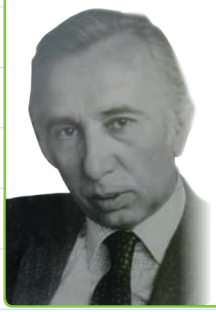

Yeşeren tohum
Güneşte görsem
Sevinç doldurur içime
Bir günü
Güzel bir günü
Hiçbir şeye değişmem

Necati Cumalı

Şiirin teması: Mutluluk ve yaşama sevincidir.

12 **Verilen metinde yer alan zarfları (belirteç) uygun kutulara yazın. (6P)**

Ay'da kısa adımlarla yürüdüğü zaman insan havada yüzer gibi oluyor, hareketlerini birden hızlandıramıyor. Ay'da ileri geri hareket ederken de aynı durumlar ortaya çıkıyor. Dünya'da hızlı dönüşler yapmak çok kolay. Fakat yer çekiminin altı defa daha az olduğu bir yerde insan nasıl hareket eder?

Durum Zarfı	Zaman Zarfı	Miktar Zarfı	Yer-Yön Zarfı	Soru Zarfı
havada yüzer gibi birden	kısa adımlarla yürüdüğü zaman	çok	ileri geri	nasıl

13 **Aşağıdaki metnin türünü yazın. (3P)**

Çok acıkmış olan bir tilki, gizlice bir bağa girmiş; yüksek asmadan sarkan olgunlaşmış üzüm salkımları aklını çelmiş. Bu pek lezzetli ve tatlı salkımlardan birkaç tane yiyebilmek için var gücüyle sıçramış, zıplamış ama hiçbir salkıma yetişememiş. Sonunda yenilgiyi kabul etmek zorunda kalmış; vazgeçip kendi kendine mırıldanmış; " Zaten bu üzümlerin hepsi koruk, ekşidir; bunlar yenmez."

Fabl

14 **Görevi verilen noktalama işaretlerinin ne olduğunu yazın. Kuralla ilgili bir örnek cümle yazın. (5P)**

Saat ve dakikaların arasına konur.	nokta
Cümle: Saat 08.30'da sinemaya gideceğiz.	
Dil bilgisinde kökleri ve ekleri ayırmak için konulur.	kısa çizgi
Cümle: "kurak - lık" sözcüğünde "-lık" yapım ekidir.	
Kendisinden sonraki örnek verilecek cümlenin sonuna konur.	iki nokta
Cümle: Burada çeşit çeşit meyveler yetişiyor: erik, kiraz, armut...	
Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren sözcüklerden sonra konur.	virgül
Cümle: Eve gidecek misin? Hayır, gitmeyeceğim.	
Yazı içinde sanat yapıtlarının adını belirtirken kullanılır.	tırnak işareti
Cümle: Halide Edip Adıvar'ın "Ateşten Gömlek" romanı döneme damgasını vurmuştur.	

15 **Verilen şiirde hangi deyimler kullanılmıştır? (4P)**

Benim sevdasında bencil
Ama yüreğine sağlam sevdiğim.
Aklıma gelişini seveyim.
Ne güzel darmaduman ediyorsun beni.

Nazım Hikmet

Deyimler: Aklına gelmek
Darmaduman etmek

16 **Numaralandırılmış kavramları ilgili oldukları cümlelerle eşleştirin. (3P)**

3 Gitti gideli beni bir kez olsun aramadı.
4 Zor günlerimde arar sorarsın sanmıştım.
1 İki şarkı söylemekle sanatçı oldum sanıyor.
5 Farz et bir daha karşılaşmayacağız.
6 Treni kaçırmış olmalı.
2 Ege'nin en güzel şehri İzmir'dir.

1 küçümseme
2 karşılaştırma
3 yakınma
4 sitem
5 varsayım
6 tahmin

17 "Günlerce aç susuz sokaklarda dolaştım."

Yukarıdaki cümlede "-ce" ekinin sözcüğe kattığı anlam hangi seçenekte doğru verilmiştir? (3P)

A) Olasılık
B) Kesinlik
C) Beklenmezlik
D) Aşırılık

18 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan yazım hatalarını bularak doğrusunu yay ayraçlara yazın. (3P)**

Eylülün 2'ci haftasında okullar açılacak.	(2.)
Annem köyden beş kilo tereyağı almış.	(kg)
Çamaşır makinasında kalan kazağımın rengi atmış.	(makine)
Bütün işlerini bir kaç güne kalmadan toparlayacağını söyledi.	(birkaç)
Babam şehir dışına gitmeden bize 25'er lira harçlık verdi.	(yirmi beşer)
Yüz yıllık ağacı kökünden kesmişler.	(yüzyıllık)

KOMPOZİSYON

Mustafa Kemal Atatürk, 1881 yılında Selanik civarında İskender'in doğduğu yere yakın bir mahallede dünyaya gelmiştir. Birgün onunla konuşurken bu tesadüfe işaret ettiğim zaman:

— Mukayese burada sona erer, demişti. İskender dünyayı feth etmişti. Ben böyle bir şey yapmadım. O dünyayı istila edeyim derken kendi vatanını kurtarmayı unutmuştu.

(Atatürk'ün Türkiyesi'nde, Hürriyet Gazetesi, 26 – 27 Temmuz 1952)

19 Vatan, üzerinde bağımsız yaşadığımız, milletimiz ve ailemizle hatıralarımızı oluşturup kültürümüzün, devletimizin ve tarihimizin ortak ögesi olan toprak parçasına verdiğimiz addır.

Vatan sevgisi hakkında duygu ve düşüncelerinizi anlatan deneme türünde bir yazı yazın. (25P)

Öğrenci yorumu

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Toplam
Puan																

1. DÖNEM 3. YAZILI SORULARI (2)

Güvercin Avlayan Martı

Terasta yemlerini yiyen güvercinlerden biri aniden başının üzerinde kurşundan bir gölge hissetti. Çatıya tüneyen martı, şişmanlığından umulmayan bir çeviklikle güvercinin tepesine kurşun gibi inmiş, zavallıyı yerden iki metre yükseklikte vurmuştu. Galiba sivri gagası ile karnını deşmişti.

Bir an, ama sadece bir an çıkıp şunu taşla mı olur, kurşunla mı olur vurayım diye geçti kafamdan, o kadar hınç ile dolmuştum.

Ama tabiatın kanunu değildi bu. İsyanım buna idi. Bu çizgiden çıkmış gidişe idi. Niçin martılar güvercin avlıyor? Balıkla beslendiğini bildiğimiz bu güzelim hayvanlar niçin çıktı yoldan böyle? Bir araştırma mı yapılsa acaba? Bana göre araştırmaya falan gerek yok...

Ağaçları tıraş ettik, balıkların kökünü kuruttuk. Havayı mazotla doldurduk. Toprağı dejenere ettik. Bir yerden şöyle kazara çıkmış bir çimen ucu görsek, hep birlikte oraya hücum ederek ezdik onu, mahvettik.

Büzülüp kaldığım odada martıya mı, güvercine mi yoksa kendi hâlime mi ağlayacağımı bilmeden donup kalmıştım...

Mustafa Kutlu

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Metne göre martı güvercine nasıl saldırmıştır? (5P)**

Çatıya tüneyen martı terasta yemeklerini yiyen güvercinlerden birinin tepesine kurşun gibi inmiş, zavallıyı yerden iki metre yükseklikte vurmuştur. Galiba sivri gagası ile karnını deşmişti.

2 **Yazarın, martının güvercine saldırmasına tepkisi nasıl olmuştur? (5P)**

Yazar bir an taşla ya da kurşunla martıyı öldürmeyi aklından geçirecek kadar hınçla dolmuştur.

3 **Yazar, martının güvercini avlamasını hangi nedenlere bağlamaktadır? (5P)**

Tabiatın çizgisi değişti. Balıkla beslenen martılar güvercin avlamaya başladı. Çünkü ağaçları tıraş ettik, balıkların kökünü kuruttuk, havayı mazotla doldurduk. Toprağı dejenere ettik, bir yerden çıkmış çimene hep beraber hücum ederek çimleri ezdik.

4 **Metinde verilmek istenen mesaj nedir? (5P)**

Doğanın dengesini bozan insanoğlu tabiata büyük zararlar vermiştir. Suçu tabiatta değil, bu hâle getiren insanoğlunda aramalı.

5 **Aşağıdaki fiilleri verilen özelliklere göre çekimleyin. (10P)**

Fiil	Kip	Kişi	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Sevmek	Duyulan Geçmiş Zaman	II. Tekil Şahıs	sevmişsin	sevmemişsin	sevmiş misin?	sevmemiş misin?
Boyamak	Şart Kipi	III. Tekil Şahıs	boyasa	boyamasa	boyasa mı?	boyamasa mı?
Katlanmak	Gelecek Zaman	I. Tekil Şahıs	katlanacağım	katlanmaya-cağım	katlanacak mıyım?	katlanama-yacak mıyım?
Görmek	Gereklilik Kipi	I. Çoğul Şahıs	görmeliyiz	görmemeliyiz	görmeli miyiz?	görmemeli miyiz?
Duymak	Emir Kipi	III. Çoğul Şahıs	duysunlar	duymasınlar	duysunlar mı?	duymasınlar mı?

6 **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, eylemin gerçekleşmesi başka bir eylemin gerçekleş-mesine bağlıdır? (3P)**

A) Ders çalışmaya başlayınca her şeyi unutur.

B) Fazla özgüven, toplumsal ilişkilerine zarar verir.

C) İstediğim ücrette anlaşırsak yanlarında çalışırım.

D) Senin başarılı olman için her şeyi yaparız.

7 **Verilen cümlelerdeki zarfları (belirteçleri) bulup kutulara yazın. (5P)**

1) İnsanların çoğu dışarıda vakit geçirmeyi çok sever.

2) Doğada her zaman ilginç hayvanlar görülebilir.

3) Vicdanlı insanlar hayvanları nasıl katledebilir?

4) Bazı insanlar özenmeden hareket edebilir.

5) Doğada gözlem yapmak isteyenler dışarı çıkmalıdır.

Durum	Zaman	Yer - Yön	Soru	Miktar
özenmeden	her zaman	dışarı	nasıl	çok

8 **Verilen cümlelerde yer alan birleşik fiilleri bularak uygun kutuya yerleştirin. (5P)**

1. Bir an bana seslendi zannettim.
2. Uzun süredir beni aramayınca içime kurt düştü.
3. Yazdığı şiiri sonunda ezberleyebildim.
4. Sabahtan beri telefon ediyor.
5. Birden karşısında onu görünce donakaldı.
6. Bütün şımarıklıklarına katlanıyor, bir dediğini iki etmiyordu.
7. Ablamı karşımda görünce yanına koşuverdim.
8. Bunca yıldır bütün çirkinliklerine sabrediyor.
9. Yaşına başına bakmadan bana kafa tutuyor.
10. Yüz metreyi on saniyede koşabildim.

Kurallı Birleşik Fiil	
ezberleyebildim	koşuverdim
koşabildim	donakaldı

Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil	
zannettim	sabrediyor
telefon ediyor	

Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiil
içime kurt düştü
bir dediğini iki etmemek
kafa tutuyor

9 **Verilen atasözlerini anlamlarıyla eşleştirin. (10P)**

1	Tereciye tere satılmaz.	8	Bir şeyin sakıncasını düşünen o işi yapmaya kalkışmamalı.
2	Acemi katır kapı önünde yük indirir.	5	Herkese kendi evladı güzel görünür.
3	Ak gün ağartır, kara gün yıpratır.	2	Elindeki işi münasip bir şekilde bitiremeyen insanlar için söylenir.
4	Az tamah çok ziyan getirir.	1	Bir işin aslını bilen kimseyi o konuda aldatmak zordur.
5	Kuzguna yavrusu şahin görünür.	4	Hırslı insan daima zarara uğrar.
6	Maşa varken elini ateşe sokma.	6	Bir işten gelebilecek zarardan kendini koruyacak bir yol vardır.
7	Yol bilen kervana katılmaz.	7	Bilgisi olan başkalarına katılmaz.
8	Serçeden korkan darı ekmez.	3	Mutlu bir yaşayış kişiyi mutlu kılar. Üzüntülü yaşayış ise yıpratır.

10 **Verilen metnin ana fikri nedir? (3P)**

Bir kartalın yumurtası, tavuk yumurtalarının arasına karışmış. Yumurtadan çıkan yavru; tavuk olduğunu zannederek, onlar gibi yürür, onlar gibi yem yermiş. Bir gün gökte süzülen bir kartal görmüş. Hayranlıkla söylenmiş. "Ne muhteşem bir kuş! Ne kadar yüksek uçabiliyor. Keşke ben de onun gibi olabilsem!"

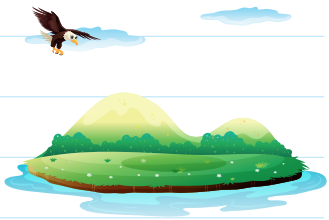

Yanındaki civcivler ona gülmüşler. "Biz bir tavuğuz, o ise bir kartal. Boşuna hayallere kapılma, onun gibi yüksekten uçamazsın." Kartal yavrusu çok üzülmüş. Çünkü kendisinin bir kartal olduğunu bilmiyormuş. Birilerinin ona kartal olduğunu söylemesi ve buna inandırması gerekiyormuş. Ama söyleyen olmayınca hayatı boyunca tavuklar arasında, bir tavuk olarak yaşamış!

Etrafımızda bizi yolumuzdan alıkoymak isteyen insanlar olacaktır. Kendimize ve yeteneklerimize güvenmeyip cesaretsiz davranırsak başarılı olamayız, kendimizi gerçekleştiremeyiz.

11 **Aşağıdaki şiirde kullanılan söz sanatı nedir? (4P)**

Şiir gibi bakan kadınları
Şiirden anlayan adamlar sevmeli.
Ya da şiir gibi bakan kadınlar
Şiirden anlayan adamları sevmeli.
Sevmeli ki ziyan olmasın o mısralar...

Ertuğrul Bayram

Benzetme

12 **Verilen metinde yay ayraçlara uygun noktalama işaretlerini getirin. (5P)**

Gerilerde kalan okula baktı (:)

Ahmet (,) diye seslendi sınıf arkadaşlarından birisi (.) Otobüse binecek misin (?) Bir grup öğrenci durakta bekliyordu (.) (") Gitmeyeceğim (.) (") anlamında başını sağa sola salladı (.)

13 **Aşağıda cümlelerin karşılarına ifade ettikleri anlamı yazın. (5P)**

Tahmin | Tasarı | Karşılaştırma | Öneri | Eleştiri
Öz Eleştiri | Kesinlik | Eşitlik | Sebep

Üslubu son derece sade ve yalın olan ve bizi anlatan bu eser çok okunacak.	Tahmin
Biraz daha çaba sarf ederek okuyucu kitleni arttırabilirsin.	Öneri
Seneye yeni bir okula kayıt yaptırmayı düşünüyorum.	Tasarı
Sizin şiirlerinizde akıcılık yok.	Eleştiri
Vaktinde okula gitmediğim için öğretmenimden azar işittim.	Sebep

14 **Verilen cümlelerdeki boş bırakılan yerlere uygun sözcükleri yazın. (5P)**

şiir | gezi yazısı | efsane | hikâye
afiş | dilekçe | biyografi | röportaj

✓ Olmuş ya da olması mümkün olan olayları anlatan kısa yazılara ..... hikâye ..... denir.

✓ Ünlü kişilerin hayatını anlatan yazılara ..... biyografi ..... denir.

✓ Gezilip görülen yerler hakkında yazılan yazılara ..... gezi yazısı ..... denir.

✓ Herhangi bir resmî veya özel kurumlara bir isteği iletmek ya da talep etmek için yazılan ve belli bir planı olan kısa ve öz yazılara ..... dilekçe ..... denir.

✓ Duygu, hayal ve düşüncelerin bir düzene bağlı olarak, çekici bir dil ve ahenkli mısralar içinde aktarılmasına ..... şiir ..... denir.

KOMPOZİSYON

15 "Yirmi yıl sonra kendinizi nerede, nasıl hayal ediyorsunuz?"

Duygu ve düşüncelerinizi kompozisyon yazma kurallarına uyarak ifade edin. (25P)

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Toplam
Puan																

1. DÖNEM 3. YAZILI SORULARI (3)

Güçlük - Kolaylık

Tuttuğumuz iş ne kadar güç olursa olsun, giderek ustası kesileceğimizi sanır da "Günü gelir, bir sıkıntı çekmeksizin, oynar gibi, soluk alır verir gibi yaparız." diye düşünürüz.

Daima doğru çıkmıyor bu umut. İlk güçlükleri kolayca yensek bile onların altından daha çetinleri beliriyor. Şaşıveriyoruz: Beklemiyorduk onları, varlıklarını sezmiyorduk. Beklemeyiz, sezmeyiz elbette. Bilmediğimiz, uğraşıp da yakından tanımadığımız bir işin gerçek güçlüklerini, asıl güçlüklerini görebilir miyiz? Özüdür anlar o işin. Dışarıdan bakanlar, yabancılar seçemez onları...

Biliyorum, bütün kişiler için böyle değildir. Çoğu kişiler çabucak alışırlar tuttukları işe. Bunlar, bir işe sevdikleri için değil, yalnız geçimlerini sağlamak için ya da başka bir nedenle atılmış olanlardır. Bu kimseler tuttukları işi kendilerinden önce geçmişlerden nasıl öğrenmişlerse öyle yürütmekle yetinirler; onu genişletmeyi ilerletmeyi akıllarına bile getirmezler. Yeni imkânlar arkasından koşmaz onlar, yüzde kalırlar, derinlere dalmazlar.

İşin gücü kolayı olur mu? Kişinin titiz olanı, olmayanı; işini gerçekten seveni, sevmeyeni vardır. Titiz olan, işine gerçekten gönül vermiş olan boyuna güçlüklerle karşılaşır; onları kendisi yaratır. Ötekiler ise kolaylıktan, gönlü de düşünceyi de körleten kolaylıktan ne yapsalar kurtulamazlar; sonra da "Çabucak başarıyoruz işte!" diye övünürler.

Nurullah Ataç

İlk 3 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Bir işe yeni başlayanlar, ilk başladıklarında neler düşünürler? (6P)**

Giderek işin ustası olacağını, günü gelince sıkıntı çekmeden oynar gibi, soluk alıp verir gibi işi yapabileceğini düşünür.

2 **Metne göre bir işin özünü neler oluşturur? (6P)**

Her işin zorluklarını kolayca yensek de işin altından daha çetin sorunlar belirebiliyor. Bilmediğimiz, uğraşıp da yakından tanımadığımız bir işin gerçek güçlüklerini o işi yapmadan, dışarıdan anlayamayız. Bir işin özü onlardır.

3 **Metne göre işine gerçekten gönül veren ve işini sevmeden yapan insanların tavırları nasıldır? (6P)**

İşine gönül verenler boyuna güçlüklerle karşılaşır, onları kendisi yaratır. Ötekiler ise kolaylıkta, kolayına kaçmaktan ne yapsalar kurtulamazlar. İşlerinde titizlenmedikleri için kendilerinden önce işi yapanların aynısını yapıp bir adım ileriye götürme çabasına girmezler. Sonra da "Çabucak başarıyoruz işte ." diye övünürler.

4 **Aşağıdaki cümlelerin fiilleri, haber (zaman) kipinin hangi zamanında çekimlenmiştir? Eşleştirin. (5P)**

Haber (Bildirme) Kipleri		Cümleler	
A	Gelecek Zaman Kipi	B	Saatlerce durakta seni beklemiş.
B	Duyulan Geçmiş Zaman Kipi	E	Tanıştığımıza memnun oldum.
C	Şimdiki Zaman Kipi	D	Her akşam kitap okurum.
D	Geniş Zaman Kipi	A	Öğretmenimiz yazılı yapacak.
E	Görülen Geçmiş Zaman Kipi	C	Niçin doğruyu söylemekten çekiniyorsun.

5 **Verilen fiillerin kip ve kişilerini örnekteki gibi yazın. (4P)**

Fiiller	Kipi	Kişisi
Çalıştık	Görülen Geçmiş Zaman Kipi	1. çoğul kişi
Seviniyorlar	Şimdiki Zaman Kipi	3. çoğul kişi
Alışmış	Duyulan Geçmiş Zaman	3. tekil kişi
Dinleyeyim	İstek Kipi	1. tekil kişi
Gezmelisin	Gereklilik Kipi	2. tekil kişi

6

1	gideceksin	a	Şimdiki zaman, 1. tekil kişi
2	bekledik	b	Geniş zaman, 3. tekil kişi
3	seviyorum	c	Duyulan geçmiş zaman, 1. çoğul kişi
4	dinler	d	Gelecek zaman, 2. tekil kişi

Numaralandırılmış fiiller çekimlendikleri kip ve kişilerle eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi yanlış olur? (4P)

A) 1 - d (B) 2 - c C) 3 -a D) 4 - b

7 **Aşağıdaki birleşik eylemlerin çeşitlerini uygun yerlere yazın. (8P)**

"yardım etti, uyuyakaldı, bakamadı, etekleri tutuştu, alıverdi, biteyazdı"			
	Kurallı Birleşik Eylemler	Yardımcı Fiille Yapılmış Birleşik Eylemler	Anlamca Kaynaşmış Birleşik Eylemler
Sürerlik	uyuyakaldı	yardım etti	etekleri tutuşmak
Tezlik	alıverdi		
Yeterlik	bakamadı		
Yaklaşma	biteyazdı		

8 **Aşağıdaki cümlelerde kullanılan zarfları bularak altlarını çizin ve zarfların türlerini işaretleyin. (5P)**

Cümleler	Durum	Zaman	Miktar	Yön	Soru
Mutlaka otobüs durduğunda inmelisin.		✗			
Bu yıl okula yürüyerek gideceğiz.	✗				
Arkadaşın ne zaman seni arayacak?					✗
Ali az önce yukarı çıktı.				✗	
Çok çalışmam lazım, yoksa bu sınavı kazanamam.			✗		

9 **Aşağıdaki metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır?(5P)**

Güvercinleri salıvermek, ailesine elveda demek kadar zor geldi. Breuer kafeslerin kapılarını açıp pencereye doğru kaldırdığında ağlıyordu. Önce güvercinler durumu anlayamamış gibiydiler. Yemek tabaklarındaki altın rengi yemlerinden başlarını kaldırıp anlamaz gözlerle, el kol işaretiyle onları özgürlüğe kanat açmaya davet eden Breuer'e baktılar.

Irvine Yalom
(Nietzsche Ağladığında)

Anlatım biçimi: Öyküleme

Düşünceyi geliştirme yolu: Benzetme

10 **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin eş anlamlılarını bularak kutulara yazın. (5P)**

Hadiselerin bu şekilde cereyan etmesi hepimizi sarstı.	olay
Okul idaresinin bu konuda tedbir almaması tepkilere sebep oldu.	önlem
Sene sonunda yapılacak bursluluk sınavına tüm sınıf hazırlandı.	imtihan
Olayın nedenleri derinlemesine araştırılacak.	sebep
Bu konu hakkındaki fikirlerinizi çok merak ediyorum.	düşünce

11 **Verilen cümlelerde yanlış yazılan kısaltmaların doğrularını kutulara yazın. (4P)**

Oy kullanabilmek için TC vatandaşı olmak gerekiyor.	T.C.
Masa örtüsü dikmek için 5mlik bez aldı.	5 m'lik
Milletvekilleri bu yılki T.B.M.M. açılışına erken gelmişlerdi	TBMM
Mahallede 8 numaralı Şen apart. oturuyoruz.	apt.

12 **Dizelerdeki benzetme unsurlarını bulun. (4P)**

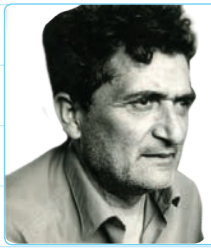

"Âh bu türküler, köy türküleri
Ana sütü gibi candan
Ana sütü gibi temiz."
(B. Rahmi Eyüboğlu)

Benzeyen: Köy türküleri

Benzetme yönü: candan, temiz

Benzetilen: Ana sütü

Benzetme edatı: gibi

Fatih, İstanbul'u almanın verdiği sevinçle, at üstünde iki yanı kaplayan halkın arasından geçip gidiyordu. Yirmi bir yaşındaki Fatih'in yanında ak sakallı öğretmeni âlim Akşemsettin atıyla ilerliyordu. Bütün ahali İstanbul'un girişinde Fatih Sultan Mehmet'e sevgisini göstermek için bekliyordu.

Şehir ahalisi, genç kızlar, büyük zafer kazanan Fatih'i alkışlamak ve çiçekler sunmak için atların önlerine geçiyorlardı. Bunlardan bazıları, ak sakallı Akşemsettin'i padişah zannederek çiçekleri ona uzattılar. Yaşlı, değerli öğretmen çiçekleri almaktan kaçındı ve Fatih'i gösterdi. Kızlar ellerinde çiçeklerle Fatih'e koştular. Fatih bu durumu gördüğü için çiçekleri almadı ve şöyle dedi:

— Sultan Mehmet benim fakat o büyük insan benim öğretmenimdir, gidin ve çiçekleri ona verin.

13 ve 14. soruyu yukarıdaki metne göre yanıtlayın.

13 **Verilen metne göre aşağıdaki tabloyu doldurun. (5P)**

Başlık	İSTANBUL'UN FATİHİ
Olay	İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet'in şehrin girişinde halkın sevgisi karşısındaki tavrı ve hocası Akşemsettin'i onurlandırmasıdır.
Yer	İstanbul'un girişi
Zaman	1453 - İstanbul'un fethedildiği tarihte
Kişiler	Fatih Sultan Mehmet, Akşemsettin, halk

14 **Aşağıdaki cümleleri verilen metne göre değerlendirin ve doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazın. (8P)**

D) Olay üçüncü kişi ağzından aktarılmıştır.

D) Öyküleyici anlatım biçimi kullanılmıştır.

D) Metindeki olaylar gerçeğe uygundur.

Y) Metnin türü söyleşidir.

KOMPOZİSYON

15 **Ülkenin idaresinde söz sahibi biri ya da cumhurbaşkanı olsaydınız ülkemizin ilerlemesi, uygar toplumlar arasında yer alması için neler yapardınız? Yazın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Toplam
Puan																					

2. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI (1)

Altmış Yıl Bir Dakika

Yıllar önce bir yerde okumuştum. Nerede, kimin başından geçiyordu? Unutmuşum. Yalnızca hikâyesi aklımda: Altmışlık ünlü bir ressam, bir lokantaya girer. Gerçi cebinde parası yoktur ama aldırmaz. Karnını güzelce doyurur. Sonra bir çırpıda lokantacının portresini çizerek masaya bırakır. Kalkarken adam gelir. Resme bakar, beğenir.

"Güzel ama bir dakikada yaptınız bunu." der. "Oysa bir saattir yiyorsunuz!"

Bir dakika değil diye karşılık verir ressam. "Altmış yıl bir dakika!"

Ressamın sözü, yalnız kendisi için değil, toplum için de doğrudur. Toplumun sanat ve düşünce kalıtları için de doğrudur. Gerçekten de kültür eserleri, öyle gökten zembille inmez yere. Birdenbire belirmez, belli bir birikimin sonucu olarak doğar. Çağlarca süren ortaklaşa bir çalışmanın ürünü olarak ortaya çıkar.

Asım BEZİRCİ

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Öyküdeki ressam cebinde hiç parası olmadığı hâlde borcunu nasıl ödemeyi planlamıştır? (5P)**

Ressam lokantacının portresini bir çırpıda çizerek borcunu ödemeyi planlamıştır.

2 **Lokantacı, ressamın hesabı ödeme şekline nasıl karşılık vermiştir? (5P)**

Ressamın bir dakikada yaptığı resmi kasdederek "Bir saattir yiyorsunuz ama bu resmi bir dakikada yaptınız." diyerek ressama itiraz eder.

3 **Toplumdaki kültür eserleri metne göre nasıl ortaya çıkmaktadır? (5P)**

Kültür eserleri gökten zembille inmez, birdenbire belirmez, belli bir birikimin sonucu olarak doğar. Çağlarca süren ortaklaşa bir çalışmanın ürünü olarak ortaya çıkar.

4 **Metnin ana fikrini ve yardımcı fikirlerinden iki tanesini aşağıdaki kutulara yazın. (5P)**

Ana Fikir	Yardımcı Fikir
Kültür eserleri gökten zembille inmez, birdenbire oluşmaz, belli bir birikimin sonucu olarak ortaya çıkar.	Ressamın lokantada yediği yemeğin ücretini lokantacının portresini yaparak ödemek istemesi Lokantacının ressama itiraz etmesi Lokantacının "Bir dakikada resim yaptınız oysa bir saattir yiyorsunuz." demesi Ressamın "Bir dakika değil, altmış yıl bir dakika" deyip lokantacıya yanıt vermesi

5 **Verilen şiirin ana duygusu nedir? (3P)**

EVDE YOKLAR
Durmadan avuçlarım terliyor,
İnildiyor ardımdan
Girdiğim çıktığım kapılar.
Trenim gecikmeli, yüreğim dingin,
Bir bir uzaklaşıyor sevdiğim insanlar.
Ne zaman bir dosta gitsem,
Evde yoklar.

Metin Altıok

Ana duygu: Yalnızlık

6 "Sinemada ön taraflara oturunca filmi rahatlıkla seyredebildik." **cümlesindeki fiilin yapısı aşağıdakilerden hangisiyle aynı özelliktedir? (2P)**

A) memnun ol- B) güldür- C) bak- D) eğil-

7 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerin altlarını çizin. Fiilleri anlam özelliklerine uygun kutulara yazın. (3P)**

1) Babasının aldığı hediyeyi görünce çok sevindi.
2) Ağaçların dallarındaki çiçekler baharın gelişiyle yeşerdiler.
3) Beni çok kırdığını ona söyledim.
4) Evden yükselen dumanları görünce annesine haber vermek için koştu.
5) Ekmekler dışarıda kalınca küflenmiş.
6) Evinde iki tane kuş besliyormuş.

İş (Kılış)	Oluş	Durum
söyledim besliyormuş	yeşerdiler küflenmiş	sevindi koştu

8 **Fiillerin kip ve kişilerini eşleştirin. (2P)**

a) bekleseler	İstek kipi - 1. çoğul kişi
b) görelim	Şart kipi - 3. çoğul kişi
c) durmalıyız	Gereklilik kipi - 1. çoğul kişi
d) görüşün	Emir kipi - 2. çoğul kişi

9 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiilleri bulup altını çizin, yapı özelliklerini tabloda işaretleyin. (5P)**

CÜMLELER	Basit Fiil	Türemiş Fiil	Yardımcı Fiille Oluşmuş Birleşik Fiil	Kurallı Birleşik Fiil	Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiil
Seni karşımda görünce gözlerimi alamadım.					✖
Çocuğunu parkta saatlerce dolaştırdı.		✖			
Dönüşte İstanbul otobüsünü kaçırayazdım.				✖	
Nevruzda ateş yakıp üstünden atlamışlar.	✖				
Bütün olanlara iki ay kadar sabrederim.			✖		

10 **Aşağıdaki şiirde geçen çekimli fiilleri ve ek fiil almış sözcükleri uygun kutuya yerleştirin. (2P)**

Bir gün çok bunalırsan
Denizin dibinde yosunlara takılmış gibi,
Soluksuz,
Sakın unutma
Gökyüzüne bakmayı,
Gökyüzü senindir, gökyüzü herkesindir.

Zülfü Livaneli

Çekimli Fiil	Ek Fiil Almış Sözcük
unutma	bunalırsan senindir herkesindir

11 **Aşağıdaki ek fiil almış sözcükleri uygun yere yerleştirin. (5P)**

güzeldiler | uygun değil | iyilermiş | eskiydi | hastaysan | güzelsiniz | açmışım | teksin | yerlerse | açığız

	Görülen Geçmiş Zaman	Duyulan Geçmiş Zaman	Geniş Zaman	Şart
Ben		açmışım		
Sen			teksin	hastaysan
O	eskiydi		uygun değil	
Biz			açığız	
Siz			güzelsiniz	
Onlar	güzeldiler	iyilermiş		yerlerse

12 **Verilen cümlelerde doğru olan ifadelere D, yanlış olan ifadelere Y yazın. (4P)**

(D) "Yağ dolu tavayı devirince olanlar oldu." cümlesindeki altı çizili sözcüğün sesteşi vardır.

(Y) "Biz geldiğimizde ödevlerini bitirmiş olmalı." cümlesinde olasılık anlamı yoktur.

(D) "Onun sözlerinin ağır olduğunu önceden fark etmedin mi?" cümlesindeki "ağır" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.

(Y) "Doğayı sevmek, insanı yaşama bağlar." cümlesinde nesnel anlatım vardır.

13 **Aşağıdaki cümlelerde zaman ve anlam kaymasına uğramış fiiller yer almaktadır. Bu fiillerin biçim ve anlam olarak hangi kiplere karşılık geldiğini karşılarına yazın. (2P)**

★ O daha iki yaşında sokakta oynarken kayboluyor.

Biçim olarak: Şimdiki zaman Anlam olarak: Duyulan geçmiş zaman

★ O her gün sayfalarca yazı yazıyor.

Biçim olarak: Şimdiki zaman Anlam olarak: Geniş zaman

★ Nasrettin Hoca'nın yolu bir gün bir kasabaya düşer.

Biçim olarak: Geniş zaman Anlam olarak: Duyulan geçmiş zaman

★ Yarın ziyarete gidiyor muyuz?

Biçim olarak: Şimdiki zaman Anlam olarak: Gelecek zaman

14 **Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun deyimlerle tamamlayın. (5P)**

ödü patlamak	eli sıkı olmak	iki gözü iki çeşme olmak	ipe un sermek	pireyi deve yapmak

1) Bir kişinin çok ağladığını anlatmak için ....iki gözü iki çeşme..... deyimini kullanırız.

2) Bir insanın çok korktuğunu ifade etmek için ....ödü patlamak.... deyimini kullanırız.

3) Önemsiz olaylar büyütüldüğü zaman ....pireyi deve yapmak... deyimini kullanırız.

4) Bir kişinin gereksiz harcama yapmadığını belirtmek için ....eli sıkı olmak..... deyimini kullanırız.

5) Bir kişinin bir işten sonuç alamayacağını belirtmek için ....ipe un sermek.... deyimini kullanırız.

15 **"Bırak-" fiilinin geçtiği cümleleri anlamlarıyla eşleştirin. (5P)**

a Acaba eldivenlerimi nerede bıraktım?

b Mermer masaya bir yirmi beşlik bıraktı.

c Anlamadığın işi ehline bırakmalısın.

d Mahalle arasındaki küçük bakkal dükkânını bıraktı.

e Bıraksam acaba beyaz bir çift güvercin gibi uçar mı?

- Sorumluluğu başkasına vermek
- Özgürlük vermek
- Unutmak
- Ayrılmak, terk etmek
- Koymak

16 **Verilen metnin türünü yazın. (2P)**

Ülkemizde genelde kırdan kente doğru göç vardır. Bu göçlerde ekonomik faktörler, sosyal ve siyasi olaylar ve doğal afetler etkilidir. İç göçlerin 1950'lerden sonra fazla olmasında; kırsal kesimdeki hızlı nüfus artışı, toprakların yetersiz olması ve şehirdeki sanayileşmeyle birlikte artan iş imkânları etkili olmuştur.

.....Makale.....

17 **Verilen paragraftaki sorunu bularak birkaç cümle ile çözüm önerinizi yazın. (5P)**

Her yıl dünyada milyonlarca metrekare orman yok olmaktadır. Bu olay ormanlarda yaşayan hayvanların çoğunluğunu etkilememektedir. Dünyamızda yaşayan pek çok memeli türü, sürüngenler, kurbağalar, kuşlar, balıklar... Neslinin tükenme tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Paragraftaki Sorun: Hayvan türlerinin yaşama alanları yok olmaktadır.

Çözüm Önerilerim: Ormanları korumalıyız. Doğal çevreye zarar vermemeliyiz. Ormanlık alanları tarıma ya da imara açmamalıyız.

18 **Aşağıdaki cümleleri açıklamalarla eşleştirin. (5P)**

	Cümleler		Açıklamalar
1	Birbirini anlamanın tek yolu dili iyi kullanmaktır.	2	Cümlede yakın anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
2	Kardeşim bana kırılıp anneme darılmış.	1	Öznel yargılı cümledir.
3	Konferansta konuşmacı olmak için yurt dışına gitti.	3	Amaç - sonuç cümlesidir.
4	Cumhuriyet dönemi şairlerinin kullandığı ölçü hece ölçüsüdür.	5	Neden - sonuç cümlesidir.
5	Kendisini davet etmedik diye üzülmüş.	4	Nesnel yargılı cümledir.

19 **Aşağıda bilgileri verilmiş olan kitabın bibliyografik künyesini yazın. (5P)**

Kitabın Adı: Nietzsche Ağladığında

Yazarı: Irvın D. Yalom

Yayınevi: Ayrıntı Yayınları

Basım Yeri: İstanbul

Basım Tarihi: 2009

Irvın D. Yalom, Nietzsche Ağladığında, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2009.

KOMPOZİSYON

Dört Mum

Dört mum yavaşça yanıyordu.

Ortam çok yumuşaktı ve konuştukları duyuluyordu.

İlki söyledi:

"Ben barışım!

Artık kimse benim yanık kalmamı sağlamıyor, sanıyorum söneceğim."

Alevi hızla azaldı ve bütünüyle söndü. İkincisi söyledi:

"Ben inancım!"

Neredeyse herkes benim artık gerekli olmadığımı düşünüyor.

O nedenle daha fazla yanık kalmama hiç gerek yok."

Konuşmasını bitirdiği zaman bir rüzgâr hafifçe esti ve onu söndürdü. Üçüncü söyledi:

"Ben sevgiyim!"

Yanık kalmak için artık gücüm kalmadı. İnsanlar beni bir kenara bıraktı ve önemimi anlamadı.

Kendilerine en yakın olanları bile sevmeyi unuttular."

Ve hiç zaman kaybetmeden söndü.

Ansızın...

Bir çocuk odaya girer ve üç mumun yanmadığını görür.

"Neden yanmıyorsunuz sizin sonsuza kadar yanmanız gerekir."

Ardından dördüncü mum söyler:

"Korkma ben hâlâ yanıkken diğer mumları yeniden yakabiliriz."

"Ben umudum."

Anonim

20 "Umudunu kaybeden insanın başka kaybedecek bir şeyi yoktur." **sözünü açıklayın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Toplam
Puan																			

2. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI (2)

Dinlemesini Biliyor muyuz?

Hemen her gün yaptığımız işlerden biri de dinlemektir. Bir düşününüz, hiç olmazsa günde üç dört saatimizi buna ayırırız. Evde annemizi, babamızı; okulda öğretmenimizi ve arkadaşlarımızı dinleriz. Salonlara gider; konserleri, konferansları dinleriz. Radyoyu açar, bizi ilgilendiren konuşmaları dinleriz. Kısaca, dinleme, günlük hayatımızda önemli bir yer tutar. Dinleme de okuma gibidir. Nasıl okuyarak başkalarının düşüncelerini, duygularını öğreniyorsak aynı şeyi dinleyerek de yaparız. Bu bakımdan dinleme, öğrenme yollarının başında gelir.

İyi bir dinleyici olmak için birtakım alışkanlıklar gerekir. Bu alışkanlıkları edinmedikçe dinlediklerimizden iyice yararlanamayız. Bazıları vardır; gözlerini konuşmacıya diker, sessizce otururlar. "İşte iyi bir dinleyici" dersiniz. Ama gözleri konuşanda, akılları ve dikkatleri başka yerdeyse bunlar iyi bir dinleyici değildir. İyi bir dinleyici, gözleriyle değil sorularla dinler, yani konuşulan konu üzerinde kafasında uyanan sorulara yanıt arar. Dinlediklerini bu sorularla değerlendirir.

Emin Özdemir

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Günlük hayatımızda "dinleme"nin yeri nedir? (5P)**

Dinleme, hiç olmazsa günde üç dört saatimizi ayırdığımız hemen her gün yaptığımız işlerdendir. Evde annemizi, babamızı; okulda öğretmenlerimizi ve arkadaşlarımızı dinleriz. Salonlarda konserleri, konferansları dinleriz. Radyoda bizi ilgilendiren şeyleri dinleriz.

2 **Metne göre dinleme niçin önemlidir? (5P)**

Nasıl okuyarak başkalarının düşüncelerini duygularını, öğreniyorsak dinleyerek de yaparız. Dinleme, öğrenme yollarının başında gelir.

3 **Yazara göre iyi bir dinleyicide olması gereken özellikler nelerdir? (5P)**

İyi bir dinleyicide birtakım alışkanlıklar olmalıdır. İyi bir dinleyici gözleriyle değil, sorularla dinler. Yani konuşulan konu üzerinde kafasında oluşan sorulara yanıt arar. Dinlediklerini bu sorularla değerlendirir.

4 **Metne uygun bir başlık da siz oluşturun. (5P)**

Öğrenci yorumu

5 **Aşağıdaki fiilleri yapısına göre uygun kutulara yerleştirin. (10P)**

bilmiş | sevdalandı | yok oldu | güldürdü | pot kırdı

kirlenmiş | kazanmış | havalandı | deneyelim | terk etmiş

kesiyor | anlat | süregeldi | sabretmiş | kitabına uydurmak

Basit Fiil	Türemiş Fiil	Birleşik Fiil
bilmiş kazanmış deneyelim kesiyor	sevdalandı güldürdü havalandı kirlenmiş anlat	yok oldu pot kırdı terk etmiş süregeldi sabretmiş kitabına uydurmak

6 **Tablodaki ek fiille çekimlenmiş sözcüklerin soru şekillerini yazın. (3P)**

	Sözcükler	Soru Şekli
1	minnettarım	Minnettar mıyım
2	akıllısınız	Akıllı mısınız
3	mutluysan	Mutluysan mı
4	hüzünlüydüler	Hüzünlü müydüler
5	kimsesiziz	Kimsesiz miyiz
6	yeniymiş	Yeni miymiş

7 **Cümlelerdeki ek fiille çekimlenmiş adları bularak altını çizin. Hangi kip veya kişiyle çekimlendiğini tabloda belirtin. (5P)**

	Kişisi	Görülen geçmiş zaman	Duyulan geçmiş zaman	Geniş zaman	Şart kipi
Derneğin başkanıysan işine dört elle sarılman gerekir.	Sen (II. tekil kişi)				✖
Hava sabahtan akşama kadar güneşliydi.	O (III. tekil kişi)	✖			
Çocukluk yıllarımda çok yaramazmışım.	Ben (I. tekil kişi)		✖		
Söylediklerime itiraz etmeyecek kadar kurnazdı.	O (III. tekil kişi)			✖	
Akşam evde dinlenirsen yarına bir şeyin kalmaz.	Sen (II. tekil kişi)				✖

8 **Aşağıdaki fiilleri belirtilen şekilde çekimleyin. (5P)**

izle-	(şimdiki zamanın rivayeti, 2. tekil şahıs)	izliyormuşsun
kokla-	(gelecek zamanın hikâyesi, 3. tekil şahıs)	koklayacaktı
topla-	(geniş zamanın hikâyesi, 3. tekil şahıs)	toplardı
yüz-	(duyulan geçmiş zamanın şartı. 2. tekil şahıs)	yüzmüşsen
hisset-	(gereklilik kipinin rivayeti, 1. tekil şahıs)	hissetmeliymişim

9 **Aşağıdaki cümlelerde geçen fiillerin hangi kiple çekimlendiğini ve hangi kipin kastedildiğini boşluklara yazın. (3P)**

★ Günlerdir hazırlandığımız sınav birazdan başlıyor.

Şimdiki zaman kipidir, gelecek zaman anlamı vardır.

★ Keloğlan az gider, uz gider.

Geniş zaman kipidir, duyulan geçmiş zaman anlamı vardır.

★ Sürekli aynı şeyleri söylüyor.

Şimdiki zaman kipidir, geniş zaman anlamı vardır.

10 **Verilen fiilleri örnekteki gibi birleşik zamanlı fiil hâline getirin. (3P)**

sev-	(gelecek zamanın rivayeti, 2. tekil kişi)	Örnek: sevecekmişsin
git-	(öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi, 3. tekil kişi)	gitmişti
it-	(geniş zaman şartı, 1. çoğul kişi)	itersek
bil-	(şimdiki zamanın hikâyesi, 3. çoğul kişi)	biliyordu
anlat-	(şart kipinin rivayeti, 1. tekil kişi)	anlatsaymışım
kaç-	(gereklilik kipinin hikâyesi 2. çoğul kişi)	kaçmalıydınız

11 **Aşağıdaki cümlelerle ilgili olarak hangisi yanlıştır? (3P)**

(1) Sabah erkenden hastaneye gitmek için dışarı çıktım. (2) Otobüsü kaçırdığımdan biraz durakta beklemek zorunda kaldım. (3) Daha erken evden çıksaydım ve hızla yürüseydim geç kalmazdım. (4) Hastanede işlerim bittiğinde oyalanmadan eve geri döndüm.

A) 1. cümle amaç cümlesidir.
B) 3. cümle koşul cümlesidir.
C) 2. cümle sebep - sonuç cümlesidir.
D) 4. cümle amaç cümlesidir.

12 **Verilen şiirde hangi söz sanatı kullanılmıştır? (3P)**

Tükendi ömrümün çoğu gidiyor.
Cahil ömrüm geldi geçti yel gibi.
Sevdiğim uzaktan seyir ediyor.
Beni görüp bakınıyor el gibi.

Neşet Ertaş

Benzetme

13 **Bu parçadan çıkarılabilecek yargıları "✔" işaretiyle belirtin. (4P)**

"Toros Dağları'nın etekleri ta Akdeniz'den başlar. Kıyıları döven ak köpüklerden sonra doruklara doğru yavaş yavaş yükselir. Akdeniz'in üstünde daima, top top ak bulutlar salınır. Kıyılar dümdüz, cilalanmış gibi düz killi topraklardır. Killi toprak et gibidir. Bu kıyılar saatlerce içe kadar deniz kokar, tuz kokar. Tuz keskindir. Düz, killi, sürülmüş topraklardan sonra Çukurova'nın bükleri başlar. Örülmüşçesine sık çalılar, kamışlar, böğürtlenler, yaban asmaları, sazlarla kaplı, koyu yeşil, ucu bucağı belirsiz alanlardır bunlar. Karanlık bir ormandan daha yabani, daha karanlık!"

- ( ) Toros dağlarının etekleri ta Marmara'dan başlar.
- (✔) Akdeniz'in üstünde ak bulutlar daima vardır.
- ( ) Kıyılar engebeli ve yumuşak topraktır.
- (✔) Akdeniz kıyısı deniz kokar, tuz kokar.
- ( ) Ormanları, yeşillikleri, çalıları, kamışları göremeyiz.

14 **Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştirin. (5P)**

Deyimler		Anlamları	
a	Can çıkar, huy çıkmaz	b	Çok sinirlenmek
b	Gözü dönmek	c	Hiçbir şeyini paylaşmamak
c	Günahını bile vermemek	e	Zamanı boşa harcamak
d	Ağzından bal damlamak	a	Davranışlarından vazgeçememek
e	Vakit öldürmek	d	Tatlı tatlı konuşmak

15 **Verilen metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (4P)**

Şehir meydanında düzenlenen bir törende belediye görevlileri halka plastik futbol topu dağıttı. O toptan alabilmek için insanların birbirleriyle nasıl yarıştığını izledim. Ortalık mahşer yeri gibiydi. O anda dağıtılan top ancak o anda alınabilirdi. Hayatın hakiminden bir şey isteyecekseniz, acele edin. Ömrünüz yetmeyebilir ya da fırsatlar başkalarına verilebilir. Hayatın çok kısa olduğunu fırsatların hızla geçtiğini düşünün. Yarın başka bir rüzgâr esecek mesela şimdi ihmal ederek girmediğiniz sınava, yarın girmeye fırsat bulamayabilirsiniz. Güneş sadece sizin için dönmüyor. *Muhammet Bozdağ*

Anlatım biçimi: Tartışma Düşünceyi geliştirme yolu: Örnekleme

16 **Aşağıdaki cümlelerde "de", "mi"ve "ki"nin yazımı doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazın.(3P)**

D) Tarladaki buğdaylar başak vermiş.

D) Bizi bu yüzden mi aramıyorsunuz?

Y) Senin ki hasta olduğu için mi gelmedi?

D) Saçları o kadar güzeldi ki gözlerimi alamadım.

D) Pazardan elma da alalım.

Y) Öğrenciler tahtada ki soruları defterine yazmış.

17 **Aşağıdaki metin hangi yazı türünde yazılmıştır? (4P)**

"Ömer Seyfettin, 11 Mart 1884 tarihinde Balıkesir'in Gönen ilçesinde doğdu. Okul yıllarında şiirler ve hikâyeler yazdı. Ulusal bir edebiyat için millî dilin gerekliliğini savundu. Konuşma dilini, yani sade Türkçeyi benimsedi ve eserlerini yalın bir Türkçe ile kaleme aldı. Çağdaş Türk hikâyeciliğinin en önemli temsilcilerinden olan Ömer Seyfettin 6 Mart 1920'de İstanbul'da yaşama gözlerini yumdu."

Biyografi

KOMPOZİSYON

18 Teknoloji adı altında cep telefonu, bilgisayar, internet hayatımıza girdikçe yalnızlaşıyoruz, çevremizle ilişkimizi kesecek duruma geliyoruz.

Teknoloji geliştikçe insanlar bilinmez bir yalnızlığın içine mi sürükleniyor duygu ve düşüncelerinizi yazma kurallarına uyarak bir kompozisyonla anlatın. (25P)

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Toplam
Puan																		

2. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI (3)

Horoz ile Tilki

Görmüş geçirmiş anasının gözü bir horoz,
Tünemiş bir ağacın dalına.
Kurnaz tilki sesini yumuşatarak ona:
"Kardeşim artık dostuz, barış oldu hayvanlar arasında.
İn de bir öpüşelim ama oyalanma.
Başımdan aşkın işlerim."
"Kardeşim," dedi horoz.
Bu mutlu haberinden güzel haber olamaz.
Ama dur hele bunu müjdelemek için olacak,
İki tazı geliyor koşarak
"Hadi ben ineyim de hep birlikte öpüşelim."
"Hoşça kal" dedi tilki.
Çabucak toplayıp tası tarağı, bir anda tırmandı dağı.
O sırada yaşlı horoz kıs kıs gülüyordu.
Düzenbazı oynatmak pek tatlı oluyordu.

LA FONTAİNE

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Kurnaz tilkinin horozu tünediği yerden aşağıya çağırmasındaki amacı nedir? (5P)**

Tilki horozu oyuna getirip avlamak istemiştir.

2 **Horoz tilkinin çağrısına nasıl karşılık vermiştir? (5P)**

Gün görmüş horoz, tilkinin hayvanlar arasında dostluk olduğu yalanına ve horozla öpüşme, barışma talebine "iki tazının bunu müjdelemek için koşarak geldiğini" söyleyerek tilkinin oyununu bozmuştur.

3 **Tazıların kendisine doğru koştuğunu öğrenen tilki nasıl davranmıştır? (5P)**

Tilki, horoza "Hoş çakal." diyerek tası tarağı toplayıp bir anda dağa tırmanmıştır.

4 **Yukarıdaki metin bir fabldır. Metinden hareketle fablın üç özelliğini yazın. (5P)**

Hayvanlar konuşturulur, kişileştirme sanatı kullanılır, sonunda öğüt ya da ders verilir.

5 **Aşağıdaki eylemleri yapısı bakımından uygun kutuya yazın. (5P)**

geldi | bakmalısın | açıldı | koşamadı | bakakaldı

güldük | sildirdi | yardım etti | uyuyakaldı | yetişebildi

Basit	Türemiş	Birleşik
geldi	açıldı	koşamadı
bakmalısın	sildirdi	bakakaldı
güldük		yardım etti
		uyuyakaldı
		yetişebildi

6 **Verilen eylemleri istenilen kipte çekimleyin. (5P)**

git-	(Görülen Geçmiş Zaman, 2. Çoğul Şahıs)	gittiniz
oku-	(Gelecek Zaman, 1. Çoğul Şahıs, Olumlu)	okuyacağız
yap-	(Geniş Zaman, Olumsuz Soru, 3. Çoğul Şahıs)	yapmazlar mı?
bak-	(İstek Kipi, Olumsuz, 2. Çoğul Şahıs)	bakmayasınız
koş-	(Gereklilik, Olumsuz, 1. Çoğul Şahıs)	koşmamalıyız

7 **Aşağıdaki cümlelerde ek fiil almış adları bulup altını çizin. Bu adların almış oldukları ek fiil kipini ve kişisini yazın. (5P)**

CÜMLELER	KİPİ	KİŞİSİ
Üzgündür nice gönüller anlaşılmamaktan.	Geniş zaman	III. tekil kişi
Meğer ne kıymetli bir arkadaşmışsın.	Duyulan geçmiş zaman	II. tekil kişi
Heyecanlanırsan hemen derin derin nefes al.	Şart kipi	II. tekil kişi
Türkiye koca bir ülkedir uçsuz bucaksız.	Geniş zaman	III. tekil kişi
En büyük ideali savcı olmaktı.	Görülen geçmiş zaman	III. tekil kişi

8 **Verilen bilgilere göre otobüs sırasıyla hangi harflere uğramıştır? (3P)**

A: Hastayı olay mahalinden ambulansla getirmişlerdi.

B: Merak etme, bu sınavı eninde sonunda kazanırsın.

C: Sen eve gidedur, ben manava uğrayayım.

D: Yarın bir gün, şehrin her noktasında nasılsa rast geleceksiniz.

E: Eskişehir, bu sene kültür başkenti olunca büyük bir gelişme gösterdi.

F: Şiirin konusu yazar ve onun hisleridir.

Otobüs önce;

- Adı yüklem yapan ek eylemin bulunduğu harfe,
- Ardından içinde sürerlik fiilinin bulunduğu harfe,
- Daha sonra anlam kaymasına uğramış fiilin bulunduğu harfe,
- Son olarak da birleşik zamanlı eylemin bulunduğu harfe uğramıştır.

A) E, D, C, A B) F, C, B, A C) C, F, E, D D) D, F, C, B

9 **Verilen sözcük ve açıklamalarla istenilen çekimli sözcüğü oluşturun. (5P)**

kadersiz	3. tekil şahıs	şart kipi	kadersizse
balıkçı	1. tekil şahıs	duyulan geçmiş zaman	balıkçıymışım
başarılı	3. çoğul şahıs	görülen geçmiş zaman	başarılıydılar
kayıp	2. tekil şahıs	görülen geçmiş zaman	kayıptın
sönük	2. çoğul şahıs	geniş zaman	sönüksünüz

10 **Aşağıdaki deyimleri anlamlarıyla eşleştirin. (5P)**

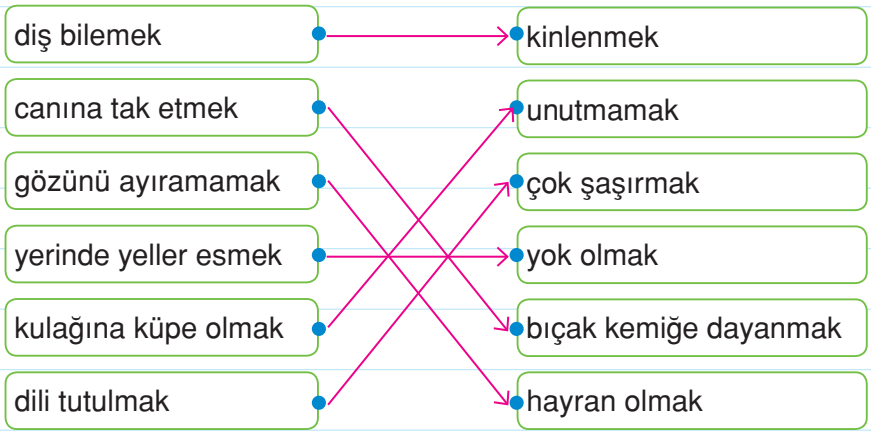

11 **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini (gerçek, mecaz, yan, terim) kutuya yazın. (3P)**

yan — Geminin burnu buz dağına çarpınca gemi su almaya başladı.

mecaz — Bu kitaptaki bilgiler "çocuk gelişimi" konusunda beni aydınlattı.

mecaz — Çabaları sonuç vermeyince zavallı kızın hevesi kırılmış.

gerçek — Yola çıkmadan önce tüm hazırlıklarımızı yaptık.

mecaz — Çini sanatının inceliklerini ustasından öğrenmişti.

terim — Oyunun üçüncü perdesini nefeslerimizi tutarak izledik.

mecaz — Annemin sıcak çayı ortamın iyice yumuşamasını sağladı.

12 **Aşağıdaki metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (3P)**

Kemiriciler takımının sincapgiller ailesinden olan memeli bir hayvan türü olan sincapların soğuk mevsimlerde kulakları tüy tutamlarıyla bezenir. Gündüz yaşamına uyan bu kemirici hayvan ağaçtan ağaca şaşırtıcı bir çeviklikle atlayabilen iyi bir tırmanıcıdır. Boyu 25 cm'dir ve 20 cm'lik sorguç biçiminde güzel bir kuyruğu vardır. Ön ayaklarında yalnızca 4 parmak bulunur. Tüyleri esmer, kızıl daha seyrek olarak da siyahımsıdır. Besinleri hem hayvansal hem de bitkiseldir. Başlıca düşmanı, kendisini ustaca izleyen ağaç sansarıdır. Kimi ülkelerde, insanlarla çok içli dışlı yaşayan bu şirin hayvan, gezinenlerden ısrarla şekerleme istemekten kaçınmaz.

Anlatım biçimi: Betimleme

Düşünceyi geliştirme yolu: Tanımlama

13 **Verilen paragraftaki yay ayraçlara uygun noktalama işaretlerini getirin. (6P)**

Ah (!) Onlar gibi yüzebilseydi (.) Yüzüyordu yüzmesine ama kıyıda çimiyordu (.) Motorların geçtiği yerlere kadar bir türlü gidemiyordu (.) Bir iki kere az ileride demirlemiş kum (,) kereste yüklü motorlara kadar yürümüştü ama (...) Onlar kavun karpuz motorları kadar açıkta değillerdi.

14 **Tanımları verilen metin türlerini bularak altlarındaki boşluğa yazın. (5P)**

Konferans	Tiyatro	Masal	Makale
Anı	Biyografi	Deneme	Hikâye
Fabl	Gezi Yazısı	Söyleşi	Şiir

Yaşanmış ya da yaşanması muhtemel olayları yer ve zaman belirterek anlatan kısa yazılardır. ..... Hikâye .....
İnsan topluluklarına herhangi bir konuda bilgi vermek amacıyla yapılan ve sunulmak üzere hazırlanan yazılardır. ... Konferans .....
Gezilip görülen yerlerin tarihî, turistik, kültürel, ekonomik vb. özelliklerinin anlatıldığı yazı türüdür. ... Gezi yazısı .....
Yazarın kişisel görüşlerini herhangi bir kanıtlama yoluna gitmeden sanki kendi kendine konuşuyormuş havası içinde anlattığı yazı türüdür. ..... Deneme .....
Tanınmış bir kişinin hayatının başka bir kişi tarafından anlatıldığı yazı türüdür. ... Biyografi .....

15 **Aşağıdaki cümleler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazın. (5P)**

D "İstanbul'un nüfusu 15 milyonu geçmiştir." cümlesinde sayısal verilerden yararlanılmıştır.

Y "Ağrı Dağı, Erciyes Dağı'ndan büyüktür." cümlesinde benzetme yapılmıştır.

D "Kitaplar insanın sırdaşıdır. Bir roman alır götürür bazen okuyanı." cümlesinde örnekleme vardır.

Y "Çocuklar, dünyanın en güzel çiçekleridir." cümlesinde kişileştirme yapılmıştır.

D Yunus Emre "Yaratılanı severim, yaratandan ötürü." diyerek evrensel insan sevgisini belirtmiştir. Bu cümlede tanık gösterme (alıntı yapma) tekniği kullanılmıştır.

16 **Sinema programı ve Selin Hanım'la ilgili bilgilere göre Selin Hanım, aşağıdaki filmlerden hangisine bilet almıştır? (5P)**

	Beyaz Kale Sineması	Yeşil Sinema	Arı Sineması	Kılıçoğlu Sineması
Salı (Matine)	PİYANO (Dram)	SAVAŞ YILLARI (Macera)	SESSİZ TEPE (Korku)	ADAYA DOĞRU (Macera)
Çarşamba (Suare)	ISLIK ÇAL (Dram)	UNUTULMAYAN (Dram)	ADA (Korku)	PİYANO (Dram)
Cuma (Suare)	HÜZÜN (Dram)	KOMŞUM BİR DELİ (Komedi)	UZAYA YOLCULUK (Macera)	SESSİZ TEPE (Korku)
Cumartesi (Matine)	UZAYA YOLCULUK (Macera)	ISLIK ÇAL (Dram)	KOMŞUM BİR DELİ (Komedi)	ADAYA DOĞRU (Macera)
Pazar (Suare)	PİYANO (Dram)	ADA (Korku)	SAVAŞ YILLARI (Macera)	HÜZÜN (Dram)

Matine: Gündüz gösterimi (15.00)

Suare: Gece gösterimi (20.00)

- Selin Hanım sadece hafta içi 19.00'a kadar çalışır.
- Programda belirtilen günlerden birinde sinemaya gitmek istemektedir.
- İş çıkışında sinemaya gider.
- Yalnızca komedi türündeki filmleri izler.

Cuma (Suare) - Komşum Bir Deli - Yeşil Sinema

KOMPOZİSYON

SAVAŞ

Savaşın dili olsa konuşur
Yüreği olsa duyar
Gözü olsa görür
Dilsiz yüreksiz kör savaş
Çocuklara nasıl kıyar
Nasıl insanları öldürür

Savaş kara bir bulut
Üzerinde insanlığın
Demoklesin kılıcı gibi durur
Meydan okur insanlığa

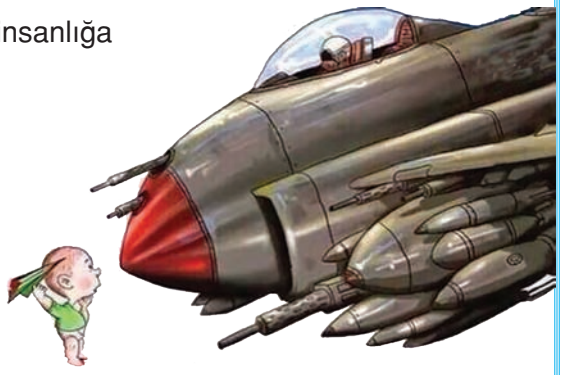

Asırlardır sürgün umut
Boynu bükük durur onur
İnsan bir gün savaşı
Yenince insan olur...

Bülent ÖZCAN

17 **Savaşların insanlık üzerindeki olumsuzluklarını anlatan bir yazıyı kompozisyon kurallarına uygun olarak yazın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Toplam
Puan																					

2. DÖNEM 2. YAZILI SORULARI (1)

Bunca sorun dururken dille uğraşmayı gereksiz bulanlar var mıdır, bilmiyorum. Gereksiz değildir; çünkü dildeki bozulma, hem o sorunların göstergesidir hem de dolaylı olarak nedeni, Türkçenin bu kadar kötü kullanılıyor olması, bütün işlerin kötüye gidiyor olmasından bağımsız mı? Üstüne titrediğimiz bir ana dilimiz olsaydı, başkaca sahip olduklarımızın da üstüne titremez miydik? Ana dilimize saygı duysaydık başka ana dillere de saygı duymaz mıydık?

Dilini doğru dürüst kullanamayan bir insanın, doğru, mantıklı, kapsamlı düşündüğüne inanıyorsanız bu inancınızdan hemen vazgeçin. Ne kadar konuşuyor, ne kadar yaşıyor, ne kadar okuyup öğreniyor ve anlatıyorsa o kadardır o insan, daha fazlası olamaz. Düşünceyi de biçimlendiren dildir; çünkü hiç kimse dil olmadan düşünemez ve ne kadar sözcük biliyorsa o kadar geniş düşünebilir.

Feyza HEPÇİLİNGİR

İlk 6 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Toplumun yaşadığı pek çok sorun dururken dille uğraşmak yazara göre niçin gereksiz değildir? (4P)**

Dildeki bozulma hem toplumdaki sorunların göstergesidir hem de dolaylı olarak nedenidir. Türkçenin bu kadar kötü kullanılması bütün işlerin kötüye gidiyor olmasından bağımsız değildir.

2 **Yazara göre ana dilini doğru ve düzgün kullanamayan insanlar neleri başaramaz? (4P)**

Doğru, mantıklı, kapsamlı düşünemez.

3 **Metne göre dille düşünce arasındaki bağ nedir? (4P)**

Ne kadar konuşuyor ne kadar okuyup öğreniyor ve anlatıyorsa insan o kadardır. Düşünceyi de biçimlendiren dildir; çünkü hiç kimse dil olmadan düşünemez ve ne kadar sözcük biliyorsa o kadar geniş düşünebilir.

4 **Metne uygun bir başlık bulun. (3P)**

DİL VE DÜŞÜNCE

5 **Metnin ana fikri nedir? (4P)**

Ana dilini doğru kullanabilen insan yeterli düşünmeye, olgunluğa erişebilmiştir. Dil olmadan düşünce geliştirilemez.

6 **Metinde geçen şart cümlelerinden iki tanesini yazın. (2P)**

Üstüne titrediğimiz bir ana dilimiz olsaydı, başkaca sahip olduklarımızın da üstüne titremez miydik? Dilini doğru dürüst kullanamayan bir insanın doğru, kapsamlı, mantıklı düşündüğüne inanıyorsanız bu inancınızdan hemen vazgeçin.

7 **Verilen dizelerdeki çekimli fiilleri kutuya yazın. (2P)**

Bu sabah bahçede karşıma	..... geldi .....
Küçük bir serçe kuşu geldi.	..... kondu .....
Havuzun başına kondu.	..... içti .....
Bir içti, bir doğruldu.	..... doğruldu .....
Nasıl da korkuyordu.	..... korkuyordu .....

8 **Aşağıdaki altı çizili fiilleri uygun kutulara yazın. (5P)**

- Tören alanı rengârenk süslemelerle bezenmişti.
- Tanıştığımıza memnun oldum.
- Kitabı iki günde okuyuvermiş.
- Yarın gidiyorum.
- Bir bardak portakal suyu hazırlattı.
- Karnı acıkınca biraz ekmek yedi.

Basit Fiil	Türemiş Fiil	Birleşik Fiil
gidiyorum	bezenmişti	memnun oldum
yedi	hazırlattı	okuyuvermiş

9 **Verilen tabloda numaralanmış yerlere gelecek ek eylem almış "sevimli" sözcüğünün çekimlerini kutulara yazın. (9P)**

	Görülen Geçmiş Zaman	Duyulan Geçmiş Zaman	Geniş Zaman	Şart Kipi
1. Tekil Kişi	sevimliydim	sevimliymişim	sevimliyimdir	sevimliysem
2. Tekil Kişi	sevimliydin	sevimliymişsin	sevimlisindir	sevimliysen
3. Tekil Kişi	sevimliydi	sevimliymiş	sevimlidir	sevimliyse
1. Çoğul Kişi	sevimliydik	sevimliymişiz	sevimliyizdir	sevimliysek
2. Çoğul Kişi	sevimliydiniz	sevimliymişsiniz	sevimlisinizdir	sevimliyseniz
3. Çoğul Kişi	sevimliydiler	sevimliymişler	sevimlidirler	sevimliyseler
Olumsuz (2. Çoğul)	sevimli değildiniz	sevimli değilmişsiniz	sevimli değilsiniz	sevimli değilseniz
Soru (2. Çoğul)	sevimli miydiniz	sevimli miymiş-siniz	sevimli misiniz	sevimli miyseniz
Olumsuz Soru (2. Çoğul)	sevimli değil miydiniz	sevimli değil miymişsiniz	sevimli değil misiniz	sevimli değil miyseniz

10 **"Akıllı" sözcüğünü istenilen kip ve şahısta ek fiille çekimleyin. (4P)**

Görülen geçmiş zaman	1. tekil şahıs	olumlu	akıllıydım
Duyulan geçmiş zaman	2. çoğul şahıs	olumsuz	akıllı değilmişsiniz
Şart kipi	2. tekil şahıs	olumlu	akıllıysan
Geniş zaman	1. çoğul şahıs	olumsuz soru	akıllı değil miyiz

11 **Metinde yer alan ek eylem almış sözcükleri kutuya yazın. (5P)**

Bugünkü gençlerin benim gibi öz Türkçeye özenmelerine, devrik tümce kullanmalarına, yabancı sözlerden kaçınmalarına seviniyorum. O başka. Ama benim deyişime öykülenmelerini, üslubumu taklit etmelerini doğru bulmuyorum. Dil ile deyiş bir değildir. Dil kamunundur, toplumundur; deyiş ise özeldir, bireyindir. Bugün gençler arasında öyleleri var ki yazılarını okuyanlar, biraz yakından bakmazlarsa, benim yazdığımı sanıyorlar.

başka (dır)
değildir
kamunundur
toplumundur
özeldir
bireyindir
bakmazlarsa

12 **Aşağıdaki cümlelerde anlam kayması yapılmıştır. Yüklemde verilen ve cümlede kastedilen kipleri yazın. (4P)**

Elbette bir gün bu söylediklerinden utanırsın.

Yüklemde verilen kip: Geniş zaman

Cümlede kastedilen kip: Gelecek zaman

Dolapta biraz konserve domates olacak.

Yüklemde verilen kip: Gelecek zaman

Cümlede kastedilen kip: Gereklilik kipi

13 **Aşağıdaki atasözlerinden gerçek anlamlı olanlarına "G", mecaz anlamlı olanlarına "M" yazın. (5P)**

G Dost ile ye, iç; alışveriş yapma.

M Meyve veren ağacı taşlarlar.

M Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.

G Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz.

M İki cambaz bir ipte oynamaz.

G Son pişmanlık fayda etmez.

M Akacak kan damarda durmaz.

M Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi olmamış.

M Akıl akıldan üstündür.

14 **Verilen metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (4P)**

Masmavi, saf bir gökyüzü... Çiçekli ağaçlar gelin gibi bezenmiş. Sahilin karşısında heybetli bir dağ yükseliyor. Dağın eteklerinde sisler altında rengârenk evler, yeşilin bin bir tonuyla kaynaşmış uçsuz bucaksız bir koru... Dağın eteklerindeki evlerin duvarlarındaki mozaikler güneşte pırıl pırıl parlıyor. Evlerin damları beyaz, hüzünlü martılarla dolu.

Anlatım biçimi: Betimleme

Düşünceyi geliştirme yolu: Kişileştirme

15 **Aşağıdaki cümlelerdeki anlam ilişkisini (sebep - sonuç, amaç - sonuç, şart) kutuya yazın. (4P)**

➜ İnsanların dikkatini çekmek için böyle tuhaf davranıyor. — Amaç - sonuç

➜ Aşırı soğuktan kayısıların hepsi dondu. — Sebep - sonuç

➜ Onunla anlaşabilmek için her yolu denedim. — Amaç - sonuç

➜ Biraz fazla çalışsa kazanamayacağı sınav yok. — Şart

16 **Aşağıdaki paragraflarda anlatımın kaçıncı kişinin ağzından yapıldığını kutulara yazın. (4P)**

[3] Hayatta ya da aramızda olmayan başarılı insanları incelediğinizde, yüksek enerjiye sahip olmayan bir kişiyi gösteremezsiniz. Ortak özellikleri enerji dolu olmalarıdır. Sizin de istediğiniz yaşama doğru hareket etmeniz için enerjiye ihtiyacınız var. Enerji, neşenin, mutluluğun ve başarının da kaynağıdır.

[3] Suya gireli saatler olmuştu. Yorgunluk kadar soğukla da mücadele ediyordu. Konsantrasyonunu kaybetmesi donma tehlikesi demekti. 15 saat olmuştu. Daha fazla dayanamayacağına karar verip kendisini sudan çıkarmalarını istedi. Hemen yanı başına giden antrenörünün ve annesinin yüreklendirme çabaları ve kıyıya çok az kaldığını söylemeleri işe yaramadı.

[1] Hatırlarım; başımın ağrısında kaderime eseflendiğim güneşli bir gün, Ankara'nın Kızılay Meydanı'nda yürüyordum. Zorluklarıma dayanamayacağımı düşündüğüm bir dakika, ayakları olmayan ellerine bağladığı plastik parçalarıyla yerde sürünerek yürüyen bir insanla göz göze geldim. Beni tebessümle selamladı.

[1] Odamda çalışıyordum, bir ses duydum sokaktan. Yadırgamadım, bilmediğim, tanımadığım bir ses değil, hafif, tatlı bir tef sesi. Tanıdığım, bildiğim bir ses önce çıkaramadım ne olduğunu. Ta çocukluk gençlik yıllarıma götürdü de sevindirdi sanmayın, üzdü, bir utanma uyandırdı içimde.

17 **Şiirdeki altı çizili sözcüğün anlamı aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır? (2P)**

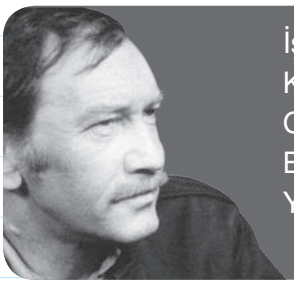

İşte ben böyle bildiğin gibi:
Kaderi öpüp başıma koymuşum.
Gülüşüm, oturuşum, konuşuşum,
Belli efendim, <u>besbelli</u>
Yaşamaktan soğumuşum.

Turgut Uyar

A) Belli belirsiz yokluğun, gece küsmüş.

B) Nafile çabalar, boş uğraşlar bunlar.

C) İlk ışık korkuyla girerken camdan, ay yükseliyor fütursuzca.

D) Yitirilenler apaçık ortada sen hâlâ kendine gülümsüyorsun.

18 **Aşağıdaki cümlelerde farklı renklerle belirtilen noktalama işaretlerinin kullanılma sebebini yazın. (3P)**

➜ Prof. Dr. Canan Karatay çarpıcı açıklamalar yaptı.

Kısaltmalardan sonra konur.

➜ Elbette, sen nereye gidersen ben de oraya gelirim.

Cümle içinde red veya onay bildiren "evet, hayır, peki, elbette..." gibi sözcüklerden sonra konur.

➜ Kışın havalar iyice soğur, kışlıklar bir bir dolaptan çıkarılır.

Sıralı cümlelerin arasına konur.

➜ Turnuvaya 7/A sınıfından Ayşe, Elif; 6/A sınıfından Sude, Bahar katılacak.

Cümle içerisinde virgüllerle ayrılmış türleri birbirinden ayırmak için konur.

➜ Yazın Eskişehir o kadar sıcak ki...

Tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

➜ Yunus Emre, (? - 1320) yılları arasında yaşamıştır.

Emin olmadığımız veya kesin olmayan bilgilerin yerine kullanılır.

19 **Verilen cümleler doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazın. (8P)**

Y Ad cümlesinde yüklemler gelecek zaman kipiyle çekimlenebilir.

D Eş görevli sözcükler ve söz öbeklerini ayırmada virgül kullanılır.

D Bir cümlede açıklama yapmak ve örnek vermek için iki nokta kullanılır.

D "Böyle gidersen sınıfta kalırsın." cümlesinde anlam kayması vardır.

Y "Okul hemen hemen üç ay sonra kapanacak." cümlesi bir ad cümlesidir.

Y "Şendik" sözcüğü 1. çoğul şahıs eki almış ve duyulan geçmiş zamanla çekimlenmiştir.

Y "Gelmemiş mi" ifadesi olumlu soru cümlesidir.

Y "Sevmeliyim" fiili bir haber kipiyle çekimlenmiştir.

KOMPOZİSYON

Büyük Önder Atatürk'ün bizlere armağan ettiği, birinci vazifemiz olarak onu sonsuza dek korumak ve kollamak görevini verdiği en kıymetli hazinemiz, cumhuriyettir.

20 **Sizler ülkemizi medeni devletler seviyesine çıkarmak, istiklâli ve cumhuriyeti korumak için neler yapardınız? Kompozisyon yazma kurallarına uyarak açıklayın. (20P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Toplam
Puan																					

2. DÖNEM 2. YAZILI SORULARI (2)

Denizyıldızı

Okyanus kenarında sahilde dolaşan bir adam sabaha karşı kumsalda dans eder gibi hareketler yapan bir adam görür. Adamın yanına yaklaşır ve merakla adamı seyretmeye başlar. Adam sahile vuran deniz yıldızlarını tek tek toplayıp hızlıca okyanusa fırlatmaktadır. Genç adama yaklaşır: "Neden denizyıldızlarını okyanusa atıyorsun?" der. Genç adam: "Az sonra güneş doğacak. Onları denize atmazsam ölecekler. "Dayanamayan adam, "Binlerce kilometre sahil binlerce de denizyıldızı var. Hangi birini kurtaracaksın? Ne fark eder ki..." diyerek genç adamı seyretmeye devam eder. Genç adam ise yere eğilir, yerden bir denizyıldızı daha alır ve okyanusa fırlatır. "Onun için fark etti ama..." der.

Anonim

İlk 3 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Okyanus kenarında dolaşan adam neyi fark etmiştir? (5P)**

Karşı kumsalda dans eder gibi hareketler yapan bir adam görür.

2 **Denizyıldızlarını okyanusa fırlatan adamın amacı nedir? (5P)**

Güneş doğunca ölecek olan denizyıldızlarından kurtarabildiği kadarını kurtarmak istemiştir.

3 **Okyanusta gezinen adam denizyıldızlarını fırlatan gence niçin itiraz etmiştir? (5P)**

"Binlerce kilometre sahilde binlerce deniz yıldızı var. Hangi birini kurtaracaksın?" diyerek adamın boşa uğraştığını vurgular.

4 **Aşağıdaki kutularda yer alan fiilleri anlam özelliğine göre uygun yerlere yazın. (6P)**

göreceksin | bakarım | anlamışsınız | taşındı | solmuş | yaşlanır | güzelleşti | okursun | geliverdi

İş Fiilleri	Oluş Fiilleri	Durum Fiilleri
göreceksin	solmuş	bakarım
anlamışsınız	yaşlanır	taşındı
okursun	güzelleşti	geliverdi

5 **Aşağıdaki cümleler, karşılarında belirtilen kiple çekimlenmiş bir fiille tamamlanacaktır. Buna göre noktalı kısımlara hangi fiiller gelmelidir? (5P)**

Onu denizde yüzerken ..... — Duyulan Geçmiş Zaman

A) gördü B) görmüş C) görür D) görecek

Genellikle yurt dışına seyahat ederken uçak ..... — Geniş Zaman

A) kullanmalı B) kullanır C) kullanacak D) kullanıyor

Dün biz uyurken eve hırsız ..... — Görülen Geçmiş Zaman

A) girdi B) girmiş C) giriyor D) girecek

Babaannem akşam yemeği için börek ..... — Şimdiki Zaman

A) yapacak B) yapar C) yapıyor D) yapmış

Tren bir saat sonra ..... — Gelecek Zaman

A) kalkacak B) kalkıyor C) kalkar D) kalkmış

6 **Verilen cümleleri dikkatlice okuyun. Yay ayraca cümlenin ifade ettiği anlamı (olumlu, olumsuz, olumlu soru, olumsuz soru) yazın. (5P)**

➜ Harun sinemaya gitmiş bizden habersiz. (.....olumlu.....)

➜ Bize bakacak mısınız? (.....olumlu soru.....)

➜ İşlerimi bir türlü zamanında bitiremiyorum. (.....olumsuz.....)

➜ Elif istediğimiz broşürleri getirmiş mi? (.....olumlu soru.....)

➜ Dayın o iş yerinde çalışmıyor mu? (.....olumsuz soru.....)

7 **Verilen birleşik fiillerin türlerini karşılarına yazın. (5P)**

Birleşik Fiil	Yardımcı Eylemle Kurulmuş Birleşik Fiil	Kurallı Birleşik Fiil	Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiil
Başvurmak			✗
Reddetmek	✗		
Kulaklarım çınladı			✗
Öngörmedim			✗
Düşeyazdık		✗	

8 **Aşağıdaki tabloda "dürüst" adına getirilmiş ek fiiller yazılmıştır. Tabloda boş bırakılan yerleri de siz doldurun. (6P)**

dürüst	Görülen Geçmiş Zaman	Duyulan Geçmiş Zaman	Geniş Zaman	Şart Kipi
1. tekil kişi	dürüst-tü-m	dürüst -müş-üm	dürüst -üm	dürüst -se-m
2. tekil kişi	dürüst - tü -n	dürüst-müş-sün	dürüst -sün	dürüst -se-n
3. tekil kişi	dürüst - tü	dürüst-müş	dürüst -tür	dürüst - se
1. çoğul kişi	dürüst - tü - k	dürüst-müş-üz	dürüst -üz	dürüst -se-k
2. çoğul kişi	dürüst - tü - nüz	dürüst-müş-sünüz	dürüst-sünüz-(dür)	dürüst -se-niz
3. çoğul kişi	dürüst - tü - ler	dürüst-müş-ler	dürüst -tür-ler	dürüst -se-ler

9 **Tablodaki ek fiille çekimlenmiş sözcüklerin olumsuz şekillerini yazın. (3P)**

	Sözcükler	Olumsuz şekli
1	sorumlusunuz	sorumlu değilsiniz
2	güzelsiniz	güzel değilsiniz
3	üzültülüydüler	üzüntülü değillerdi
4	gençse	genç değilse
5	çalışkandır	çalışkan değildir
6	zenginmiş	zengin değilmiş

10 **Verilen sözcükleri belirtilen şekilde çekimleyin. (5P)**

gör-	şimdiki zamanın rivayeti	2. tekil şahıs	görüyormuşsun
güzel	ek eylemin geniş zamanı	3. tekil şahıs	güzeldir
söyle-	gelecek zamanın hikâyesi	3. çoğul şahıs	söyleyeceklerdi
sepette	ek eylemin şartı	3. tekil şahıs	sepetteyse
oku-	gereklilik kipinin rivayeti	2. tekil şahıs	okumalıymışsın

11 **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde adlara gelen ek fiilin geniş zaman kipinde çekimlenmesine örnek vardır? (2P)**

A) Biz ailece kitap okuma konusunda istekliyiz.

B) Babamın bize söyledikleri artık ezberlediğimiz öğütlerdi.

C) Meğer ormanın içinde bir kulübe varmış.

D) Geç yattıysa ödevlerini yetiştirmek için çalışmıştır.

12 **Aşağıdaki cümlelerin yüklemlerinde kullanılan kipi ve cümlenin anlamından hareketle hangi kipin kastedildiğini yazın. (3P)**

Türkiye'de kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı ilk kez 1943'te verilir.	Yüklemde verilen kip: geniş zaman Cümlede kastedilen kip: görülen geçmiş zaman
"Kimse sınavda sağına soluna dönmeyecek."	Yüklemde verilen kip: gelecek zaman kipi Cümlede kastedilen kip: emir kipi
Harun Bey işlerini her zaman düzenli takip ediyor.	Yüklemde verilen kip: şimdiki zaman Cümlede kastedilen kip: geniş zaman

13 **Verilen cümlelerde geçen zarfların altını çizin. Çeşitleri yazın. (3P)**

Ali Bey'i niçin sordunuz?

soru

Evden çıkmadan önce hasta görünüyordu.

zaman

Yangın alarmını duyan iş yeri çalışanları dışarı çıktılar.

yer-yön

Almanya'da doğduğundan Türkçeyi fazla konuşamıyor.

miktar

Beni görmeye geleceğini söyleyerek hızlıca oradan çıktı.

durum

14 **Aşağıdaki metinde eleştirilen tutum nedir? (3P)**

Trende bir arkadaşla konuşmaya başladık. Sevdiğim kimselerdendir ya, acayip bir söz söyledi. Balzac'ı anlatan dört beş kitap okumuş, Balzac'ın bir tek romanı, hikâyesini okumamış, gene de o yazarı bildiğini sanıyor, onun üzerinde fikir yürütmeye kalkıyor. Kızdım ama içimden, bir şey söylemedim. Biliyorum, onun gibi kimseler eleştirmenlerin, edebiyat tarihçilerinin dediklerine güveniyorlar, salt onların dediklerini öğrenmekle büyük bir şairi, romancıyı anlayacaklarını sanıyorlar.

Kişiler yazarların eserlerini okumadan, yazarların eserlerini incelemeden sadece eleştirmenin eleştirisi doğrultusunda yazarları, romanları anlayacaklarını sanıyorlar.

15 **Verilen cümlelerde geçen ikilemeleri yapılış yollarıyla eşleştirin. (6P)**

b	Son zamanlarda olur olmaz her şeye ağlıyor.	a	Aynı sözcüğün tekrarı yoluyla
a	Anneniz gelene kadar güzel güzel oturun.	b	Bir olumlu bir olumsuz ile
d	Söylediklerini duyunca ruhum allak bullak oldu.	c	Zıt anlamlı sözcüklerle
c	Ne demek istediğinizi az çok anladım.	ç	Eş ya da yakın anlamlı sözcüklerle
ç	İşin aslını doğru dürüst anlamadan adım atma.	d	Her ikisi de anlamsız sözcüklerle
e	Düğüne cümbür cemaat gittik.	e	Biri anlamlı diğeri anlamsız sözcüklerle

16 **Aşağıda somut anlamıyla kullanılan altı çizili sözcükleri soyut anlama gelecek şekilde birer cümlede kullanın. (3P)**

➜ Spor yaparken ayak <u>parmağını</u> incitmiş.

Bence bu işte onun parmağı var.

➜ Bayramda yediğim <u>tatlı</u> mideme dokundu.

Acı, tatlı pek çok anımız var.

➜ Yeni yapılan asfalt <u>yol</u>, yağmurun yağmasıyla çöktü.

Bu işin yolunu yapmayı ben de öğreneceğim.

➜ Vazo elimden düşünce birden <u>kırıldı</u>.

Anneme karşı tavırlarından dolayı ona kırıldım.

➜ Babaannem <u>acı</u> soslu, meşhur güvecini yapmış.

Acılarına bir yenisi daha eklendi.

17 **Aşağıdaki şiirin şairinin üç özelliğini yazın. (3P)**

Özlediğin nedir diye sorarsanız;
Kıyısında çimenlerle bir dere
Ve berrak gökyüzünde ebemkuşağı,
Hava kirliliğinden, makine gürültüsünden uzak;
Tabiatın kucağında yaşamak,
Şu üç günlük hayatı...

Doğayı sevmektedir.
Özlem doludur.
Hayal kurmaktadır.

18 **Verilen ipuçlarıyla uygun metin türünü eşleştirin. (5P)**

a	İspat, kanıt, inandırıcılık.	b	Fıkra
b	Günlük gazetelerin köşe yazıları.	e	Gezi Yazısı
c	Bir kimsenin hayatını anlatan edebi eser.	d	Deneme
d	İspat amacı olmadan düşünce aktarımı.	a	Makale
e	Gezilen yerin ilgi çekici yönlerini aktarmak.	c	Biyografi

19 **Aşağıdaki metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (2P)**

Bu yıl Nobel Edebiyat Ödülü'nü Mister Hemingway'e vermişler. Pek bilmem o yazarın kitaplarını, değeri üzerine bir şey söyleyecek değilim. Dergilerimiz, gazetelerin sanat sayfaları uzun uzun sözünü ederler onun, biz de ne büyük olduğunu öğreniriz... Ama ne yeri vardı Mister Hemingway'e ödül vermenin? Bir yazara niçin ödül verilir? Tanıtmak için, yahut eline geçim sıkıntılarını hafifletecek bir para geçsin diye. Mister Hemingway, tanınmış bir yazardır, hemen her dile çevrilmiş kitaplarının çoğu Türkçeye de çevrildi. Öyle ise neden ödül veriyorlar ona? Ona ödül verenler, onu tanıtmak değil de kendilerini tanıtmak mı istiyorlar? Hani Fransızca bir atasözü vardır, "açık kapıları devirmek" derler, Mister Hemingway'e ödül vermek, böylece dikkati üzerine çekmek de işte ona benziyor.

Nurullah Ataç

Anlatım biçimi: Tartışma

Düşünceyi geliştirme yolu: Örnekleme

KOMPOZİSYON

20 **Ülkemizi, ülkemizin sahip olduğu doğal ve tarihî güzellikleri, kültürümüzü başka uluslara tanıtmak için bir proje geliştirmeniz istense nasıl bir proje geliştirirsiniz? Projeniz kapsamında ne gibi çalışmalar yaparsınız? Kompozisyon şeklinde yazın. (20P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Toplam
Puan																					

2. DÖNEM 2. YAZILI SORULARI (3)

Değişimler Hızlı Oluyor

Nesiller arasında yalnız giyiniş, kuşanış değil düşünüş ve anlayış bakımından da birtakım farklar olur. Modanın değişmesiyle, bir zaman beğenerek giydiğimiz elbiseler bize nasıl tuhaf görünürse, zamanın değişmesiyle de düşünüş ve anlayışlarda değişiklikler olacaktır. Yalnız, eski elbiselerimiz zamanla bize tuhaf göründüğü hâlde eski fikirlerimiz, eski düşünceleri kafamızdan bir gömlek gibi çıkarıp yerlerine yenilerini giydirebilseler nesiller arasında görülen bütün düşünce farkları da çabucak ortadan kalkabilecekti. Ne yapalım ki düşünce bahsinde tutum böyle değildir. Gençler yeni düşünceleri, altlarında eski düşünceler olmadığı için kafalarına kolaylıkla yerleştirirken, yaşlılar eskimiş düşüncelerinin eskidiklerinin pek farkına varamayarak gençlerle, zaman zaman anlaşmazlıklara düşerler. Onların gidişleri ara sıra beğenmeyişleri daha ziyade bundandır.

Şevket Rado

İlk 3 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Metne göre eski ve yeni nesiller arasındaki en büyük fark nedir? (5P)**

Yalnız giyiniş kuşanışta değil, düşünüş ve anlayış bakımından da birtakım farklar olur.

2 **Metne göre nesiller arasındaki fikir ve düşünce ayrılıklarının ortadan kalkması için yazar neyi hayal etmektedir? (5P)**

Terziler yeni moda elbiseleri üzerimize güzelce oturtmaları gibi fikir terzileri de olsa ve onlar eski fikirleri, eski düşünceleri kafamızdan bir gömlek gibi çıkarıp yerlerine yenilerini giydirebilseler nesiller arasındaki düşünce farklılıkları da ortadan kalkar.

3 **Gençler yeni fikir ve düşünceleri yaşlılara göre neden kolayca benimsiyor? (5P)**

Gençler yeni düşünceleri, altlarında eski düşünceler olmadığı için kolayca benimsiyor, kafalarına yerleştiriyor.

4 **Aşağıdaki cümlelere göre soruları yanıtlayın. (5P)**

1. Sabahtan akşama kadar evde ders çalışmışlar.
2. Mezuniyet töreni için kız kardeşime ayakkabı aldım.
3. Annenin sözlerini dikkatle dinlemelisin.
4. Çocuklar karnelerini haziranın ikinci haftasında alacaklar.
5. Bahar gelince ağaçların dalları çiçeklerle bezenir.
6. Baban eve gelince hemen beni ara.

(1) Hangi cümlede eylem başkasından duyulmuştur?

(3) Hangi cümlede gereklilik anlamı vardır?

(2) Hangi cümlede eylemin tamamlandığı anlaşılmaktadır?

(6) Hangi cümlede emir anlamı vardır?

(5) Hangi cümlede eylemin her zaman yapıldığı anlaşılır?

(4) Hangi cümlede eylem henüz gerçekleşmemiştir?

5 **Aşağıda verilmiş eylemleri yapılarına göre uygun kutulara yazın. (5P)**

hissetmek | göz boyamak | salıvermek | burnunun dikine gitmek | naz etmek | pot kırmak | öleyazmak | adam olmak | çözememek

Yardımcı fiille kurulan birleşik fiil	Deyimleşmiş birleşik fiil	Kurallı birleşik fiil
hissetmek naz etmek adam olmak	göz boyamak burnunun dikine gitmek pot kırmak	salıvermek öleyazmak çözememek

6 **Verilen cümlelerde altı çizili zarfların (belirteçlerin) cümleye kattıkları anlamları (zaman, durum, miktar, yer-yön, soru) cümlelerin sonlarındaki boşluklara yazın. (5P)**

A) Köyünü çok sevdiği için <u>ağlayarak</u> köyden ayrıldı. ..... durum .....

B) Arkadaşıyla daha rahat konuşabilmek için <u>dışarı</u> çıktı. ..... yer - yön .....

C) Sahilde gezerken onları <u>dün</u> görmüştüm. ..... zaman .....

D) Bu konularda onunla geçmiş yıllarda <u>çok</u> konuştuk. ..... miktar .....

E) Türkçe dersi ikinci yazılı sınavı <u>ne zaman</u> yapılacak? ..... soru .....

7 **Verilen şiirde geçen ek fiilleri bularak kutuya yazın. (3P)**

Yaşamak güzel şey doğrusu
Üstelik hava da güzelse
Hele gücün kuvvetin yerindeyse
Elin ekmek tutmuşsa bir de
Hele tertemizse gönlün
Hele kar gibiyse alnın
Yani kendinden korkmuyorsan
Kimseden korkmuyorsan dünyada
Dostuna güveniyorsan
İyi günlere inanıyorsan
Üstelik hava da güzelse
Yaşamak güzel şey
Çok güzel şey doğrusu

Melih Cevdet Anday

güzelse
yerindeyse
tutmuşsa
tertemizse
gibiyse
korkmuyorsan
güveniyorsan
inanıyorsan
şey(dir)

8 **Aşağıdaki tabloda zaman ve anlam kayması olan cümleler verilmiştir. Bu fiillerin biçim ve anlam olarak hangi kiplere karşılık geldiklerini yazın. (5P)**

Cümleler	Biçim Olarak	Anlam Olarak
Ablamla her gün annemi ziyarete gidiyoruz.	Şimdiki zaman	Geniş zaman
Cumhuriyet, 29 Ekim 1923'te ilan edilir.	Geniş zaman	Görülen geçmiş zaman
Yarın İspanya'ya gidiyorum.	Şimdiki zaman	Gelecek zaman
Giydiği elbiseyi terziye diktirmiş olacak.	Gelecek zaman	Gereklilik kipi
Hırsız eve girer ve etrafı bir güzel dağıtır.	Geniş zaman	Duyulan geniş zaman

9 **Verilen cümlelerde ek fiil almış adların altını çizin. Ek fiilin hangi zaman ekini aldığını yazın. (3P)**

➜ Bu gördüğüm kıraç arazi eskiden bağlık bahçelik bir yerdi. ..... Görülen geçmiş zaman .....

➜ Anlattığın kadar çok bilmişse kesin burnundan kıl aldırmıyordur. ..... Şart .....

➜ Akdeniz fokları ve carettaların soyu tehlikedeymiş. ..... Duyulan geçmiş zaman .....

➜ Dünyadaki kaynakların hızla tüketilmesi insanoğlunun karşı karşıya kaldığı en büyük sorundur. ..... Geniş zaman .....

➜ Bu hayatta en sevdiğim kişi sensin. ..... Geniş zaman .....

➜ Bu bölgenin yerleşim yerleri hep kayalıkmış. ..... Duyulan geçmiş zaman .....

10 **Aşağıdaki paragrafta başvurulan düşünceyi geliştirme yollarını yazın. (3P)**

➜ Destan, milletlerin hayatında büyük yankılar uyandırmış tarihî toplumsal veya doğal olaylarının anlatıldığı, hayal unsurlarıyla süslenmiş uzun manzum eserlerdir. ..... Tanımlama .....

➜ Destanlar bütün bir milletin ortak mücadelesini anlatarak bir toplumun geçmişini ve geleceğini temsil ettiği için dünya edebiyatının en milliyetçi eserleridir. ..... Karşılaştırma .....

➜ Yalnız Türkler değil hemen her ulus, yazının kullanılmadığı ya da çok az kullanıldığı dönemlerde birtakım destanlar yaratmışlardır. Gılgamış Destanı, Sümerlere; Şehname, İranlılara; Kalavela Destanı, Finlilere; İlyada Destanı, Yunanlılara aittir. ..... Örnekleme .....

11 **Verilen cümlelerde geçen birleşik zamanlı fiilleri bulup altını çizin ve cümlelere kattıkları anlamlarla eşleştirin. (5P)**

e	Devlet Su İşlerine hemen gitmeliymişim.	a	Gerçekleşmeyen niyet
d	Onunla okul yıllarında sık sık karşılaşırdık.	b	Şart
b	Babam geldiyse hemen eve gidelim.	c	İnanmama
a	Bugün ne güzel pikniğe gidecektik.	d	Terk edilmiş alışkanlık
c	Bir kazan pilavı yiyebilirmiş.	e	Gereklilik

12 **Aşağıda karışık olarak verilmiş cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istenirse sıralama nasıl olmalıdır? (3P)**

I. Çok eski zamanlardan günümüze kadar usta çırak ilişkisi ile öğrenilmiştir.

II. Çünkü hatalarda düzeltme yapılmaz yani geri dönüş yoktur.

III. Eski yazıtlara ve kaynaklara bakıldığında "ebru" sözcüğü Farsçada "bulutlu" anlamına gelen "ebri" sözcüğünden türemiştir.

IV. Osmanlı İmparatorluğu zamanında kitap kapakları ve kitabın iç kısmını süslemek amaçlı doğmuş bir sanattır.

V. Ebru sanatı, su ve boyanın yarattığı harika bir kâğıt sanatıdır ve çok dikkat ister.

VI. Bu nedenle çok özel bir sanat kabul edilir ve çok iyi el mahareti ister.

III / IV / I / V / II / VI

13 **Verilen metnin türünü yazın. (2P)**

Ne yapmadık şu vatan için!
Kimimiz öldük,
Kimimiz nutuk söyledik...

Şiir

14 **Verilen metin neyi eleştirmektedir? (2P)**

Birey de toplumda kendini oluşturan özelliklerle donanmıştır; ben, seninle aynı olamam; Türk toplumu da Çin ya da Amerikan toplumuyla aynı olamaz. Çünkü coğrafyasından, hele tarihinden öyle şeyler almıştır ki o istese de istemese de kendisidir ve kendisi olmak zorundadır. Bu böyleyken niye başkası olmak için çalışıyoruz. Bunun temelinde sanırım tembellik var; çünkü başkasına öykünmek, onun yaptığını yapmak, onun kullandığını kullanmak, hazıra konmaktır. Kendince davranmaksa yaratıcı çabayı gerektirir. *A. Turan Oflazoğlu (Dil ve Kimlik)*

Kendi kültürel değerlerimizi korumak yerine, yaşatmak yerine yabancı kültürlere özenip onların yaşam felsefelerini kendi hayatlarımıza kopyalamak hazıra konmaktır. En önemlisi biz, biz olmaktan çıkarız.

15 **Aşağıda boş bırakılan kısımlara getirdiğiniz "da, de"nin bitişik mi ayrı mı yazılması gerektiğini tabloda işaretleyin. (6P)**

	Bitişik	Ayrı
Dolap ..ta..... yiyecek kalmamış.	✔	
Öğretmen ..de..... tüm olanları anladı.		✔
Toplantıya siz ..de..... katıldınız mı?		✔
Televizyon ..da..... güzel bir film vardı.	✔	
Çocuğu bulmak için bahçeye ..de..... baktınız mı?		✔
Siz ..de..... bizimle gelecek misiniz?		✔

16 **Verilen cümlelerdeki anlama dayalı yanlışlıkları bulun ve ne olması gerektiğini yazın. (5P)**

➜ Bu okula tam tamına üç yüz civarında öğrenci bu yıl kayıt yapmıştır.

Anlamca çelişen sözcükler vardır. (tam tamına üç yüz civarında)

➜ Kimseye muhtaç olmadan mutlu mesut yaşadılar.

Eş anlamlı sözcükler vardır. (mutlu mesut)

➜ Türkiye'deki dış göçlerin çoğu işsizlik sayesinde olur.

Yanlış anlamda kullanılan sözcükler vardır. (sayesinde yerine sebebiyle gelmeli.)

➜ Çok antrenmanda kaldığı için kasları yorulmuş.

Sözcüğün yanlış yerde kullanılması anlatımı bozmuş. (antrenmanda çok kaldığı)

➜ Evlilik yıl dönümümüzde yirmi adet gül almış.

Gereksiz sözcük kullanımı var. (yirmi adet gül yerine yirmi gül)

17 **Aşağıdaki deyimleri eş anlamlarıyla eşleştirin. (3P)**

1	göz atmak	5	canına tak etmek
2	çam devirmek	4	kulak asmamak
3	ağzında bakla ıslanmamak	2	pot kırmak
4	kendi bildiğini okumak	3	ağzı gevşek olmak
5	bıçak kemiğe dayanmak	1	göz gezdirmek

18 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan benzetme ögelerini tabloya yerleştirin. (3P)**

1) Çukurova'da yaz aylarında mevsimlik işçiler arı gibi çalışırdı.

2) Bayramda anneannemi ziyarete gittiğimde onun pamuk kadar yumuşak ellerini öptüm, kokladım.

3) Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik.

Benzeyen	Kendisine benzetilen	Benzetme yönü
mevsimlik işçi	arı	çalışkanlık
eller	pamuk	yumuşaklık
biz	çocuklar	şenlik, neşeli olma

19 **Aşağıdaki masalı "kişileştirme" örneği olan bir cümle ile tamamlayın. (2P)**

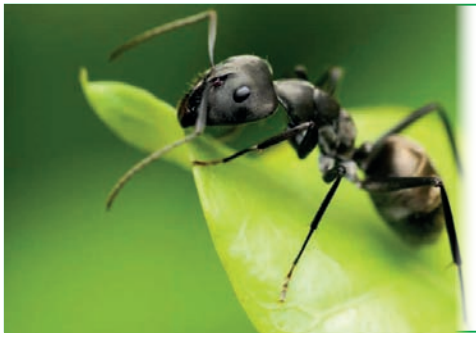

Minik karınca o gün ormanda geziniyordu. Karnı çok acıkmıştı ve yiyecek hiçbir şey bulamıyordu. Arkadaşlarını görünce arkadaşlarının yanına doğru koştu.

.....

.....

"Yiyecek bir şeyler bulabildiniz mi? diye sordu.

KOMPOZİSYON

20 "Birini yargılamak istediğin zaman, önce gökte üç ay değişene dek, onun ayakkabılarıyla yürümelisin." **cümlesinin size çağrıştırdığı düşünceleri kompozisyon kurallarına uygun olarak yazın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Toplam
Puan																	

2. DÖNEM 3. YAZILI SORULARI (1)

Komşu anne sözünü duydunuz mu siz hiç? Biz komşu çocukları birbirimizin annelerine "komşu anne" derdik. Anneler kendi çocuklarına ne almışlarsa bir tane de komşu çocukları için alırlardı. Kardeş gibi büyüdük bitişik evlerde. Oralarda yer içer, yatıya kalırdık. Çocukluğumuz yan yana komşu evlerinde geçerdi bizim. "Kardeş yarısı" komşu çocuklarıyla oyunlar oynar, kavga eder barışırdık. Sünnetlerimizi, düğünlerimizi birlikte yapar, birbirimizin açlığına ve tokluğuna şahit olurduk. Ölülerimize birlikte ağlardık. Birbirimizin yemek kokularını duyardık evlerimizden, o yemekleri paylaşırdık. Dost, sırdaş ve nihayet komşuyduk.

Bugün, memleketini, çocukluğunu, gençliğini; huyunu ve hatta adını bile bilmediğimiz komşularımızla paylaşacak neyimiz vardır? Oyun oynamadığımız, kavga edip barışmadığımız insanlarla nasıl dost olabiliriz? Onlar bize nasıl inanır, biz onlara nasıl güveniriz? Komşuluk ortak bir dünyanın ve paylaşılan uzun zamanların hatırasını saklar. Büyük şehirlerde çoğumuzun, başkalarıyla ortak bir dünyası, paylaşacak zamanı yok artık... Hâlâ yan yana duran ve avlularından serin sular akan evlerin bulunduğu, salkım söğütlerin, mütemadiyen bitişik avlulara sarktığı köylerde, kasaba ve şehirlerde komşuluktan söz edilebilir belki... *Ali ÇOLAK (İnce Sözler)*

İlk 3 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Metne göre eskiden komşu çocukları niçin birbirlerinin annelerine "komşu anne" dermiş? (5P)**

Anneler kendi çocuklarına ne almışlarsa bir tane de komşu çocukları için alırlardı. Kardeş gibi büyüyen komşu çocukları, birbirinin evinde yer, içer, yatıya kalırdı. Çocuklukları yan yana komşu evlerde geçtiği için birbirlerinin annelerine "komşu anne" derlerdi.

2 **Metne göre "kardeş yarısı" kimlere denilmektedir? Nedenleriyle yazın. (5P)**

Komşu çocukları beraber oyunlar oynar, kavga eder, barışırdı. Sünnetlerini, düğünlerini, birlikte yapar, birbirlerinin açlığına ve tokluğuna şahit olurdu. Ölülerine birlikte ağlar, birbirlerinin yemek kokularını duyar, evlerinde o yemekleri paylaşırlardı. Dost, sırdaş, kardeş gibi olduklarından "kardeş yarısı" denilmektedir.

3 **Günümüzde komşuluk ilişkileri yazara göre nasıldır? (5P)**

Bugün memleketini, çocukluğunu, gençliğini; huyunu ve hatta adını bile bilmediğimiz komşularımızla hiçbir şey paylaşmıyoruz. Oyun oynamadığımız, kavga edip barışmadığımız insanlarla dostluk kuramayız. Büyük şehirlerde çoğumuzun başkalarıyla ortak bir dünyası, paylaşacak zamanı kalmadı. Hâlâ yan yana duran ve evlerinde serin suların aktığı, salkım söğütlerin bitişik avlulara sarktığı köylerde, kasaba ve şehirlerde belki komşuluktan söz edilebilir...

4 **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili zarfların (belirteçlerin) cümleye kattıkları anlamları (zaman, durum, miktar, yer - yön, soru) yazın. (5P)**

➜ Evini çok sevdiği için ağlayarak ailesinden ayrıldı. ..... durum .....

➜ Annesiyle daha rahat konuşabilmek için dışarı çıktı. ..... yer-yön .....

➜ Sinemanın köşesinde onları az önce görmüştüm. ..... zaman .....

➜ Bu konu hakkında onunla geçmiş yıllarda çok tartışırdık. ..... miktar .....

➜ İstanbul'a nasıl gideceksin? ..... soru .....

5 **Verilen birleşik çekimli fiillerin yanına anlamlarını yazın. (terk edilmiş alışkanlık, gerçekleşmemiş beklenti, küçümseme) (3P)**

➜ Bir zamanlar her şeyimizi paylaşırdık. ..... terk edilmiş alışkanlık .....

➜ Bir yılda tüm derslerinden çok yüksek notlar alırmışmış. ..... küçümseme .....

➜ Dün akşam onunla konuşacaktık. ..... gerçekleşmemiş beklenti .....

6 **Tabloda verilen basit çekimli fiilleri belirtilen zamanlar doğrultusunda birleşik çekimli fiil yapıp tabloya yazın. (10P)**

Basit Çekimli Fiil	Görülen Geçmiş Zaman (-di)	Duyulan Geçmiş Zaman (-miş)	Şart (-se, -sa)
bakıyor	bakıyordu	bakıyormuş	bakıyorsa
geleceksin	gelecektin	gelecekmişsin	geleceksen
seveyim	seveydim	seveymişim	–
izlemeliler	izlemeliydiler	izlemeliymişler	izlemeliyseler
bilmiş	bilmişti	bilmişmiş	bilmişse

7 **Aşağıdaki soruları şiire göre yanıtlayın. (7P)**

HÜZNÜN KUŞLARI

Ben bütün hüzünleri kendimde denemişim
Canımla besliyorum şu hüznün kuşlarını
Bir bir denemişim bütün kelimeleri
Yeni sözler buldum seni görmeyeli
Kuliste yarasını saran soytarı gibi
Seni görmeyeli
Kasketimi eğip üstüne acılarımın
Sen yüzüne sürgün olduğum kadın
Kardeşim olan gözlerini unutmadım
Çık gel bir kez daha beni bozguna uğrat
Sen tutar kendini incecik sevdirirdin
Bir umuttun
Bir misillemeydin yalnızlığa
Şanssızım diyemem kendi payıma
Hain bir aşk bu kökü dışarıda
Olur böyle şeyler arasıra
Olur ara sıra

Cemal Süreya

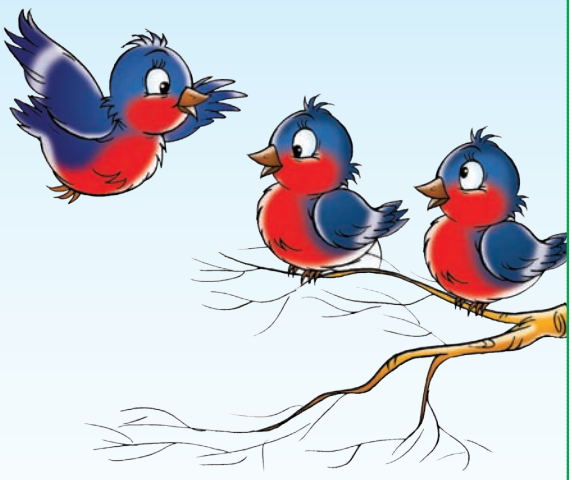

Ek fiil alarak yüklem olmuş adı: umuttun, misillemeydin

Emir kipi almış fiil: bozguna uğrat, çık gel

Ek fiil alarak birleşik zamanlı olan fiil: sevdirirdin

Basit zamanlı fiil kipi: diyemem, olur, unutmadım, buldum, denemişim, besliyorum

Ek fiili düşmüş, yüklem olan ad soylu sözcük: "Hain bir aşk bu kökü dışarıda dizesinde "aşk" sözcüğü

8 **Verilen cümlelerde ek fiil almış sözcüklerin altını çizin. Altını çizdiğiniz sözcüklerde ek fiile ait hangi ek bulunduğunu tablodaki boşluklara yazın. (3P)**

Cümleler	Geçmiş Zaman (Hikâye)	Geçmiş Zaman (Rivayet)	Şart	Geniş Zaman
Doğa dostu insansan doğadaki bütün canlıları korumalısın.			-se	
Ona göre Ege'nin incisi İzmir'dir.				-dır
En sevdiğim çiçekti yasemin.	-ti			

9 **Aşağıdaki fiil köklerini yanlarına belirtilen kip biçiminde, belirtilen zamanı karşılamak üzere cümlelerde kullanın. (5P)**

git-(Biçimce: şimdiki zaman); (Anlamca: geniş zaman)
Ablam her sabah yürüyüşe gidiyor.
ol-(Biçimce: emir); (Anlamca: istek)
Allah yardımcınız olsun.
çalış-(Biçimce: gelecek zaman); (Anlamca: gereklilik)
Bu şartlarda sınavı geçmek istiyorsa çalışacak.
fethet-(Biçimce: Geniş zaman); (Anlamca: görülen geçmiş zaman)
Fatih Sultan Mehmet 1453 yılında İstanbul'u fetheder.
hazır-(Biçimce: Geniş zaman); (Anlamca: emir)
Sabah erkenden kalkar, çantanı hazırlarsın.

10 **"Bir kötünün yedi mahalleye zararı vardır." atasözü aşağıdaki atasözlerinden hangisiyle anlamca aynı doğrultudadır? (3P)**

A) Gülü seven dikenine katlanır.

B) Kötü söyleme eşine, zehir katar aşına.

C) Bir baş soğan bir kazanı kokutur.

D) Bir koyundan iki post çıkmaz.

11 **Verilen atasözlerinden anlamca aynı doğrultuda olanları eşleştirin. (6P)**

a	At binenin, kılıç kuşananındır.	e	Yazın gölge hoş, kışın çuval boş.
b	Keskin sirke küpüne zarar.	d	İşleyen demir ışıldar.
c	Bin bilsen de bir bilene danış.	c	Akıl akıldan üstündür.
d	Yuvarlanan taş yosun tutmaz.	b	Öfkeyle kalkan zararla oturur.
e	Yazın başı pişenin kışın aşı pişer.	a	Av, avlayanın; kemer bağlayanındır.
f	Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.	f	Anasına bak kızını al; kenarına bak bezini al.

12 **Verilen hikâyede söz edilen noktalama işaretlerinin görevlerine uygun cümleler yazın. (6P)**

Bir gün insan "virgülü" kaybetti; o zaman zor cümlelerden korkar oldu ve basit ifadeler kullanmaya başladı. Cümleleri basitleşince düşünceleri de basitleşti.

Bir başka gün ise "ünlem işaretini" kaybetti. Alçak bir sesle ve ses tonunu değiştirmeden konuşmaya başladı. Artık ne hiçbir şeye kızıyor ne de bir şeye seviniyordu.

Bir süre sonra "soru işaretini" kaybetti ve soru sormaz oldu. Hiçbir şey, ama hiçbir şey onu ilgilendirmiyordu...

Birkaç sene sonra "iki nokta" işaretini kaybetti ve davranış sebeplerini başkalarına açıklamaktan vazgeçti.

Ömrünün sonuna doğru elinde yalnız "tırnak" işareti kalmıştı. Kendine has tek düşüncesi yoktu. Yalnız başkalarının düşüncelerini tekrarlıyordu.

Sıra "nokta"ya geldiğinde, düşünceyi ve okumayı çoktan unutmuştu, bir türlü sona gelemiyordu.

A. Kanevsky

, Okula giderken eşyalarımı aldım, yola koyuldum.

! Eyvah! Bütün süt taştı.

? Akşam yemeğine kaçta geleceksin?

: Yaz tatilinde bir sürü aktiviteye katılacağım: sinema, tiyatro, su kayağı...

" " Atatürk "Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir, fendir." dedi.

. Sınava bir ay kaldı.

13 **Aşağıdaki parçanın anlatımında hangi duyumuzla ilgili ayrıntılara yer verilmemiştir? (3P)**

Akşamdan kurduğu alarmın çalmasından sonra gözlerini açtı. Tavanı seyretmeye başladı. Bir yandan kalkmak istiyor, öbür yandan vücudunun hâlâ uyku isteğine karşı koyamıyordu. Dışarıda duyulan araba sesleri günün çoktan başkaları için başladığının sinyalini veriyordu. İçeriden mis gibi kızarmış ekmek kokuları geliyordu.

A)

B) 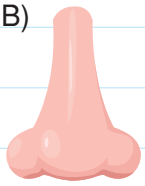

C) 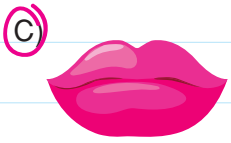

D) 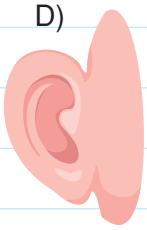

14 **Verilen metinlerde anlatım kaçıncı kişi ağzından yapılmıştır? Kutuya yazın. (4P)**

(3) Çocuk elini yüzünü yıkadıktan sonra dışarı çıktı. Evin kapısını iyice çekti. Ağzında bir türkü sokakları arşınlamaya başladı.

(1) Annemle dayımlara giderken yolda yaralı bir kuş gördüm. Kuşu avcumun arasına aldım. Ürkek kuş ne yapacağını bilemez hâlde korku dolu gözlerle avcuma iyice yerleşti.

(3) Geniş ovanın altındaki yıldızlar parlıyordu. Doğa göz alabildiğine geniş ve huzurlu gecenin ardından gelecek yeni bir günü müjdeliyordu.

(1) Bayramlarda yaşadığım aile saadetini hiçbir şeye değişmem. Annemin yemekleri, dedemin sofrayı kahkahalara boğan şakaları, babamın heyecanlı tavırları ailenin önemini bir kez daha anlatır bana. Her bayramı iple çekiyorum bu yüzden.

15 Bir kurbağa yaralanmış ve toprak yoldaki ufak bir çukurun içinde kalmıştır. Bütün gayretine rağmen dışarı çıkamaz. Diğer kurbağalar da arkadaşlarını dışarı çıkartamazlar. İhtiyaçlarını karşılamak için su ve yiyecek getirirler. Birdenbire bir ses duyulur ve yolda bir kamyon belirir. Kamyon kurbağanın olduğu çukura doğru ilerlemektedir. Kurbağalar etrafta çığlıklar atarak telaşla ve çaresizlikle zıplar durur. Kamyon tam çukurun içinden geçmek üzereyken, yaralı kurbağa zıplar ve çukurdan çıkmayı başarır. Arkadaşları şaşkınlıkla sorar. "Hani çukurdan çıkamıyordun." Yaralı kurbağa ise "Çıkmak zorundaydım, başka çarem yoktu." der.

Cengiz Erşahin

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayın. (5P)

a. Yukarıdaki hikâyeye bir başlık bulun.

ÇARESİZ KURBAĞA

b. Hikâyenin kahramanları kimlerdir?

Çukura düşmüş kurbağa, kurbağanın arkadaşları, kamyon şoförü

c. Olay nerede gerçekleşmektedir?

Yoldaki ufak bir çukurun içinde gerçekleşmektedir.

d. Hikâyenin ana fikri nedir?

Hayatta çok zor anlarımızda, çaresiz kaldığımızda en imkânsız şeyleri bile son bir gayretle başarabiliriz.

e. Bu metinde hikâyenin hangi unsuruna yer verilmemiştir?

Zaman

KOMPOZİSYON

Bir gün adam yolda yürümektedir. İleriden iş makinelerinin sesi gelmektedir. Yol açma çalışması vardır. Birazdan dozerin geçeceği yerde güzel bir ağaç, ağaçta da kuş yuvası... Yumurtalarının başını bekleyen anne kuş korkudan titremektedir. Çünkü birazdan dozer ağacı yıkacak, kuş yumurtaları kırılacaktır. İyi niyetiyle bir adam ağaca çıkar ve kuş yuvasını güvenli bir yere taşımak ister. Kuş yuvasını alır ve güvenli olan bir ağaca çıkmaya başlar. Tam yumurtaları ağaca koyacakken ayağı kayar ve elindeki kuş yuvası yere düşer, yumurtalar kırılır...

Aynı olayda başka bir adam... Yoldan geçerken bir bakar, kuş yuvası... Yerden bir taş alır ve yuvaya fırlatır. Yumurtaların hepsi kırılır. Bu iki olayda da yumurtalar kırılmıştır. Sizce ikisi aynı şey midir?

16 **Duygu ve düşüncelerinizi kompozisyon yazma kurallarına uygun olarak yazın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Toplam
Puan																		

2. DÖNEM 3. YAZILI SORULARI (2)

Dost Acı Söylemeli

Zaman zaman, dostlarımıza çok fenalık ediyoruz. Nasıl ediyoruz bu fenalıkları biliyor musunuz? Onların kötü olduğunu bildiğimiz hareketlerini desteklesek veya desteklemesek bile, bu türlü hareketleri karşısında susmak suretiyle. Üstelik, aslında bir nevi ahlaksızlık olan bu davranışımızı; yiğitlik, insanlık, değerbilirlik namı altında süsleyerek iyi bir şey yaparmış gibi yapıyoruz.

"Adam doğru yolda değil, bunu biliyorum. Ama sesimi çıkaramam ki! ... Şu kadar senelik dostum bu adam benim!... Yahut şöyle bir muhakeme: Görüyorum, düpedüz yanlış yolda. Hatta yaptığı edepsizlik. Ama hayatta bana öyle iyilik etmiştir ki şimdi onun üzerine yürümek bana düşmez..." Veyahut şu tarzda bir düşünce: Bir kere yanlış yola girdi. Şimdi, oradan çıkacağım diye yapmadığını bırakmıyor. İkaz edeceğim ama düşünüyorum: Bu adam, öğrencim (yahut öğretmenim) benim! Ağzımı açamam ki!... Fark etmiyoruz ki dostlarımıza, öğrencilerimize, öğretmenlerimize; kötü, yanlış, aykırı hareketleri karşısında takındığımız bu koruyucu tavırlar, insanlık, değerbilirlik değil, basbayağı ihanettir, alçaklıktır.

İyi bir dosta düşen vazife, sevdiği insanı korumak, onu uyandırmak, onu yanlış yola giderken görürse kolundan tutup çevirmektir. Uçuruma doğru giden çocuğumuz için "Çocuğumdur istediği yere gitsin ben karşısına çıkmayayım!" diyor musunuz? Tam tersine "Ne yapıyorsun?" diyerek onu durdurmayı nasıl bir babalık vazifesi sayıyorsunuz, çok sevdiğiniz dostlarınız, öğrencileriniz, öğretmenleriniz, fikir arkadaşlarınız da yanlış yollara giderlerse önlerine çıkmak sizin insanlık vazifenizdir. Bunu yapmazsanız, onlara iyilik değil, kötülük etmiş olursunuz. *Şevket Rado*

İlk 3 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Dostlarımıza karşı yaptığımız en büyük kötülük nedir? (5P)**

Onların kötü olduğunu bildiğimiz hareketleri karşısında susarak en büyük kötülüğü ediyoruz.

2 **Dostlarımızı kırmamak adına yaptıklarımızda ne gibi bahaneler üretiyoruz? (5P)**

Yiğitlik, insanlık, değerbilirlik adı altında iyi bir şey yapıyormuş gibi o benim şu kadar senelik dostum, bana çok iyiliği dokundu zamanında ikaz etsem de bana düşmez o benim öğretmenim, öğrencim nasıl söylerim diyerek kötü, olmayacak davranışları karşısında susuyoruz.

3 **İyi bir dostun görevleri nelerdir? (5P)**

Sevdiği insanı korumak, onu uyandırmak, yanlış yola girerken görürse kolundan tutup çevirmek iyi bir dostun görevidir.

4 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan yapısına göre birleşik fiillerin altlarını çizerek bunların ifade ettikleri anlam özelliklerini yanlarındaki kutuya yazın. (5P)**

Odasının kapısı birden açılıverdi.	Tezlik
Bütün bu istediklerini bir günde yapamam.	Yeterlilik, yapabilme
Süregelmiş bu gelenekler uzun yıllardan beri.	Sürerlik
Söylediklerini bir çırpıda kâğıda dökebildim.	Yeterlilik
Birden karşıma çıkınca korkudan öleyazdım.	Yaklaşma

5 **Verilen tabloda yer alan eylemlerle ilgili boşlukları tamamlayın. (6P)**

Eylem	Yapısı	Kipi	Şahsı
Okuyasınız	Basit	İstek	Siz (II.çoğul şahıs)
Bakabiliyorum	Birleşik	Şimdiki zaman	Ben (I.tekil şahıs)
Uyuturlar	Türemiş	Geniş zaman	Onlar (III.çoğul şahıs)

6 **Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere yay ayraç içinde verilen sözcükleri istenen kiple çekimleyerek yazın. (5P)**

- ..... Yorulursak ..... mola vererek biraz dinlenelim. (yorul-/şart kipi)
- Her sanat dalında olduğu gibi bu sanat dalında da çok ..... başarılıdır. ..... (başarılı/geniş zaman)
- Odasının her yanı çok ..... temizmiş ..... (temiz / duyulan geçmiş zaman)
- Semiha ilkokuldayken uzun boylu ve ..... sıskaydı. ..... (sıska / görülen geçmiş zaman)
- Örnek hâl ve tavırlarıyla yeni nesillere ışık tutacak bir ..... sanatçıdır. ..... (sanatçı/geniş zaman)

7 **Aşağıdaki şemada fiili, belirtilen şekilde çekimlediğimiz zaman fiilin cümleye hangi anlam özelliğini kattığını yuvarlak içine alarak belirtin. (4P)**

bekleş- (Geniş zamanın hikâyesi, 1. tekil şahıs)

..... bekleşirdim .....

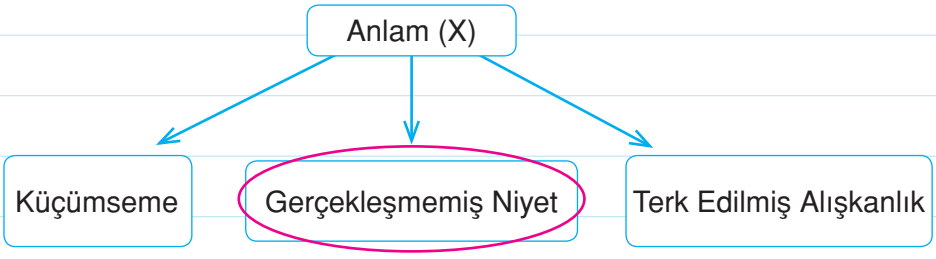

8 **Aşağıdaki cümlelerden doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" yazın. (4P)**

Y İlk gençlik yıllarında yayınladıkları dergiyle büyük başarı kazandıklarını söyledi." cümlesinde zaman zarfı vardır.

D "Sabahları erkenden kalkarak yürüyüşe çıkar." cümlesinde zaman kayması bulunmamaktadır.

D "Aşk romanlarını severek okur." cümlesi kişisel görüş ifade etmektedir.

D "Aile, insan hayatındaki en önemli unsurdur." cümlesi nesnel yargı içermez.

9 **Verilen boşlukları doldurun. (4P)**

Bir gün yanıma gelip, benden af dilersin.

Yüklemde kullanılan kip: Geniş zaman

Cümlede kastedilen kip: Gelecek zaman

Karşıdan gelen ablan olacak.

Yüklemde kullanılan kip: Gelecek zaman

Cümlede kastedilen kip: Gereklilik kipi

Şair, 1965'te Eskişehir'in Çifteler ilçesinde doğar.

Yüklemde kullanılan kip: Geniş zaman

Cümlede kastedilen kip: Görülen geçmiş zaman

Haftaya uçakla İstanbul'a gidiyor.

Yüklemde kullanılan kip: Şimdiki zaman

Cümlede kastedilen kip: Gelecek zaman

10 **Aşağıdaki cümlelerde altı çizili fiillerin hangi birleşik zamanda çekimlendiğini yazın. (6P)**

Öğretmenin istediği ödevi evde unuttuysan almak için geri dönelim.

Görülen geçmiş zamanın şartı

Çocuklarına yatmadan önce şarkılar söylermiş.

Geniş zamanın rivayeti

Kütüphaneden aldığınız kitapları iki hafta içinde teslim etmeliydiniz.

Gereklilik kipinin hikâyesi

Servis yetkilisi televizyonun kurulumunu yapmak için yarın gelecekmiş.

Gelecek zamanın rivayeti

Eve erken gidersek belki onunla karşılaşırız.

Geniş zamanın şartı

Çocuklar sabahtan akşama kadar oyun oynuyordu.

Şimdiki zamanın rivayeti

11 **Verilen atasözlerini anlamlarıyla eşleştirin. (5P)**

Bin bilsen de bir bilene danış.	Tedbirli olma
Kışın ekmeksiz yazın gömleksiz yola çıkma.	Sabırlı olma
Hamama giren terler.	Kuşku duyma
Komşu komşunun külüne muhtaçtır.	Dayanışma
Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.	Kabullenme

12 **Aşağıdaki paragrafta yay ayraçlara uygun noktalama işaretlerini getirin. (5P)**

Bugün yurdumuzun çeşitli bölgelerinde cirit oyunları oynanır (,) cirit yarışmaları yapılır (:) Kars(') ta(,) Erzurum (') da düzenlenen şenlik ve yarışmalarda cirit oyunları başta gelir. Her yıl Konya (') da eylül ayında yapılan yarışlarda derece alanlara ödüller verilir.

13 **Aşağıdaki metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (4P)**

Ormanların dünya çapında, özellikle yüksek tür çeşitliliğine sahip tropik ülkelerdeki kaybının hızla devam ettiğine işaret eden Uşak Üniversitesi Biyoloji Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Çağan Şekercioğlu, "Dünya Orman Raporu"na ilişkin şunları söyledi: Dünya çapında sadece 2012 yılında 20.8 milyon hektar yok oldu. Bu da Türkiye yüz ölçümünün dörtte birinden daha fazla bir alan. Dünya orman kaybının en çok yaşandığı bölgeler, ne yazık ki yüz binlerce canlı türünün yaşadığı Brezilya, Güneydoğu Asya ve Orta Afrika'nın tropik ormanları. Türkiye'nin ise sahip olduğu doğal şartlar altında % 75'i ormanlarla kaplı olması gerekirken bu oran % 27,6'dır."

Anlatım biçimi: Açıklama

Düşünceyi geliştirme yolu: Tanık gösterme, sayısal verilerden yararlanma

14 **Verilen metin hangi yazı türünden alınmıştır? (4P)**

Bir varmış, bir yokmuş, develer tellal iken pireler berber iken, ben annemin beşiğini tıngır mıngır sallar iken, az gittim, uz gittim, dere tepe düz düz gittim...

Masal

15 **Verilen şiirin teması nedir? (4P)**

"Sizler ömür çiçeklerisiniz çocuklar
Beyaz, sarı, siyah inciler gibi
Renkli birer çiçeksiniz çocuklar
Acılarınız acımız
Sevincimiz, tesellimiz,
Ümit çiçeğimizsiniz çocuklar."

Çocuklar geleceğin umududur.

16 **Aşağıdaki şiirde hangi söz sanatı kullanılmıştır? (4P)**

Sen benim hiçbir şeyimsin
Yabancı bir şarkı gibi yarım
Yağmurlu bir ağaç gibi ıslak
Hiçkimse misin bilmem ki nesin
Uykumun arasında çağırdığım
Çocukluk sesinle ağlayarak
Sen benim hiçbir şeyimsin.

Attila İlhan

Benzetme

KOMPOZİSYON

Bize nasıl mutlu olunacağını söyleyen yüzlerce reklam okur, duyar ve görürüz. En sonunda, mutluluğun bütün bunlar olduğuna inanmış bulabiliriz kendimizi. Neden olmasın?

Burada sorun, herhangi birisinin, mutlu yaşamın ne olduğunu bilebileceğine inanmaktır.

Rahat ve güzel bir yaşama sahip olmak için; bir eve, hastalandığımızda bakıma, karnımızı doyuracak kadar paraya, eğitim görmeye, zaman zaman tatile çıkabilmeye falan ihtiyacımız olduğu konusunda hepimiz aynı düşünebiliriz.

Ama hiç kimse, mutluluğun ne olduğuna karar veremez. Hiç kimse. mutluluk satıcısı olamaz. Mutluluk, hepimiz için farklı farklıdır. Dolayısıyla hiç kimse bir başkası için mutluluğun ne olduğunu söyleyemez.

Çıtır Çıtır Felsefe

(Brigitte Labbe / Michel Puech)

17 **Kendi mutluluğunuzu yaratmak için siz neler yapıyorsunuz? Kompozisyon şeklinde yazın. (25P)**

Adı / Soyadı: ..... Sınıfı: ..... Numarası: .....

Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Toplam
Puan																		

2. DÖNEM 3. YAZILI SORULARI (3)

Kurbağa Yarışı

Günlerden bir gün ormanın birinde kurbağalar arasında yarış yapılacakmış. Yarışın amacı çok yüksek bir kulenin tepesine çıkmakmış. Ormandaki bütün kurbağalar yarışı seyretmek için toplanmışlar ve yarış başlamıştır. Ancak seyircilerin hiçbiri yarışmacıların kulenin tepesine çıkabileceğine inanmıyor sürekli "Zavallı kurbağalar! Hiçbiriniz başaramayacaksınız." diye tezahürat yapıyorlarmış.

Yarışmaya katılan kurbağalar ümitsizliğe kapılıp kulenin tepesine ulaşamayacaklarını düşünüp teker teker yarışı bırakmışlar. İçlerinden birisi inatla, hırsla yoluna devam etmiş ve kulenin tepesine çıkmayı başarmış.

Seyirciler ve diğer yarışmacılar hayretler içinde birinci olan kurbağanın bu işi nasıl başardığını öğrenmek istemişler. Bir kurbağa ona yaklaşmış ve sormuş: "Bu işi nasıl başardın?" Kaleye çıkan kurbağa yanıt vermeyince farkına varmışlar, kurbağa sağırmış!

Kurbağa olumsuz tüm bağırışları duymadığı için ümidini yitirmemiş. Yalnızca kulenin tepesine çıkmaya odaklandığı için sonunda başarmış.

İlk 4 soruyu metne göre yanıtlayın.

1 **Ormanda düzenlenen yarışın amacı nedir? (5P)**

Çok yüksek bir kulenin tepesine çıkmaktır.

2 **Yarışmaya katılan kurbağalar neden tek tek yarışmaktan vazgeçmişler? (5P)**

Ormandaki tüm kurbağalar yarışı seyretmek için toplanıp yarışmacı kurbağalara sürekli "Bu işi başaramayacaksınız." diye tezahüratta bulununca yarışanlar da başaramayacaklarına inanıp yarıştan çekiliyor.

3 **Yarışmayı kazanan kurbağayı merak eden diğer kurbağalar ne yapmışlar?(5P)**

Hayretler içinde nasıl başardığını merak ederek yanına yaklaşıp "Bu işi nasıl başardın?" diye sormuşlar. Birinci olan kurbağadan ses gelmeyince onun sağır olduğunu anlamışlar.

4 **Metinden çıkardığınız ders nedir?(5P)**

Etrafımızda bizi yolumuzdan edecek sesler muhakkak olacaktır. Kimsenin olumsuz fikirlerini dinlemeyip hedefimize, başarıya odaklanırsak başarılı olabiliriz.

5 **Verilen cümlelerde yüklemlerin olumsuz soru şeklini yazın. (5P)**

- Sabahları erkenden uyanır. — uyanmaz mı?
- Dün bana her şeyi anlatacaktın. — anlatmayacak mıydın?
- Ailemle yarın gece konsere gideceğiz. — gitmeyecek miyiz?
- Onun bizi aramasını bekleyelim. — beklemeyelim mi?
- Biz evde yokken kapıyı çalmış. — çalmamış mı?

6 **Aşağıdaki cümlelerde geçen zarfların altını çizerek türünü yazın. (5P)**

- Küçük çocuk güle oynaya arkadaşlarının yanına gitti. durum
- Galanın sonunda sahneye çıkınca bir alkış koptu. zaman
- Bu soruyu bana nasıl sorarsın? soru
- Soğuktan korunmak için aldığı kömürü aşağı koymuş. yer - yön
- İstediği bölümü kazanabilmesi için çok çalışması gerekiyor. miktar

7 **Aşağıdaki cümlelerde ek fiil almış adların altını çizin ve ek - kök yönünden örnekteki gibi inceleyin. (5P)**

Örnek: Her zamanki gibi bize karşı çok anlayışlıydı.

Anlayışlı - (y) dı →
İsim k. Ek fiilin görülen geçmiş zamanı III. Tekil şahıs

Bizim düşündüğümüzden daha başarılıymış. başarılı (isim kökü) - (y) mış (ek fiilin duyulan geçmiş zamanı III. tekil şahıs)

Beğendiğim bir filmse sıkılmadan izlerim. film (isim kökü) - ise (ek fiilin şart kipi, III. tekil kişi)

Anneler çocuklarına karşı sevgi doludur. dolu (isim kökü) - dur (ek fiilin geniş zaman, III. tekil kişi)

İyi bir müzisyenmişsiniz. müzisyen (isim kökü) - mişsiniz (ek fiilin rivayeti, II. çoğul kişi)

Bu çalışmaya katılmak için istekliydiler. istekli (isim kökü) (y) - idi - ler (ek fiilin görülen geçmiş zamanı III. çoğul kişi)

8 **Aşağıdaki metinde ek fiille çekimlenmiş sözcüklerin altını çizin. Aşağıdaki tabloya yazın. (6P)**

Babam köy ölçülerine göre iyi kazanıyordu. Litresi yüz elli kuruşa süt satıyorduk. Babam çok iyi bir adamdı. Asla hile yapmazdı ve sütün en iyisini bulurdu. Günlük, has sütün tiryakileri de babamı bırakmazlardı. "Ben hiçbir devirde bu kadar para kazanmadım." diye sevincini belli ediyordu babam. Ama çok borçluydu. Üst baş, eşya hemen hiçbir şey almıyordu. Sadece yiyecek alırken parayı düşünmüyordu. Durmadan borç ödüyordu. Köydeyken geceler boyu neden uzun uzun düşündüğünü şimdi anlıyorum. Bir yandan da gurur duyuyordum. Ne kadar çok saygınlığı varmış babamın! (Bekir Özcan)

Ek Fiille Çekimlenmiş Adlar	Ek Fiillerle Birleşik Çekim Oluşturmuş Fiiller	
adamdı	kazanıyordu	ediyordu
borçluydu	satıyorduk	almıyordu
varmış	yapmazdı	düşünmüyordu
	bulurdu	ödüyordu
	bırakmazlardı	duyuyordum

9 **Verilen fiilleri belirtilen şekilde çekimleyin. (5P)**

Al- (gelecek zamanın rivayeti 2.tekil kişi)	alacakmışsın
Topla- (öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi 3. tekil kişi)	toplamıştı
Bul- (gereklilik kipinin şartı 1. çoğul kişi)	bulmalıysak
Yürü- (şimdiki zamanın hikâyesi 3. çoğul kişi)	yürüyordular
Yaz- (şart kipinin hikâyesi 1. tekil kişi)	yazsaydım

10 **Aşağıdaki cümlelerde zaman ve anlam kaymasına uğramış fiiller yer almaktadır. Bu fiillerin biçim olarak ve anlam olarak hangi kiplere karşılık geldiklerini yazın. (5P)**

	Biçim Olarak	Anlam Olarak
Büyük ihtimalle bu yaz, ailemle Avrupa'ya gideriz.	Geniş zaman	Gelecek zaman
Başka bir fotoğrafta ablamla neşe içinde gülümsüyoruz.	Şimdiki zaman	Görülen geçmiş zaman
Her sabah erkenden kalkıp yola koyuluyorum.	Şimdiki zaman	Geniş zaman
Şair, okuduğum bu kitapta kendisine ait bütün iç hesaplaşmaları şiire döker.	Geniş zaman	Görülen geçmiş zaman
25 dakika sonra sınavı başlatıyoruz.	Şimdiki zaman	Gelecek zaman

11 **Aşağıdaki cümleleri, fiillerinde zaman (anlam) kayması olacak şekilde tamamlayın. (5P)**

Genellikle bu tarz filmlerden ...hoşlanıyorum.....

Bahara doğru burası çok güzel ...olur.....

Kardeşim gelecek sene bu kursa ...yazılıyor.....

Yanındaki kız yarın tiyatroya ...geliyor.....

Dedem bir gün beni yanına ...çağırır.....

12 **Aşağıda anlam kayması olan cümlelerden hangisinin bilgisinde <u>yanlışlık</u> yapılmıştır? (3P)**

		Kipi	Olması Gereken Kip
1	Yarın sinemaya gidiyoruz.	Şimdiki zaman	Geniş zaman
2	29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edilir.	Geniş zaman	Görülen geçmiş zaman
3	Ahmet Bey az sonra gelir.	Geniş zaman	Gelecek zaman
4	Henüz beş yaşındayken trafik kazası geçiriyor.	Şimdiki zaman	Duyulan geçmiş zaman

A) 4 B) 3 C) 2 D) 1

13 **Verilen cümlelerde birleşik zamanlı fiillerin hangi anlamlara geldiğini tablodan bularak işaretleyin. (5P)**

Cümleler	Küçümseme	Terk edilmiş alışkanlık	Tahmin	Geçmiş zamanda gereklilik	Gerçekleşmemiş niyet
Geçen yıllarda bahçemizde türlü türlü ağaçlar yetiştirirdik.		✗			
Önümüzdeki ay dayımları ziyarete gidecektik.					✗
Duşunu almış, evde dinleniyordur.			✗		
Konservatuvarı kazanacak, üstelik sahnelerin yıldızı olacakmış (!)	✗				
Seni aradığında onunla konuşmalıydın.				✗	
Yolda karşılaşsaydık yemeğe davet ederdim.					✗
Akşamları yatmadan önce mutlaka süt içerdi.		✗			
Biz onun aklıyla hareket edeceksek...	✗				
Bu söylediklerini önce annenle paylaşmalıydın.				✗	
Bir yere gitmeden önce saatlerce ayna karşısında süslenirdi.		✗			

14 **Verilen metnin ana fikri nedir? (3P)**

Bir hayvanı, örneğin bir kediyi, bir köpeği döverseniz, ona eziyet haksızlık ederseniz öteki kediler, köpekler anlamazlar bunu. Anlasalar da dövülen, eziyet edilen, haksızlığa uğrayan hayvanın yardımına gelmezler, ya aldırmaz ya da kaçıverirler oradan. Benzerlerinin birinin sıkıntısına ortak olmak, bunu kendi başına gelmiş sayıp sinirlenmek, haksızlığı önlemek için atılmak kişioğluna vergidir. Başka birine edilen kötülüğe aldırmayan, "Bana ne?" deyip de omuz silken, kötülüğe uğrayandan değil, kötülüğü edenden yana olan kimse, hayvanlıktan insanlığa yükselmemiş demektir.

Dayanışma, birlik - beraberlik, zulme uğrayanın yanında olma, zulme isyan etme, kötü durumda olana yardım etme insanoğluna ait bir özelliktir. Bunu yapamayan zor durumda olana yardım edemeyen, haksızlığa uğrayana destek olmayan insanlığa yükselememiştir.

15 **Aşağıdaki cümlelerde yer alan büyük harflerin kullanımıyla ilgili yanlışlıkları bularak doğrularını yazın. (8P)**

1	Yusuf İle Züleyha'nın hikâyesini hiç duydun mu?	Yusuf ile Züleyha
2	Aldığın romanı 22 kasımda kütüphaneye teslim etmelisin.	22 Kasım
3	Bu yıl meclis yeni dönem çalışmalarına erken başlayacak.	Meclis
4	Filmde doğu medeniyetinin izlerine vurgu yapılmış.	Doğu
5	Geçen yaz Ağrı dağının eteğinde bu fotoğrafı çektirdik.	Ağrı Dağı'nın
6	Malatya'ya gittiğimizde Somuncu babayı ziyaret ettik.	Somuncu Baba'yı
7	"Hanımın Çiftliği" Romanı dizi olarak çekilmiş.	"Hanımın Çiftliği" romanı
8	Ayın yirmisinde gerçekleşecek olan güneş tutulması ülkemizdende izlenecekmiş.	Güneş tutulması

16 **Aşağıdaki metinde hangi anlatım biçimi ve düşünceyi geliştirme yolu kullanılmıştır? (5P)**

Safran, süsengiller familyasından sonbaharda çiçek açan, 20-30 cm boyunda, çiğdem cinsinden soğanlı bir kültür bitkisidir. Bu bitkiden elde edilen baharata safran denir. Özellikle gıda boyası ve tat verici olarak kullanılan safran bitkisi daha çok İspanya, Fransa, İtalya ve İran'da yetiştirilir. Türkiye'de ise safran Safranbolu'da üretilmektedir. Ağırlığına göre dünyanın en pahalı baharatı olan safran baharatının iyodaform ya da saman benzeri bir kokusu vardır. Aynı zamanda içine konduğu yemeklere altın gibi sarı bir renk katan krosin adı verilen karotenoit bir boya maddesi de içerir. Bu özellikler safranı dünya çapında çok aranan bir baharat yapar.

(Wipikedia)

Anlatım biçimi: Açıklama

Düşünceyi geliştirme yolu: Karşılaştırma

KOMPOZİSYON

31.08.2015

GAZETE

Mersin'in Silifke ilçesine bağlı Atakent Mahallesi'nden geçen sulama kanalında henüz bilinmeyen bir nedenle binlerce yavru balık telef oldu. DSİ'ye ait kanala arıtma tesisinden bulaştığı iddia edilen kirliliğin, kanalda balıkların ölümüne yol açtığı öne sürüldü. Sabah saatlerinde kanal boyunda yürüyüş yapan tatilciler su üzerinde binlerce ölü yavru balık görünce şaşkına döndü.

31.08.2015

GAZETE

12 Aralık 1984 günü, gece yarısı civarında ABD'nin Union Carbide böcek ilacı firmasının Hindistan'ın Bhopal kentindeki fabrikasında yaşanan kaza, 45 ton zehirli gazın atmosfere sızmasına neden oldu. Birkaç saat içinde binlerce insan hayatını kaybetti. Felaketi takip eden aylarda yaşanan ölümler ile hayatını kaybeden insan sayısı 15 bini buldu. Sızıntıdan dolayı yaklaşık yarım milyon insan körlük, organ yetmezliği ve sakatlık gibi sağlık sorunlarıyla karşılaştı. Ayrıca bölgede dünyaya gelen birçok sakat doğum vakası görüldü. 1989 yılında Union Carbide şirketi kurbanlara yarım milyar dolar ödeme yaptı ancak bu miktar kazanın yaralarını sarmak konusunda yeterli olmadı.

31.08.2015

GAZETE

24 Mart 1989 günü, Exxon Valdez petrol tankeri ABD'nin Alaska eyaletindeki Prens William Koyu'nda kayalara oturdu. Sonuç olarak 40.9 milyon litre petrol soğuk sulara karıştı. Sızıntı bir süre sonra 800 kilometrelik bir alana yayıldı ve binlerce kilometrelik kıyı şeridini etkiledi. Binlerce kuş, balık, fok, su samuru; 11 binden fazla insan ve 1000 teknenin temizleme çalışmalarına karşın telef oldu. Exxon Valdez, ABD tarihinde bugüne dek görülen en büyük petrol sızıntısı faciasını kabul edilse de, bugün Meksika Körfezi'nde yaşanan petrol sızıntısı onu bile geride bıraktı.

17 Yukarıda çevre felaketine sebep olan haber bültenlerini görüyorsunuz. Doğal çevrenin korunmaması ve insanların çevre tahribatı sonucu olarak yaşanan bu vahim olaylar dengeyi bozmaktadır.

Çevre kirliliği ve alınabilecek önlemler hakkında duygu ve düşüncelerinizi yazın. (20P)